

A HATVANI BAJZA JÓZSEF GIMNÁZIUM ÉS SZAKGIMNÁZIUM ÉVKÖNYVE

2017-2018.

Kiadja: Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium, Deák Andrea intézményvezető

Felelős kiadó: Veresné Kalcsó Krisztina, intézményvezető-helyettes

Szerkesztette: Budai Csilla

Lektorálta: Szívósné Kiss Katalin

2020. augusztus

Tartalomjegyzék

I.	Igazgatói köszöntő	5
II.	Bajza kalendárium 2017-18	6
III.	In memoriam	9
	Elhunyt Kepics Ferenc tanár úr	9
	Elhunyt Dr. Budai László, gimnáziumunk egykori tanára	10
	Mr. George Ford	11
IV.	A tanév kiemelkedő eseményei	12
	Bekapcsolódás a Szegedi Tudományegyetem tudományos életébe	12
	Márton-napi vigasságok 2017	13
	Az Őrszem szobor avatásának 100. évfordulója	14
	Megemlékezés Dr. Budai László professzor úr emléktáblájánál a Hatvani Bajza József Gimnáziumban	17
	Dr. Budai László emléktábla avatása	19
	<i>Mit ránk hagytak a századok... ”</i> A Vegyesházi királyok kora Magyarországon	20
	HOLOKAUSZT-emlékműsor 2018	21
	Alapítványi bál a kastélyban	24
	90 éves lett a Bajza Gimnázium	25
	Medve-vetélkedő 2018	26
	P–II kupa 2018	29
V.	Pillanatképek iskolánk életéből	31
	Adaptivitással a lemorzsolódás ellen	31
	Színjátás a Bajza József Gimnáziumban	48
	Vállalkozói road show– jó gyakorlat a Bajzában –	50
	Jógyakorlat általános- és középiskolák részére – Felszín alatti vizeink vizsgálata	53
	BME-Leoni nyelvvizsgaközpont a Bajzában	53
	Beszámoló az EFOP-3.2.5-17-2017-00030 számú (röviden EFOP) pályázatról, ...	54
VI.	Tanórán kívüli kirándulások, programok	55
	Természetjáró Szakosztály	55
	Bécsi kirándulás 2017	56
	Egy családias magyar fakultációs kirándulás	57
	Kirándulás az Ipolyságba	61
	Madrid, ahogyan mi láttuk!	64

Gödöllői tanulmányi kirándulás	68
VII. Sikereink	70
Egyetemi csapatokat előzték meg a Bajzások a protokoll versenyen	70
VIII. Kitüntetések, elismerések	71
Kovácsné Kiss Éva pedagógiai méltatása	71
Átadták a 2017. évi Pro Progressio díjakat a műszaki és természettudományi képzés népszerűsítéséért.....	73
Mester Zsolt tanár úr méltatása	74
A 2017/18-as tanévben polgármesteri jutalomban részesült kollégáink laudációja	76
IX. Nyugdíjba vonuló kollégánk.....	78
X. Új kollégák bemutatkozása	80
XI. Kiemelkedő szaktárgyi teljesítmények	81
XII. Kiemelkedő sporteredmények.....	86
XIII. Iskolánk dolgozóinak névsora	94
XIV. Iskolánk tanulóinak a névsora	99
9. A – természettudományi tantervű osztály	99
9. B – nyelvi tantervű osztály.....	100
9. C – humán és általános tantervű osztály	101
9. D – informatika és nyelvi tantervű osztály.....	102
10. A – természettudományi tantervű osztály	103
10. B – nyelvi tantervű osztály.....	104
10. C – humán és általános tantervű osztály	105
10. D – informatika és nyelvi tantervű osztály.....	106
11. A – természettudományi tantervű osztály	107
11. B – nyelvi tantervű osztály.....	108
11. C – humán, informatika és általános tantervű osztály.....	109
11. D – egészségügyi tantervű osztály	110
12. A – természettudományi tantervű osztály	111
12. B – nyelvi tantervű osztály.....	112
12. C – humán, általános és sport tantervű osztály	113
12. D – egészségügyi tantervű osztály	114

I. Igazgatói köszöntő

Kedves Érdeklődő!

Engedje meg, hogy szeretettel köszöntsem iskolánk, a Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium pedagógusai és diákjai nevében.

A 2017/18-as tanév munkáját összefoglaló évkönyv, melyet most a kezében tart, hivatott bemutatni az intézményünkben folyó munkát, az általunk szervezett programokat, továbbá feltárja az intézmény adottságait és kiemeli az iskolánkban folyó képzéseket is.

Ugyan az egyes eseményeket most csupán egy-egy cikk reprezentálja, ki kell emelnem, hogy mögöttük óriási befektetett munka és hömpölygő energia áramlik.

Köszönöm munkatársaimnak, hogy vállvetve támogatják régi hagyományaink ápolását, új hagyományok teremtését és az innovatív gondolatok, ötletek plántálását.

Köszönöm tanulóinknak, hogy egy emberként vesznek részt eseményeink szervezésében és lebonyolításában.

Hálával és köszönettel tartozom az iskolánkat legmesszebb menőig támogató szülői közösségnek, hiszen nélkülük nem valósulhatnának meg elképzeléseink.

Mint minden közösséget, a Bajza közösségét is annak tagjai fémjelzik. Szerencsésnek vallhatjuk magunkat, hiszen nevelőtestületünk tagjai, diákjaink és a szülők közösen dolgoznak fáradhatatlanul azért, hogy az iskolánkban eltöltött négy év minden tanulónk számára felejthetetlen élményt nyújtson, ugyanakkor maradéktalanul felkészítse őket a továbbtanulásra.

Nálunk minden érdeklődő diák meg tudja találni az útját, legyen a természettudományok, a humán tudományok vagy a nyelvek iránt érdeklődése.

Segítünk elindulni azon az úton, amely a diploma megszerzéséig vezet. Feltárjuk előttük a lehetőséget, de azzal élni már nekik kell.

Iskolánk névadója, Bajza József szavaival élve:

„Az utat meg lehet ugyan mutatni, de menni mindenkinek magának kell.”

Deák Andrea
intézményvezető

II. Bajza kalendárium 2017-18

AUGUSZTUS

08.25. Gólyanap

SZEPTEMBER

09.01. Tanévnyitó ünnepség, első tanítási nap
09.12. 9. évfolyam összevont szülőértekezlete
09.13. A Szülői szervezet értekezlete
09.14-30. Szülői értekezletek a 10-12. évfolyamon
09.29. Magyar népmese napja

OKTÓBER

10.06. Megemlékezés az aradi vértanúkról
10.10. Iskolatörténeti vetélkedő
10.23-27. Őszi érettségi vizsgák
10.19. megemlékezés Balassi Bálintról
10.20. Megemlékezés az 1956-os forradalomról
10.27. Elsősök napja
10.28-11.05. Őszi szünet

NOVEMBER

11.06- OKTV
11.11. Szalagavató ünnepség
11.14. „Mit ránk hagytak a századok...” történelem verseny 1. fordulója
11.15. Általános iskolások matematika versenyének 1. fordulója
11.16. Living Language verseny 1. fordulója
11.17. Márton napi vásár
11.17. Nyelv-ész (nyelvi verseny általános iskolásoknak)
11.20-24. Őszi középszintű szóbeli érettségi vizsgák
11.20. Tehetségkutató fizikaverseny
11.21-22. Pályaválasztási nyílt napok

DECEMBER

12.05. „Mit ránk hagytak a századok...” történelem verseny 2. fordulója
12.08. Általános iskolások matematika versenyének 2. fordulója
12.09. Alapítványi bál
12.11. Tanári fogadónap
12.22-01.02. Téli szünet

JANUÁR

- 01.20. Írásbeli felvételi a 8. évfolyamos tanulók számára
- 01.22. Magyar kultúra napja
- 01.24. Félévi osztályozó értekezlet
- 01.26. Az első félév vége
- 01.29. Félévi bizonyítvány osztása
- 01.31. Megemlékezés Bajza Józsefről

FEBRUÁR

- 02.05. Félévi értékelő értekezlet
- 02.06. A Szülői szervezet értekezlete
- 02.10. A 12. évfolyam összevont szülői értekezlete
- 02. 06-20. Szülői értekezletek (9-11.évfolyam)
- 02.15. Jelentkezés érettségi vizsgára
- 02.22-03.13. Felvételi meghallgatások
- 02.23. Megemlékezés a kommunista diktatúra áldozatairól

MÁRCIUS

- 03.02. Geoszféra vetélkedő
- 03.13. Német verseny az általános iskolások számára
- 03. 14. Megemlékezés az 1848-as forradalomról
- 03.28. Kísérletbazar
- 03.29-04.08. Tavaszi szünet

ÁPRILIS

- 04.09. Tanári fogadónap
- 04.09-13. Próbaérettségi vizsgák
- 04.11. Költészet napja
- 04.12. Talent angol nyelvi verseny az általános iskolások számára
- 04.12. Megemlékezés a holokauszt áldozatairól
- 04.20. TDK-nap
- 04.23-27. Fenntarthatósági témahét

MÁJUS

- 05.02. Osztályozó értekezlet (12. évfolyam)
- 05.02. Búcsúműsorok, szerenád
- 05.03. Vidámballagás
- 05.04. Ballagás
- 05.07-28. Írásbeli érettségi vizsgák

05.09. Kisérettségi vizsgák (10. évfolyam)

05.23. Kompetenciamérés

JÚNIUS

06.01-08. Év végi tagozatos vizsgák

06.01. Pedagógus nap

06.04. nemzeti összetartozás napja

06.07-14. Emelt szintű szóbeli érettségi vizsgák

06.14. Osztályozó értekezlet (9-11. évfolyam)

06.15. Utolsó tanítási nap

06-18-29. Közép szintű szóbeli érettségi vizsgák

06.21. Tanévzáró ünnepség

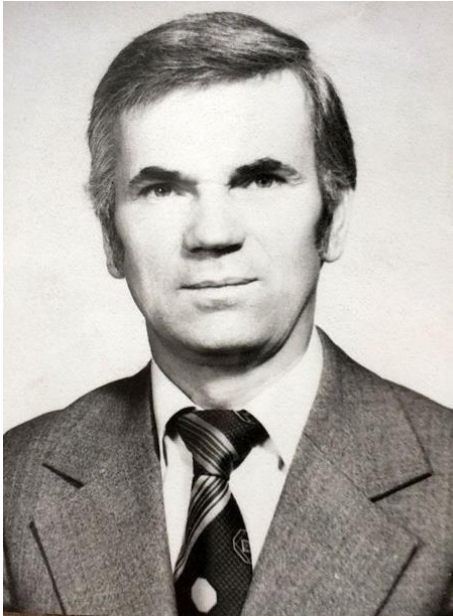
06.28. Tanévzáró értekezlet

III. In memoriam

Elhunyt Kepics Ferenc tanár úr

írta: Törő Elemérné nyugalmazott tanárnő

Kepics Ferenc született: Tuzsér (Szabolcs-Szatmár megye), 1932. február 19.
elhunyt: Hatvan, 2016.

Megrendült szívvel idézem fel emlékeimet Kepics Ferenc tanár úrról, kollégáról.

Én magam is a Bajza József Gimnázium tanulója voltam (1953-57), amikor tanári munkáját Hatvanban elkezdte az akkori Közgazdasági Technikumban (Bajza melletti épület volt). Az esti órákban az újhatvani leánykollégiumban matematika korrepetálást tartott, amelyre azok a lányok is lelkesen jártak, akiknek egyáltalán nem volt szüksége. Simonka Istvánné Szilva Irénke igazgatónőnknek kellett elrendelni, hogy csak azok vehetik igénybe a tanár úr idejét és türelmét, akik matematikából nehézségekkel küzdenek.

1966-ban kollégaként kerültem kapcsolatba a tanár úrral, amikor én is a gimnázium matematika szakos tanára lettem. A matematika munkaközösség vezetőjeként szívesen segítette a hozzá forduló tanártársait. Jó volt vele megbeszélni egy-egy nehezebb matematika feladatot. Különösen férjem, Törő Elemér és a tanár úr szerettek felvetni fajsúlyosabb problémákat, és megvitatni, megoldani azokat.

Beszélgetéseink nemcsak szakmai jellegűek voltak, életről, családról, a körülöttünk zajló világról is kicseréltük gondolatainkat. Ilyen beszélgetés kapcsán tudtuk meg, hogy érettségi után a Budapesti Műszaki Egyetemre felvételizett, ahol a követelményeknek meg is felelt, de közölték vele, hogy matematika-fizika szakos tanárra nagyobb szükség van, ezért átirányítják az ELTE természettudományi karára. Döntöttek helyette, amit elfogadott és nem is bánt meg. Matematika-fizika szakos középiskolai tanár lett, és sok diák által tisztelt, megbecsült nevelő. Erről tanítványai szeretettel vallanak.

Életeleme volt a tanítás. 1994-ben, amikor szóba került a nyugdíjaztatása, nehezen barátkozott a gondolattal, bár tudta, hogy mindennek megvan a maga ideje. Együtt fogalmaztuk meg, hogy „inkább mi fizetünk, csak maradhassunk a pályán”. Természetesen ez egy kissé humoros, de jelzés arra, hogy a tanítás, a tanítványokkal való kapcsolat mennyire fontos volt számára.

Ide illik egy idézet: „A munka, az örök teher, amely nélkül a többi teher elviselhetetlen volna.”

Jó érzéssel tölt el, hogy kedves kollégámmal kapcsolatos emlékeimet megoszthattam az olvasóval.

Elhunyt Dr. Budai László, gimnáziumunk egykori tanára

(Elhangzott a 2017 júniusában tartott pedagógus napi ünnepségen, emlékezve iskolánk egykori tanárára.) *írta: Veresné Kalcsó Krisztina*

Életének 83. évében, 2017. május 22-én elhunyt Dr. Budai László magyar–angol szakos középiskolai tanár, tankönyvíró, nyelvész, az egeri Eszterházy Károly Egyetem Nyelv- és Irodalomtudományi Intézete Általános és Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékének egyetemi tanára, professor emeritus, a Hatvani Bajza József Gimnázium egykori szeretett és megbecsült tanára (1958-1972.)

Dr. Budai László Jászapáti szülőtte volt, ott végezte általános iskolai és gimnáziumi tanulmányait. Mindig is tősgyökeres jásznak vallotta magát. Eredetileg rajztanár szeretett volna lenni, de 16 éves korában rabul ejtette az angol nyelv. A gimnáziumi évek után az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának magyar–angol szakán tanult. Előbb az Egri Dobó István Gimnáziumban, majd a hatvani Bajza József Gimnáziumban tanított. 1970 augusztusában nevezték ki az akkor Ho Si Minh Tanárképző Főiskola (ma: Eszterházy Károly Egyetem) Angol Nyelv és Irodalom Tanszékére adjunktusnak. 1975-től tizenöt éven át vezette a tanszékét. Tanított az ELTE-n, a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolán és a Veszprémi Egyetemen is.

Módszertani kérdésekkel a szakosított tantervű osztályok megalakulása után kezdett behatóbban foglalkozni. Nagyon termékeny tankönyvszerző volt, több mint nyolevan kötete látott napvilágot. A tankönyvírás mellett a tanítás volt az élete. Dr. Budai László nyelvzeni volt, az angol nyelvtanítás és nyelvészet meghatározó alakja. Tanítványai tisztelték, szerették, generációk nőttek fel a módszerén. Munkáját számtalan díjjal elismerték. Tankönyvei hatszor nyertek nivódíjat. 2001-ben Ország László-díjjal, 2009-ben Papp István-díjjal tüntették ki. 2016-ban pedig megkapta a Magyar Arany Érdemkeresztet, mely a Magyar Érdemkereszt legfelső fokozata.

Tanár Úr, nyugodjék békében! ¹

---

¹Forrás: <https://www.uni-eszterhazy.hu/hu/egyetem/egyetem/hirek-1048/c/elhunyt-dr-budai-laszlo>

Mr. George Ford

1931-2017

írta: Szelei Orsolya szaktanár

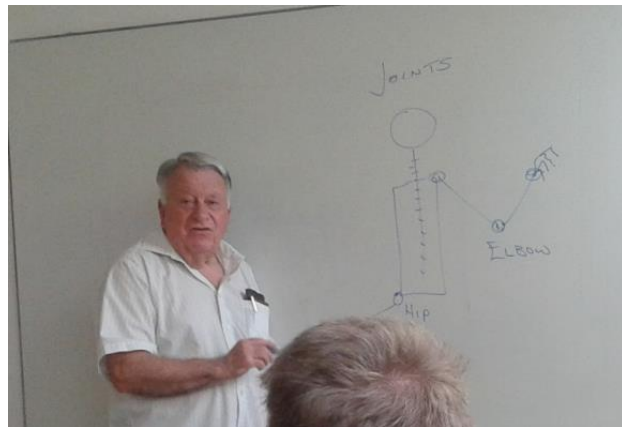
Mr Ford, vagy ahogy mindannyian hívhattuk, George, 19 éven át jött minden tavasszal két-három hétre hozzánk, a Bajzába, hogy angolt tanítson. Mindezt önkéntes alapon, önzetlenül és szívesen tette, irigylésre méltó energiával és példamutató odaadással.

Nyugdíjba vonulása után nem sokkal megszerezte az angol szakos nyelvtanár külföldiek számára végzettséget, mellyel egyrészt otthon, Angliában tanított külföldieket, másrészt minden áprilisban felkerekedett és először nálunk, Hatvanban, majd két szlovák és egy német iskolában tanított pár hetet.

A Bajzában fontosnak tartottuk, hogy minél több diák találkozhasson anyanyelvi tanárral, Mr. Ford pedig maradandó élményt szerzett nekik.

Mindannyian szeretettel emlékszünk rá.

May he rest in peace.

IV. A tanév kiemelkedő eseményei

Bekapcsolódás a Szegedi Tudományegyetem tudományos életébe

Írta: Mohácsi Fanni diák

2017-ben lehetőségünk nyílt ellátogatni Szegedre, ahol számos program keretén belül megismerhettük az egyetemet, a várost és életre szóló élményeket, emlékeket gyűjthettünk. Mai napig szeretettel gondolok vissza erre a kirándulásra.

Az első napon, kirándulásunk kezdetén egy hosszú vonatút után megkerestük a szállásunkat, majd elindultunk felfedezni a várost. A Szegedi Dóm szépsége mindannyiunkat magával ragadott és a város hangulata is gyorsan elnyerte tetszésünket.

A délután folyamán ellátogattunk egy közeli városba, ahol egy iskolában boncolhattunk (szívet, májat, szemet), s tanulhattunk is róluk. Mint orvosi egyetemre készülő tanuló, szívesen vettem részt ezen a programon is, s sok érdekességet tanulhattunk a szervekről, amelyek megalapozhatták későbbi tanulmányainkat.

Később a nap folyamán körbe is vezettek minket a városban, sétálhatunk a folyóparton és rengeteg érdekességet tudhattunk meg a városról.

Kiemelkedő élmény volt számomra, amikor a szegedi egyetemen tanuló diákok, orvostanhallgatók meséltek nekünk a kutatási területeikről, az egyetemi életről, TDK-ról és ezáltal kicsit betekinthettünk az egyetemi életbe.

A programsorozat fénypontja az volt, amikor egy Nobel-díjas kutató beszélt a neurológiában elért sikereiről, munkacsapatáról, kutatási területéről, s hogy hogyan sikerült áttörést hoznia a neurológia tudományában. Sajnos gimnazista

diákként nem sok mindent értettünk meg teljesen, szintén nehezítette a dolgot, hogy angolul folyt az előadás, de így is elképesztően érdekesnek találtuk. Számomra nagyon inspiráló volt a kutató által elért eredmény, s hogy milyen szenvedéllyel mesélt hivatásáról, kutatásáról, s mindenesetre felkeltette érdeklődésemet a neurológia iránt, ami mai napig tart.

A kirándulásunk zárásaként meghívást kaptunk a Szegedi Színházba, ahol egy színvonalas előadásban részesülhettünk, s átadtak egy díjat egy orvos számára, aki kimagaslóan végezte a munkáját. Ez minden orvosnak készülő diák számára motivációként, s lelkesítésként

Ezt követően 14 órától élő népzene és moldvai táncjáték tartottunk a tornateremben. Volt egy rövid hangszer-bemutató, kedvcsinálónak több mókás dalt is eljátszott a zenekar, majd táncoktatással egybekötött moldvai táncjáték vette kezdetét. Ezzel párhuzamosan egy kis asztalkánál az ünnephez, a közeledő karácsonyhoz kapcsolódó ajándékokat, illetve sült tököt vásárolhattak az érdeklődők. Rendezvényünk megvalósításához köszönjük Hatvan Város Önkormányzatának a Civil Alapból nyújtott támogatását!

Az Őrszem szobor avatásának 100. évfordulója

írta: Simon Tamás szaktanár

2017. november 25-én, Katalin napján emlékeztünk a Kossuth téren álló, I. világháborús áldozatok emlékművének 100. évfordulójára.

A nagy háború közepette, 1917-ben hoztak egy törvényt, hogy lehetőleg minden településen állítsanak egy hősök szobrát, tisztelegve a háborúban elesetteknek. Mindezt elsőként Hatvan nagyközség teljesítette, ugyanis 1917. november 25-én avatták fel Finta Sándor szobrászművész alkotását a Postapalota előtti téren.

Az eseményt Hatvan Város Önkormányzata, a Ratkó József Egyesület és a Hatvany Lajos Múzeumhoz kötött Múzeumbarátok Köre szervezte, amely kapcsán felkérték iskolánkat egy rövid ünnepi műsor megtartására. A 10.C osztályból Polgár Viktória egy verset, Láng Bálint pedig egy szövegrészletet adott elő, felkészítőjük Kővári Éva tanárnő volt. Polgármester úr ünnepi köszöntője után Simon Tamás tanár úr tartott egy kis történelmi kitekintőt a háborúról és annak következményeiről. A műsorban közreműködött a Polifónia Vegyeskar is.

Történelmi kitekintő

2017. november 25.

Tisztelet a Hősöknek! Emlékezni kötelesség!

Köszöntöm Önöket a hatvani Őrszem szobor felavatásának 100. évfordulója alkalmából. A jubileum kapcsán tartandó ünnepi megemlékezés keretében engedjék meg, hogy egy rövid történelmi áttekintés keretében felelevenítsem a korabeli eseményeket.

1914. június 28-án Gavrilo Princip szerb nacionalista diák merényletet követett el a Szarajevóban tartózkodó Ferenc Ferdinánd főherceg, az Osztrák–Magyar Monarchia trónörököse és felesége, Zsófia főhercegné ellen. Ez az esemény volt a casus belli, hogy a több éve érezhető háborús fenyegetésből igazi fegyveres konfliktus alakuljon. A két szemben álló tábor a Központi Hatalmak és az antant volt.

A Nagy Háború menetének alakulását négy, a korszakban elhangzó mondattal szeretném bemutatni és végigkísérni.

Hazánk – eredetileg az 1867-ben létrejött Osztrák-Magyar Monarchia, vagy másként Ausztria-Magyarország részeként – **1914. július 28. és 1918. november 3.** között harcolt a háborúban. Időhosszban ez annyit jelent, hogy 4 év, 3 hónap és 6 nap. Vagy másként: 51 hónap, vagy 222 hét, vagy 1559 nap.

Elsőként az Osztrák-Magyar Monarchia uralkodójának, Ferenc József császárnak 1914. július 28-i beszédéből szeretnék idézni: **„Ebben a komoly órában tudatában vagyok elhatározásom egész horderejének s a Mindenható előtti felelősségnek. Mindent megfontoltam, mindent meggondoltam.”**

Tisza István az akkori magyar miniszterelnök kifejtette ellenérveit Szerbia megtámadásával kapcsolatban, amely ahogy fogalmazott: „minden emberi számítás szerint Oroszország beavatkozását s így a világháborút idézné fel”. Uralkodói nyomásra végül ő is a háború kitörése mellé állt és a Monarchia megtámadta Szerbiát. Ezután a sorozatos hadüzenet-küldésekre került sor, majd néhány napon belül Európát fegyverropogás és puskaporszag árasztotta el. De lehet, hogy az ünneplés és üdvívalgás ekkor még hangosabb volt.

Ezt követően II. Vilmos német császár a következő mondattal indította útnak katonáit a harctérre: **„Mire a falevelek lehullanak, győztes katonáim otthon lesznek.”** Akkor még nem gondolta, hogy a franciákat gyorsan lerohanni akaró Schlieffen-terv kudarcba fullad, és négy éven át tartó állóháború és lövészárkok-harc veszi kezdetét, nem csak a nyugati fronton, hanem a sokkal hosszabb arcvonalú keleti, majd a későbbi olasz fronton is – óriási véráldozatot követelve.

Harmadikként Tisza István 1918. október 17-i beszédét idézném: **„...ezt a háborút elvesztettük. Elvesztettük nem abban az értelemben, hogy ne tudnánk még tovább is szívós és hősi védekezést kifejteni, de igenis elvesztettük abban az értelemben, hogy (...) a háború megnyerésére többé reményünk nem lehet.”** Ez a parlamenti felszólalás – bár már mindenki sejtette a valós állapotokat -, teljes mértékben megrengette mind a Monarchiát (amely egy hónap alatt fel is bomlott), mind Magyarországot (amit a trianoni béke fog szét darabolni).

Utolsóként az újonnan, 1918. október 31-én alakult Károlyi-kormány hadügyminiszterének, Linder Bélának 1918. november 2-i mondatait szeretném kiemelni. **„Nem kell hadsereg többé! Soha többé katonát nem akarok látni! Fegyvert többé szolgálaton kívül nem viselünk se tisztok, se legénység!”** Ezt követően másnap, november 3-án Padovában megtörtént a fegyverszünet megkötése. Ez azonban csak a szélsőséges pacifizmusba átcsapó, saját épségét megvédeni képtelen magyar felet kötötte, mert ezután indult meg az ország idegen (csehszlovák, román, szerb) megszállása. Az utána következő események pedig már ismertek.

Az I. világháború során a Magyar Királyság területén **3.800.000** embert mozgósítottak. Egy részük a Magyar Királyi Honvédség, mások a császári és királyi haderő alakulataiban szolgáltak. Hazánk több fronton is harcolt ellenfeleivel: 1914-ben délen, a szerb fronton

Szerbiával és a keleti fronton, Galíciában a cári Oroszországgal. 1915-től haderőt kellett átcsoportosítani az olasz frontra. Majd 1916 nyaratól Romániával is beállt a hadiállapot.

A különböző frontokon **661.000**-en (legújabb kutatások szerint pontosan 660.821-en) haltak hősi halált, **743.000** megsebesült és **734.000** hadifogságba esett. Ezer lakosra számolva ez 18 halottat, 35 sebesültet, 19 eltűntet, és 29 hadifoglyot jelent. A háború 1559 napjára elosztva naponta átlagban 424 ember vesztette életét. A legvéresebb harcok a Keleti-Kárpátokban, Galíciában, Isonzónál, Doberdónál és a Piave folyóknál zajlottak.

Már 1915-ben báró Abele Ferenc vezérkari őrnagy javaslatot tett egy törvény elfogadására, hogy minden település állítson emléket a világháborúban elesett hőseinek. E kezdeményezéssel azonosult gróf Tisza István miniszterelnök, aki beterjesztette a képviselőház elé a 1917. évi 8. törvénycikket. E törvény 2. § kimondja, hogy: „Minden község (város) anyagi erejének megfelelő, méltó emléken örökíti meg mindazoknak nevét, akik lakói közül a most dúló háborúban a hazáért életüket áldozták fel.”

1924 májusában a nemzetgyűlés törvénybe iktatta (az 1924. évi 14. törvénycikkben) a hősi halottak emlékének megünneplését, és a Hősök Emlékünnepét, így május utolsó vasárnapját a nemzeti ünnepek közé sorolta. 1945-től a kommunista időszakban sajnos nem tartották meg, napjainkban azonban újra a köztudatba kerül.

Az első emlékművet – még a történelmi Magyarország területén, a 12.542 település között – pontosan 100 esztendeje, **1917. november 25-én Hatvanban** avatták fel. Alkotója a túrkevei származású Finta Sándor szobrászművész volt, aki 1920-ban feleségével Brazíliában, majd később New Yorkban telepedett le.

Az avatóünnepségen a kormányzat részéről Ugron Gábor belügyminiszter tartott beszédet, a törvényhatóság képviselőjét Dr. Vass János Heves vármegye főispánja látta el. A hatvani delegáció egyik vezetője a nagyrédei születésű, korábban hatvani járási főszolgabíró Isaák Gyula Heves vármegyei alispán volt.

A hatvani Hősök szobra, ismertebb nevén az Őrszem a világháború 259 hatvani áldozatának állít emléket. Ebből 213 név olvasható a szobor talapzatán, 46 név nem került felvételre. Az Őrszem, ami egy egész alakos gyalogoshonvédet ábrázol teljes menetz felszerelésével, puskájára támaszkodva, azóta is kiemelkedő köztéri alkotása városunknak. Feszés tartása, figyelő tekintete mutatja, nem lankad, szívvel-lélekkel végzi feladatát. Ha kell, életét áldozza hazájáért, ami a magasztos hazaszeretet mellett egyet jelent családjával, szeretteivel, otthonával, kis telkével, vagy éppen műhelyével.

Úgy gondolom, ha elhaladunk e szobor mellett, egy pillanatra eszünkbe jutnak hosszú és nehézségekkel, megpróbáltatásokkal teli történelmünk hősei, példaképei, akikből mai, szintén nem könnyen értelmezhető, több tekintetben értékvesztett világunkban is erőt és tartást meríthetünk.

Tisztelet a Hősöknek! Emlékezni kötelesség!

HATVAN VÁROS ÖNKORMÉNYZATA, A BAJZA JÓZSEF SZAKGIMNÁZIUM ÉS A HATVANI LAJOS MEZŐMÉHÉNYEK TÁJÉK KÖZÖS MŰKÖDÉSŰ TÖRTÉNELMI MEGHÍVÓT AZ

Őrszem szobor

FELAVATÁSÁNAK 100. ÉVFORDULÓJA
ALKALMÁBÓL TARTANDÓ ÜNNEPSÉGÜNKRE.

ÜNNEPI BESZÉDET MOND:
Horváth Richárd polgármester

TÖRTÉNELMI VISSZATEKINTÉST MOND:
Simon Tamás történelem szakos tanár
(Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium)

KÖZREMŰKÖDNEK:
a Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium
tanulói és a Szent Adalbert Kórus

VEZÉNYEL: Molnár Tamás

IDŐPONT:
2017.
november 25.,
szombat
16 óra

EMLÉKEZZÜNK KÖZÖSEN A HŐS KATONÁINKRA!

Megemlékezés Dr. Budai László professzor úr emléktáblájánál a Hatvani Bajza József Gimnáziumban

írta: Kocsis István, nyugalmazott könyvtár igazgató

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszöntöm Önöket professzor Dr. Budai László emléktáblájának avatásán, amelyet a Bajza Alapítvány és a Ratkó József Közművelődési Egyesület állított. Külön köszöntöm Budai Lászlónét, akinek a sors jóvoltából régen ismerősek ezek a falak, hiszen sokáig ő is itt dolgozott.

Budai László tanár úr, alias a Teacher 15 éven át tanított Hatvanban angol, német, orosz nyelveket a magyar irodalom mellett. Nekem abban a szerencsében volt részem, hogy mind a magyart, mind az angolt tőle tanulhattam. Osztályfőnököm volt 4 évig, 1962-ben érettségiztem 36 osztálytársammal együtt.

Jó érzés visszagondolni az itt vele eltöltött időre most, az ő felavatandó emléktáblája alatt állva. Ezzel a kicsi táblával jelképesen átlépi az időtlenség küszöbét, bevonul ennek az iskolának a szellemi pantheonjába. Sokunk szívében és lelkében már eddig is ott volt.

Az ő neve tovább folytatja a valaha itt tanító kiváló emberek névsorát, mint Szende Aladár, Peér István, Gedeon Béla, dr. Ignáczy Béla és még sorolhatnám tovább azokat, akik az egykori gróf Klebelsberg Kunó Gimnáziumban kezdték a pályát és a kényszerű névváltoztatás miatt a Bajza József Gimnáziumban folytatták. A gimnázium Aranykönyvében közölt fényképek egyikén úgy néznek ki, mintha a Tudományos Akadémia méltóságainak képét látnánk. Budai tanár urat akár közénk is képzelhetjük választékos és igényes öltözkézésben, szellemiséget sugárzó arcával. Pedig mint tudjuk, ő jóval később, 1958-ban érkezett Hatvanba. Ide, ebbe az álmos, poros, ősszel a cukorgyár miatt szagos kisvárosba, ahol tanítványai és tanártársai szívében hamarosan otthonra talált.

A jó légkörben eltelt évek ellenére, ahogy ő fogalmazta az Aranykönyvben, „mégis hagytam magam elcsábítani az Egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskolára az intenzívebb tudományos munka lehetőségei által”.

A Hatvanban eltöltött évek alatt kellemes emlékeket hagyott maga után a tanítványaiiban és tanártársaiban egyaránt. Mély az időnek kútja, lassan már azok az egykori tanítványai is nyugdíjba mennek, de a személye iránti tisztelet és emlékezet nem halványul.

Visszaemlékszem – függetlenül attól, hogy az angol nyelv tanítása volt a szívügye – nagyszerű magyar órákat tartott. A kötelező tananyagon túltekintve igyekezett minket az akkori kortárs magyar irodalom alkotóival is megismertetni. Emlékezetes maradt számomra, amikor egyik magyar óránkra behozta az Új írás című folyóirat legelső számát, hogy Weöres Sándor egyik formabontó versét, a Csend címűt ismertesse velünk. Felhívta figyelmünket, hogy nem csupán a tankönyv a magyar irodalom megismerésének forrása.

Egykori hatvani diákjai már csak messziről figyelhették karrierje alakulását. Tudtuk, hogy az egri főiskolát leváltotta a Veszprémi Egyetem, tudtuk, hogy a tanítás okán beutazta a földgolyót, és közben több külföldi elismerést is begyűjtött a hazaiak mellett.

Igazságos, szigorú, mindenben következetes pedagógusi magatartása feltétlen tiszteletet váltott ki tanítványai körében. Tudni lehetett róla, hogy nyelvzseni. Nem egyszer szakszerűen helyettesítette az orosz órákat, és volt idő, amikor fakultatív módon eszperantót tanultunk tőle.

Egész életútja nyelvi zsenialitását igazolta. Németi Zsuzsa – aki szintén tanítványa volt – Budai László a nyelvekkel és nyelvkönyvekkel bővülő címen megjelent életútját és munkásságát bemutató könyve hű tükre ennek a páratlan tanári és tudósi karriernek. A kötetnek igen emlékezetes bemutatója volt Hatvanban is, ahol ő is jelen volt és dedikált.

Az általa megírt nyelvkönyvek sokasága, neves külföldi egyetemeken történt szereplései mind azt bizonyítják, hogy egy kivételes tehetségű, igen nagy tudású tanáregyéniségre emlékezhetünk itt és most.

Mindezen erényei mellett külön felfénylenek emberi értékei. Életét végigkísérte a szülői házhoz való szoros kötődése. „Édesapám megkérdőjelezhetetlen volt a számomra nagyapámmal együtt.” – olvashattuk tőle az imént említett könyvben. Egyértelmű, hogy a családi, szülői indíttatás, a Jászapátiban megélt gyermek és ifjúkori évek egy olyan pszichológiai iránytűt helyeztek el lelkében, amely többnyire a helyes irányba vezérelte egész életében. A kiváló tanár, a tudós, a szerető férj és családapa, majd nagyapapa emberi értékrendje mind a szülői ház által vált meghatározottá.

Akiket tanított, ma is büszkék lehetnek, lehetünk rá, hogy tanítványainak mondhatjuk magunkat. Ez a most felavatandó tábla JEL- ként marad itt az iskola falán. Emlékeztetni hivatott a mindig megújuló generációkat, az ő munkáját tovább vivő pedagógusokat a minőséget jelentő tanári munkára.

„A jel, az fontos” mondta Sütő András erdélyi magyar író. „Ahhoz tudják igazítani lépteiket az utánunk jövők.” Ennek a kijelentésnek napjainkban igencsak megnő a jelentősége. A modern pedagógiában igen nagy szerepet kap az ismeretek közvetítésében a technika. Ugyanakkor sokan valljuk, hogy egy tanár magával ragadó egyéniségét semmiféle technika nem pótolhatja. A túlhangsúlyozott technika szerepe a tanításban előrevetítheti Huxley: Szép új világának fenyegető rémképét. Talán e rémkép ellen is jó áfiumot jelenthet számunkra és a jövő számára is Budai László tanárságának példázata.

Remélem, soha nem lehet elvenni az embertől azt a szívet melengető jó érzést, ami egy tisztelt és szeretett tanárra történő visszaemlékezést, lelki példaállítást jelent. Igaz ennek a fordítottja is: Budai tanár úr lelkéből, emlékezetéből sem lehetett kitörölni azokat az egykori tehetséges diákokat, akik vitték valamire az életben az általa átadott tudásnak köszönhetően.

„A múltat is teremteni kell!” Teremteni tudásban, emlékezetben. A mindenkori jelenlévők feladata ez a teremtés, a példák továbbadása kinek-kinek a maga helyén, a katedrán és az iskolapadban egyaránt.

Dr. Budai László emléktábla avatása

írta: Szelei Orsolya szaktanár

Prof. Dr. Budai László emléktáblát avattunk 2017 decemberében a T/1 angol nyelvi terem bejárata mellett, hogy a nyelvész, nyelvtanár emlékét ezúton is méltóképp őrizzük az intézményben. A tábla avatójára régi tanítványok, pedagógusok és a professzor családja is eljött, hogy közösen méltassuk szellemi hagyatékát.

Iskolánk így őrzi néhai pedagógusának szellemi hagyatékát, aki 2017-ben, 83 évesen hunyt el. Budai tanár úr 1958-tól 1973-ig a Bajza tanára volt. Főként angolt tanított, de

átmenetileg voltak magyar, orosz, német, latin, francia, olasz, spanyol és eszperantó órái is. Tanári pályafutása mellett a nyelvészet tudományos munkáiban is jeleskedett, több nívódíjjal és kitüntetéssel is méltányolták munkásságát. A táblaavatóra eljöttek a nyelvtanár régi tanítványai, kollégái, és a szintén pedagógus felesége is, aki férjének szakmai útját végig támogatta és segítette.

Budai Lászlóné az ünnepségen meghatározó beszédet tartott férjéről és a közös munkáikról. A professzor özvegye elmondta: férje egész életében lelkiismeretesen dolgozott, s közösen minden nehézséget meg tudtak oldani az együtt eltöltött hosszú évtizedek

alatt. Számára a tanórák mindig örömet és szeretett hobbit jelentettek, a negyvenöt percek könnyedén elrepültek. A prof. Dr. Budai László táblát a Bajza Alapítvány és a Ratkó József Közművelődési Egyesület állította emléketül.

Az iskola és az angol nyelvi munkaközösség nevében Szelei Orsolya volt az esemény házigazdája.

**„Mit ránk hagytak a századok...” A Vegyesházi királyok kora
Magyarországon
Regionális történelem–művelődéstörténeti vetélkedő általános iskolások
számára, 2017-18-as tanév**

írta: Kovácsné Kiss Éva munkaközösség-vezető

Iskolánk történelem munkaközössége 1999 óta minden évben szervez a térség általános iskolái számára történelem versenyt. A tantárgy megszerettetése mellett, ennek az eseménynek fontos szerepe van abban, hogy iskolánkat népszerűsítsük a térség tehetségesebb általános iskolai tanulóinak között, ezzel is elősegítve intézményünk tanuló utánpótlását.

A vetélkedő meghirdetésével az volt a célunk, hogy megismertessük a tanulókat a magyar nemzeti kultúra kincseivel, örökségével, segítsünk a diákoknak összefüggéseiben látni egy-egy történelmi, művelődéstörténeti korszakot. A regionális történelmi – művelődéstörténeti vetélkedő témája (kronologikusan haladva) minden évben a magyar történelem más-más korszakához kapcsolódik. Ebben a tanévben „**A vegyes-házi királyok kora**” témakör következett. A verseny témája az Anjou, a Luxemburg, a Hunyadi és a Jagelló család története Magyarországon 1301-1526 között volt. Megemlékeztünk a reformáció történetének 500. évfordulójáról is.

Az országos események mellett nagyon fontosnak tartjuk Hatvan város adott korszakra vonatkozó történetének a megismertetését is. A feladatlap típusokat az új – forrásközpontú – oktatási követelményeknek megfelelően állítottuk össze.

A versenyre benevezett iskolákat háromfős csapatok képviselték. A verseny két fordulóból állt. Az első, írásbeli fordulóból a döntőbe az első fordulóban legjobban teljesítő 10 csapat került be.

A verseny feladatait André Mihály tanár úr állította össze. A verseny szervezésében, lebonyolításában és a zsűrizésben a gimnázium történelem tanárai vettek részt. A döntőben résztvevő csapatok tárgy és könyvjutalomban részesültek.

A következő eredmények születtek:

- I. helyezett a Hévízgyörki Petőfi Sándor Általános Iskola csapata (Gábri Nándor, Gyöngyösi Lili, Tellér Lili), felkészítő tanáruk Gál-Gyvetván Márta tanárnő
- II. helyezett az Atkári Petőfi Sándor Általános Iskola csapata (Bubenkó Zsolt, Szűcs Krisztián, Tóth Balázs), felkészítő tanáruk Pádár Miklósné tanárnő
- III. helyezett a Herédi Általános Iskola csapata (Horváth Henrik, Keszthelyi Dorka, Varga Norton), felkészítő tanáruk Nagyné Vankó Mária tanárnő

A verseny színvonalas megrendezéséhez nagymértékben hozzájárult a Civil Alaptól kapott pályázati támogatás is, amelyet ezúton is szeretnénk megköszönni.

HOLOKAUSZT-emlékműsor 2018

írta: Bodonyiné Balog Erzsébet történelem szakos tanárnő

Gerendás Péter: Százéves pályaudvar (Koncz Zsuzsa előadásában)

Magyarországon 2001 óta április 16-a a holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja. 1944-ben ezen a napon kezdődött meg a gettósítás Északkelet-Magyarországon és Kárpátalján. Ezen a napon a holokauszt magyarországi áldozataira és önfeláldozó menekítőikre emlékezünk.

Mit is jelent a holokauszt szó eredetileg? Elégetést, égő áldozatot, de Egy 1973-ban bemutatott amerikai dokumentumfilm nyomán ma már a II. világháború időszakában lezajlott deportálást, a koncentrációs táborok működtetését, a népirtást értjük alatta. A szó hallatán nemcsak a krematóriumokban elégetett áldozatokra gondolunk, hanem minden akkor elhurcolt zsidó, cigány, politikai üldözött, beteg vagy egyéb okból kirekesztett ember sorsára - vagy „sorstalanságára”. Mindazokra emlékeztet a latin szó, akiket alsóbbrendűnek ítélték, bűnbaknak vagy feleslegesnek tekintettek, s –a megfelelő magyar kifejezéssel – „tűzzel-vassal irtottak, pusztítottak” a fasiszta ideológia szellemében.

A II. világháború kezdetén Európa zsidó összlakossága 9 796 840 fő volt, ebből elhurcoltak 5 596 029 főt, azaz 60%-ukat. Európában Lengyelországot követően Magyarországnak volt a legtöbb zsidó lakosa. 1941-ben még 825 000 ember vallotta zsidónak magát. A második világháború első 55 hónapját a magyar zsidó közösség túlnyomó többsége ugyan munkaszolgálatról sújtva, növekvő elszigeteltségben és félelemben élve, de átvészelte. A munkaszolgálatos foglyok életét idézi fel Radnóti Miklós verse.

„Fekszem a deszkán, férgek közt fogoly állat, a bolhák ostroma meg-megújúl, de a légysergely elnyugodott már. Este van, egy nappal rövidebb, lásd, újra a fogság és egy nappal az élet is. Alszik a tábor. A tájra rásüt a hold s fényében a drótok újra feszülnek, s látni az ablakon át, hogy a fegyveres őrszemek árnya lépdel a falra vetődve az éjszaka hangjai közben.”

1940-43 között Németországból, Ausztriából és a korábbi Csehszlovákia területéről Eichmann vezetése alatt Lengyelországba deportálták a zsidókat. A foglyok napi 12-14 órát dolgoztak a német hadiipar számára; sokan belehaltak az éhségbe, az örök kegyetlenkedéseibe vagy az embertelen körülményekbe.

1942 januárjában tartották Berlin mellett az ún. wannseei konferenciát, ahol eltervezték a végső megoldást, a megsemmisítést. Akiket nem öltek meg azonnal a gázkamrákban, azok munkatáborokba kerültek, pl. mint Auschwitz-Birkenau. Az áldozatok számát öt és hatmillió közé becsülik.

Magyarországon 1938-tól három zsidótörvény és számos rendelet korlátozta a zsidók emberi és állampolgári jogait. 1942-ben törvényt hoztak a zsidók földbirtokainak árjásításáról, de a náci megszállásig nem nyúltak a zsidók városi ingatlanjaihoz, bérházaihoz, sőt a bankjaikhoz, gyáraikhoz sem. A hatalmas Weiss Manfréd gyárkomplexum, Közép-Európa egyik legnagyobb hadiüzeme (is) buzgón termelt a német és a magyar hadsereg számára. Minden jogfosztás, üldöztetés, deportálás ellenére, a magyar zsidók döntő többségének élete

nem forgott közvetlen életveszélyben az ország 1944. március 19-én bekövetkezett német megszállásáig. Magyar zsidók százezrei 1944 márciusáig még jogosan reménykedhettek: ők, ellentétben lengyelországi, baltikumi, szerbiai stb. hitsorsosaikkal, túlélhetik a világháborút.

Vezetőik tudtak ugyan Auschwitzról és a gázkamrákról, mégis azt remélték, hogy a kormányzóhoz és a kormányzathoz fűződő kapcsolataik révén, valamint újabb anyagi áldozatokkal a közösség jelentős része átvészeli a megszállást. Nem gondolták, hogy Horthy, aki 1942 és 1944 között még Hitler nyomására sem volt hajlandó beleegyezni a zsidók deportálásába, új, zsidógyűlölő belügyi államtitkárokra, Endre Lászlóra és Bakó Lászlóra bízva „a zsidókérdés végső megoldását”. Márpedig ez történt.

A magyar zsidóságot a háború végén pusztították el. A németeket kiszolgáló Sztójay Döme miniszterelnök kormányzata alatt Adolf Eichmann SS-alezredes irányításával megkezdődött a magyar zsidók deportálása. A példátlan gyorsasággal lezajlott gettósítás után mindössze néhány hét alatt, május közepe és július eleje között, a teljes vidéki zsidóságot Auschwitz-Birkenauba deportálták. Májusban tízszer, júniusban hétszer, júliusban háromszor annyi zsidó érkezett a táborba, mint egy korábbi "normális" hónapokban. Soha nem működtek ilyen intenzitással a gázkamrák és krematóriumok, amelyeket tavasszal kifejezetten a magyar zsidók érkezésére számítva újítottak fel.

A magyar zsidóságára a birkenaui lágerben azonnali pusztulás várt. A csekély számú munkaképesnek ítélt ember közül is csak kevesen éltek túl a megpróbáltatásokat: a magyar vidék többszázézes zsidóságából mindössze néhány tízezen tértek vissza. Stark Tamás történész szerint mintegy 424 000 embert deportáltak hazánkból. A zsidóság összeszűkülését 390 ezer körülre becsüli.

A fékevesztett kegyetlenkedések mellett az önfeláldozó embermentésekre is számos példát jegyeztek föl. A Magyar Függetlenségi Mozgalom volt az a szervezet, amely Magyarországon a legösszefogottabban és a legmagasabb szinten vett részt a náci Németország ellen szerveződő ellenállásban.

Az egyházakon keresztül társadalmi kapcsolatokat is sikerült kiépíteni. Mindszenty József, Apor Vilmos, Serédi Jusztinián hercegprímás, Varga Béla, Cavallier József a katolikus egyház részéről, Ravasz László, Sztehlo Gábor, Bereczky Albert, Éliás József, Ordass Lajos, Kemény Lajos, Szent-Iványi Sándor a protestáns egyházak részéről voltak meghatározóak a zsidó embermentésben.

A jeruzsálemi Igazak Kertjében 671 magyarnak van fája: ápolónő, bádogos vízszerelő, csendőr, vasutas, zenetanár – azaz a magyar nép minden rétege megtalálható köztük. Sokan életük kockáztatásával tudtak emberek maradni az embertelenségben.

A deportálások leállításában komoly szerepe volt a nemzetközi diplomáciai nyomásnak. Különösen sokat jelentett a pápa és nunciusa, Angelo Rotta és V. Gusztáv svéd király tiltakozása. 1944/45 fordulóján szervezett, hatékony embermentés folyt Budapesten. Több mint tízezer magyar zsidó személy köszönheti életét a svéd Raoul Wallenbergnek, a svájci Carl Lutznak, vagy a spanyol Giorgio Perlascának.

Végezetül Gerendás Péter dala, emlékeztet minket arra: az emberség és a magyarság nem származás, hit vagy politikai meggyőződés kérdése, hogy a holokauszthoz hasonló népirtásra soha többé ne kerülhessen sor, hogy ember az embernek farkasa ne lehessen.

Gerendás Péter: Többé nem akarom látni...(Koncz Zsuzsa előadásában)

A megemlékezést a 10. D osztály tanulói tartották 2018. április 16-án.

Alapítványi bál a kastélyban

írta: Deák Andrea intézményvezető

Iskolánk vezetősége, a Bajza Alapítvány és intézményünk Szülői Szervezete 2018. március 10-én rendezte meg alapítványi bálját a Bajza Alapítvány javára.

A jeles eseményt a Széchenyi Zsigmond Kárpát–medencei Magyar Vadászati Múzeum Nagy Endre Rendezvénytermében tarthattuk meg.

Minden évben izgalommal teli időszak előzi meg a bált, hiszen iskolánk a rendezvény bevételeiből tudja finanszírozni azokat a kiadásokat, amelyeket az épület szépítésére, korszerűsítésére, tanulóink színvonalas környezetének megteremtésére, sport- és szórakozási lehetőségeinek bővítésére fordíthat.

Az idei bál kitüntető szerepet kapott, hiszen célja az volt, hogy az iskolánk fennállásának 90. évfordulója alkalmából szervezendő tavaszi megemlékezés-sorozaton méltó módon fejet tudjunk hajtani a jeles esemény előtt. Ennek a rendezvénysorozatnak a nyitánya volt idén az Alapítványi bál, amely témáját illetően teljes mértékben az évforduló köré fonódott.

A pompázatos díszlet minden részletében a színházi világot idézte fel, hiszen névadónk, Bajza József egyebek között színikritikusként is tevékenykedett. Az iskola színjátszóköre Agatha Christie Tíz kicsi néger című művének adaptációját vitte színpadra az ősszel alakult Bajzás-zenekar, a B'TanG zenei kíséretével.

Nagy meglepetést okozott az óriási, 100 szeletes, 3 dimenziós, a Bajza épületét formázó torta is, de vendégeink örvendtek a sajttálaknak, a bornak és a csokiszökökútnak is, melyekkel a szervezők kedveskedtek nekik.

A szervezők ezúton szeretnék megköszönni a sok-sok támogatást mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy a bál sikeres legyen.

Köszönetet mondunk az alább felsorolt támogatóinknak.

RLB-60 Bt

Kovács Péter

Nagy Sándor György

Monitoring távfelügyelet Kft

PC-Bázis Kft

Gréti '99 Kft

METCOM Fémfeldolgozó Kft

OZ-MED Kft

Autó-60 Kft

Sőregi Csaba

Hatvan város Önkormányzata

Kerekharaszt Önkormányzata

Sulyok Zsolt

Szalatnai Gábor

Hargitai Katalin

90 éves lett a Bajza Gimnázium

írta: Deák Andrea intézményvezető

A Hatvani Bajza József Gimnázium az idei tanévben ünnepli fennállásának 90. évfordulóját.

1927-ben reáliskolaként nyitotta meg kapuit az intézmény a város polgárai kezdeményezésére és gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével. A mai helyére 1929-ben költözött az iskola.

Mivel egyre több tanuló iratkozott be, ezért 1931-ben emelet ráépítésével bővítették az épületet. Ekkor vesztette el eredeti szecessziós homlokzatát. Ugyanebben az évben a reáliskolát reálgimnáziummá, 1935-ben pedig gimnáziummá minősítették. 1935-ben vette fel az alapítást engedélyező Klebelsberg Kunó gróf nevét, akinek az iskola előcsarnokában dombormű örökíti meg emlékét.

A háború előtt az iskola "rendes" tanulói csak fiúk lehettek, a lányok magántanulóként végezhatték tanulmányaikat. Számukra külön szobát jelöltek ki, innen becsöngetéskor a tanár kísérté be őket az osztályba, óra végén pedig vissza a leányszobába. Fiúk és lányok nem érintkezhetek.

Az ötvenes-hatvanas években jelentősen megnőtt a tanulói létszám, az akkor még csak a főépületből álló iskola szűknek bizonyult. Ekkor bővítették a korábbi leánypolgári iskola épületével. Egy évfolyamon ekkor már 4-5 osztály indult, de volt év, mikor kilenc párhuzamos osztályunk volt. Az osztályok egymást váltogatták a termekben. A 60-as években működött az 5-1-es oktatás: a diákok 5 napig az iskolában tanultak, egy nap pedig gyakorlati foglalkozásokon vettek részt a város üzemeiben, boltjaiban.

A magasabb színvonalú oktatás igénye hívta életre a tagozatos osztályokat. Az orosz, angol és matematika tagozat diákjai kiválóan szerepeltek a tanulmányi versenyeken, érettségi és felvételi vizsgákon. 1963 és 1967 között közgazdasági képzés is folyt a Bajzában, amely az újhatvani szakközépiskola megnyitásával szűnt meg. 1969-ben a gimnázium társiskolájaként indult meg az egészségügyi szakközépiskolai képzés, évfolyamonként két osztállyal.

1989-ben az iskolaépület új szárnyal bővült, amelyben 4 tanterem és az iskolai könyvtár nyert elhelyezést. 1992-ben megindult a hatosztályos gimnáziumi képzés. Fokozatosan visszaállítottuk a 80-as években elhalt tagozatos osztályokat (reál, angol, humán, informatikai, 2004-ben nyelvi előkészítő osztály, továbbá környezetvédelmi és egészségügyi orientációs szakközépiskolai osztály kezdte meg működését).

A jelenlegi 2017/2018-as tanévben 517 tanuló folytat tanulmányokat az intézményben.

A tanítás-tanulás mellett az idők során olyan tevékenységek, rendezvények honosodtak meg, melyek az iskolaközösséghez való kötődést erősítik, s öregdiákjaink még évtizedek múltán is szívesen idézik fel emlékét. Ilyen az októberi gólyabál és elsősök hete, a szalagavató ünnepély, a tavaszi diáknap, a végzősök májusi szerenádjá, mulatságos vidámballagása, illetve a könnyeket fakasztó ballagás, és ilyenek az osztálykirándulások is.

Öreg és kevésbé öreg diákjaink örömmel jönnek vissza az ötévente megrendezendő osztálytalálkozókra, iskolai ünnepekre, évfordulókra.

Az iskola fennállásának 90. évfordulója alkalmából az iskola nevelőtestülete, diákönkormányzata és a Bajza Alapítvány jubileumi emléketet szervez 2018. május 22-től 26-ig.

A nyitó- esemény már március 10-én az Alapítványi Bállal kezdődött, ahol minden mozzanat az évfordulóról szólt.

Maga a hét változatos programokkal bővelkedik.

Kedden, május 22-én nyitjuk meg az iskolatörténeti kiállítást és a régi és jelenlegi diákok műveiből a tárlatokat.

Délután „Innen indultam...” címmel híres Bajzásokkal találkozhatnak az érdeklődők..

Szerdán, május 23-án iskolatörténeti vetélkedőn mérik össze tudásukat diákjaink, majd kora este „Elöttem az utódom” címmel olyan családokkal beszélgethetünk, akik több generációja a Bajzába járt.

Csütörtökön, május 24-én délután „A Bajza hangjai” címmel iskolazenekarunk, a BTanG és régi diákjaink örömmzenélése következik.

Pénteken, május 25-én iskolai színjátszókörünk bemutatja a Tíz kicsi néger című Agatha Christie adaptációt, délután pedig a „Nyáresti randevú” keretében régi és jelenlegi diákok, pedagógusok beszélgetnek múltról, jelenről, jövőről. A beszélgetést színes műsorelemek tarkítják majd.

Szombaton, május 26-án 25-30-35-50 éves osztálytalálkozó keretében emlékezünk régi diákokkal az itt töltött évekre.

Részletes programot a Meghívóban találhatnak az érdeklődők.

Az eseményeket színes filmek tarkítják, az iskola pedig egy óriási kiállítóműhellyé változik majd.

A megemlékezés sorozatot június 1-jén egy retro Bajza diszkó zárja, melyet összekötünk a diákönkormányzat batyus báljával.

Bízunk benne, hogy minden kedves vendégünk megtalálja majd a megfelelő szórakozási formát a megemlékezés hetén és hozzájárulnak egy-egy szelet múlttal iskolánk történelméhez.

Forrás: <http://bajza.hu/iskolatortenet.html> (Letöltve: 2018.05.07.)

Medve-vetélkedő 2018

írta: Budai Csilla szaktanár, munkaközösség-vezető

Pályázati támogatással egy csoporttal Debrecenbe kirándulhattunk, a Medve Szabadtéri Matematikaversenyre.

2018.május 5-én, szombaton indultunk útnak. Debrecenben az egyetemen tettünk látogatást, megtekintettük az épületet, és ismertették velünk a képzési lehetőségeket. Az Agóra Tudományos Élményközpontban interaktív kiállításon próbálhattunk ki különböző kísérleti eszközöket. Az alábbi bemutatókon vettünk részt: „Villámshow”, „Lehozzuk a csillagokat”, „Fagyos kísérletek”.

Vasárnap, reggeli után a Medve-vetélkedőn vettünk részt. A matematikai akadályverseny helyszíne a Debreceni Egyetem környéke volt. Fizikai erőnlétre is szükség volt, több kilométert is gyalogoltak a csapatok. A legjobb eredményt Szabó Róbert, Kiss Kinga és Oláh Dávid érték el, a csapatuk 3. helyezett lett, így csak egy helyezéssel csúsztak le arról, hogy

részt vehessenek az országos döntőn. Délután kellemesen kifáradva, sikerélményekben gazdagon tértünk haza

P–II kupa 2018

írta: Budai Csilla munkaközösség-vezető

Ebben az évben is megrendeztük a RO-PI kupát, a rossz idő miatt sajnos csak a gimnázium épületében kelhettek útra a csapatok.

Az idén a csapatok RO-PI kisasszonyt kiszabadításáért harcoltak, akit a sárkány fogságba ejtett. Az akadályversenyre 3-4 fős csapatok jelentkeztek, 11 csapatban 41 diák. A csapatok összetételére több előírást is alkalmaztunk: legfeljebb két matematika tagozatos tanuló lehetett benne, és legalább egy fiúnak és legalább egy lánynak kellett lennie a csapattagok között. Ezen előírások kiegyensúlyozták a csapatok közötti eltéréseket. Másrészt, reményeink szerint olyan tanulók kerültek egy-egy csapatba, akik az iskolai mindennapok során csak ritkábban szoktak együtt dolgozni.

A vetélkedő kezdetén a csapatok útravalót kaptak: ropit és ásványvizet. Az útvonalon tantrixot kellett kirakni, logikai feladatokat és nonogramot megoldani.

A verseny végén az első három helyezett csapatot jutalmaztuk:

- I. Cirkuss: Győri Máté, Nérer Donát, Pók Lilla, Szűcs Petra
- II. NeveNincs: Joó Bodza, Varga Kristóf, Domoszlai Ákos, Szabó Lili
- III. Gerzson: Páljános Inez, Bucholz Dóra, Forró Dávid

Gratulálunk nekik!

V. Pillanatképek iskolánk életéből

Adaptivitással a lemorzsolódás ellen

írta: Kővári Éva

„Kezdeményezni, azután hagyni, hogy a gyermek szabadon kibontakoztathassa képességeit. Ez a pedagógus feladata.”

Maria Montessori gondolatát választottam mottóul a jó gyakorlatom bemutatásához, mert összefoglalja a lényegét. Kreatív szövegalkotási gyakorlatokkal és módszertani sokszínűséggel kívánom ösztönözni a tanulóimat olvasásra, a szépirodalom szeretetére. Ennek anyagát már korábban bemutattam az első jó gyakorlatom esetében, prózai művekhez kapcsoltn. Ennek továbbfejlesztését, a Kreatív szövegalkotási gyakorlatok lírai műfajokban címmel pedig a mesterprogram megújítási folyamatában dolgoztam ki. Szintén ennek fejlesztése lett a módszertani sokszínűségünket bemutató előadásom anyaga, amelyet egy POK-rendezvényen ismerttettem 2017 őszén.

Ebben a dolgozatban ezt foglalom össze, és tanulói munkákat alkalmazok a szemléltetéshez.

A dolgozat felépítése a következő:

- Adaptív oktatás (a fogalom meghatározása)
- A lemorzsolódás okai (általában és nálunk)
- Alternatív tanítási-tanulási lehetőségek – ez az érdeklődésem fő területe
- mindeközben utalok iskolánk jó gyakorlataira – mint ezek felelőse a HEFOP pályázati munka során, ajánlom kollégáim hasonló szellemiségű tevékenységi formáit – sajnos, ebben a dolgozatban neveik nélkül.

Adaptív oktatás: az a gyakorlat, amely szubjektív központú, és az olyan pedagógiai munka megjelenését igényli, amelyben az egyes tanulók optimális fejlesztése az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságokra tekintettel levő egységességet egyaránt jelenti.

M. Nádasi Mária

Az iskolák közti átjárhatóságot, a minden gyermek számára (többé-kevésbé) azonos oktatási feltételeket az egységességre való törekvéssel próbálja megteremteni a kormány. Ennek érdekében alkalmazkodunk a kötelező tantervhez, használjuk óráinkon a mindenkori kormány által jóváhagyott tankönyveket. Lényegében azonos taneszközök állnak rendelkezésünkre. Az egységesség követelményeit egy számon kérő felügyeleti rendszer biztosítja (szaktanácsadók, tanfelügyelet, kimeneti vizsgák, pl. érettségi), de a megbízható, a kötelező előírások betartására figyelő igazgató is a mindennapi munkánk során. Mi, tanárok, a legkönnyebben a frontális munkaszervezéssel valósíthatjuk ezt meg, hiszen így a tanulókkal szembeni egységes bánásmód, azonos mennyiségű leadott ismeret esélyegyenlőséget biztosíthat. A differenciált bánásmód is csak az egységes követelmények elérése mellett lehetséges.

Elég felületes közvélekedés, hogy az iskolaváltás nem lehet probléma. A valóság sokszínűbb. Az integrált, egyéni pedagógia-elmélet már tisztázza és elfogadja, hogy a tanóráinkon valamennyien egyéniségek is lehetünk. Egyéni módszereink bár eklektikusak, a hétköznapi és a tudományos pedagógiai elméletek egyeztetéséből keletkeznek. A gyakorlatban közvetlenül alkalmazhatók. Előnyük és hátrányuk is lehet, hogy érzelmekkel átszöttek – gondoljunk csak arra a jelenségre, hogy a diákjaink pontosan érzékelik, szeretjük-e az adott író, szívesen megyünk-e az adott osztályba, mely tanulókkal alakul ki esetleg szorosabb munkakapcsolat. Ebben a folyamatban a legfontosabb egy-egy iskolán belül, hogy az alternatívát elfogadjuk, az önreflexiót lehetővé tegyük, és –ha beszélünk róla - , a továbbfejlesztetőségükön gondolkodhatunk együtt is. Ehhez az egy tantestületen belül dolgozóknak nyitottnak kell lenniük hétköznapi, tudományos területeken és a kollégák pedagógiai elméletei iránt. A két folyamat: az egységesség és a differenciálás lényegében egyszerre hat. A pedagógusok és a diákok egymásra figyelve, egymás valós igényeit ismerve és tekintetbe véve, **együttműködve** kell részt vegyenek a tanulás folyamatában. Ehhez a tanároknak módszertani szabadságra van szükségük, de ezzel együtt módszertani alapos ismeretekre is.

A Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium tanulóira általában az a jellemző, hogy ha beiratkoznak, nálunk is maradnak, itt fejezik be középiskolai tanulmányaikat, nálunk tesznek sikeres érettségi vizsgát. Évente kb.120 tanulót veszünk fel a 9. évfolyam négy osztályába, évisméltésre csak 1-2 fő esetében kerül sor, eltanácsolni pedig nagyon ritkán szoktunk diákokat, két évente egy-egy fő esetében fordul elő. Ez erős, stabil iskolát mutat kifelé, érdemes hozzánk jönni. Sokszor kérdezik, hogyan érzük ezt el.

Tanulói csoportok. Bizonyos tantárgyakban elért teljesítmény alapján (nyolcadikosok bizonyítványa, felvételi és szóbeli bemutatkozása) homogén csoportokban oktatjuk a gyerekeket 9. évfolyamon, a többi tárgy a szokásos osztálykeretek között folyik. A csoportokba sorolás az érdeklődésük alapján történik. 9-10. évfolyamon általános, humán, nyelvi, természettudományos, informatika és matematikai tagozat indul rendszeresen, 11-12. évfolyamon pedig fakultációs csoportok (a továbbtanulási szándék alapján és fenntartói kapacitás által meghatározottan). Biztosítjuk a diákok számára az egyes csoportok közti átjárhatóságot, feltételhez kötötten. Szaktanári javaslat szükséges a váltáshoz, de az eltérő követelmény teljesítésére is szükség van egyéni vizsgán. Ritkán fordul elő, évente 5-10 tanulót érint.

Az iskola szerepe, a benne élők (tanulók-tanárok közössége) feladatai, céljai az elmúlt száz év alatt erős változáson mentek át. Egy régi, falusi népiskolában elég volt elvégezni 4 osztályt, az írás-olvasás-számolás alapvető műveletei elégségesnek bizonyultak a megélhetéshez. Munkát legtöbbször a közvetlen környezetben élőktől tanultak gyakorlati tapasztalatszerzés során. A munkaeszközöket is maguk állították elő. Ehhez képest ma, az információs társadalom korában az érettségi, a nyelvismeret alapvető követelmény lett, a megélhetéshez szükséges ismeretek az iskolákból és a munkahelyekről származnak, nem a családból. Technikailag kiszolgáltatottakká váltunk, a mobiltelefonok lényegében mobil számítógépekké váltak, és szerves részei lettek az életünknek. Az interneten ránk zúduló temérdek információ megnöveli a személyes felelősséget szinte minden kérdésben. Elég csak a legegyszerűbb vásárlásokra gondolni: az egyik orvos ajánl egy egészséges terméket, amelyről egy másik az ellenkezőjét fogja mondani – nekünk el kell dönteni, kinek hiszünk. Többnyire

szimpátia alapján döntünk, vagy magunknak is tudóssá kell válnunk az adott témában. Mivel ez a jelenség az élet minden területén jelentkezik, megkérdőjeleződtek a tanított ismeretek; nem bízunk szakértőkben, tudósokban. Ez a mi esetünkben az egyébként is kritikus tizenéves korosztályt akár teljesen el is fordíthatja az elsajátítandó tananyagtól. A padjainkban már az újabb, Z-Alfa-generáció tagjai ülnek, és ebben a sorban a Z jellemző tulajdonsága, hogy nem túri a szabályokat. Nekünk viszont mégis dolgozni kell közöttük, velük együtt. Nem várhatjuk, hogy a 100 évvel ezelőtti módszerek az ő esetükben is működnek. Ezért nekünk, pedagógusoknak is kell változnunk, és ebből a lehetetlen, sokszor közönyös vagy épp ellenséges állapotból kimozdítanunk őket.

A diákok tananyag-elsajátítási folyamatában előfordulnak lemaradók. Iskolapszichológusunkat kérdeztem ennek okairól. Szerinte az első helyen a családi helyzet áll (a támogató háttér nagyon gyakran hiányzik). Hatvan vonzáskörzete elég nagy, sokan a bejárást választják, korán kelnek, utaznak. Van ugyan kollégium a városban, ide a mi diákjaink közül nem sokan mennek (évente-kétévente 1-1 fő). Elveszítik a korábbi kortársi közösségüket, az új iskola, osztály új problémákat hozhat. Sokan rossz szociális körülmények közt élnek. Tanulási nehézségekkel küzdenek (követelmény és személyes képességek, készségek ütköznek, hibás tanulási módszereket rögzítettek). Nálunk gyakori ok a betegség: egy elhúzódó hiányzás, hosszas távollét, legyengült fizikai-szellemi állapot nehezen behozható lemaradást idéz elő. Az iskolai mulasztások zömének ez az oka. Többen viselkedési zavarral, személyiségzavarral küzdenek, akár a szerhasználatig is jutnak. Az is visszafogó ok lehet, ha a tanár-diák viszony távolságtartó, a diák ettől mélyebb szeretetet, odafigyelést igényel. A figyelem hiánya miatt azonban segítség nélkül maradhat a gyermek.

A mi iskolai gyakorlatunkban ezekre vannak válaszaink: első helyen áll a SWOT-analízis során kimutatott legfontosabb erősségünk, az iskolai elfogadó, családias légkör. A vonzáskörzetünk elfogadható távolságai a jó közlekedéssel, a VOLÁN e problémára odafigyelő menetrendjével segíti a bejáró diákokat. A tartósan hiányzó diákok esetében az internetes kapcsolattartás értékét emeljük ki, amelyet valamennyien alkalmazunk. Itt kell megemlítenem a módszertani sokszínűségünket is, amely lehetővé teszi, hogy a diákok megtalálják a számukra szimpatikus, segítő, bátorító felnőtt segítségét, és az egyéni tanulási szokásaikat módosítsák, a számukra legmegfelelőbbet megtalálják. Iskolánknak hagyományosan jó a kapcsolata a városban és a környékünkön működő intézményekkel, iskolákkal, orvosokkal, családsegítő szolgálattal – ez mind segít észrevenni a problémát, és gyorsan segítő kezet tudunk nyújtani. Iskolapszichológus, szociális munkás, iskolaorvos, védőnő és rendőr dolgozik közvetlenül az iskolában. A tanár – diák - szülő kapcsolatrendszerre nagyon odafigyelünk, törekszünk személyes kapcsolatok kiépítésére és megtartására.

A tantárgyi lemaradás kezelésének gyakorlata. A legegyszerűbb, ha a diák egyedül pótol – megbeszélte időre – ez a leggyakoribb megoldás. A diáknak segíthet a család, külső szaktanár – megbeszélte időre, de segítheti közvetlenül a tanára is, vagy egy csoporton belüli tanulópár. A diáknak segíthet maga a csoport is. Kiemelném azonban a **tanulásmódszertan tanítását**, mert többen ezzel is foglalkozunk. Iskolánkban ennek hagyományát egy –azóta már nyugdíjba vonult – kolléganőnk teremtette meg, jó gyakorlatot dolgozott ki. Ehhez tankönyveket szerzett be, módszertant tanult. A könyvek az iskolai könyvtárban most is rendelkezésre állnak. Egyéb segítő személyek bevonására is szükség lehet egyes problémák

esetén (osztályfőnök, iskolapszichológus, családsegítő központ, stb.). Itt a tantestület jó, együttműködő légköre teremti meg a lehetőséget ehhez.

A tanárok a legkönnyebben úgy segítenek, hogy a többiek számára kiadott vázlatokat, feladatokat eljuttatják a diákhoz. Mi diákként még indigóval másoltunk; pár éve fénymásoltunk a hiányzók számára; de ma már leginkább a diáktársak fényképet készítenek a vázlatról, és azt mobillal, internetes úton továbbítják a diáknak. Sokan eleve úgy dolgozunk, hogy internetes csoportban elérhetővé tesszük a tanári tananyagot, a vázlatot, a feladatokat; kijelöljük az interneten elérhető egyéb tananyagokat. Ha a diák nehezebb helyzetben van, pótórákon nyújtunk közvetlen segítséget, és adunk saját fejlesztő feladatokat a gyerek számára – egyéni fejlesztési terv alapján. Személyes kapcsolatok esetén kerülnek szóba legtöbbször a tanulásmódszertani ötletek. Ezzel lehet tudatosabban is élni, eleve úgy tanítani, hogy az órákon mutatunk alternatív munkaformákat. Így a diákok megtalálhatják a nekik legmegfelelőbbet. Ha igazán alaposak akarunk lenni, akkor megkeressük az utolsó stabil ismeretet, amire építhetünk. Alternatív házi feladatokat adhatunk a diákoknak, ezzel feltérképezhető, mit szeret, milyen téma, feladattípus érdekli az egyéneket. Megtudhatjuk, egyedül, párban vagy kiscsoportban szeret dolgozni, van-e segítsége, tudja-e használni az internet nyújtotta lehetőségeket. Ha fejleszteni akarjuk, ezeket az ismereteket felhasználva egyéni utat kínálhatunk a számára.

A tanulás sikeressége sok tényezőn múlik. Látunk, hallunk, tapintunk, szagolunk, ízlelünk, agysejtközi kapcsolatokat hozunk létre – tartósakat és kevésbé tartósakat. A tanítás során rövid idő alatt erős, tartós hatást szeretnénk elérni, ehhez minél több érzékszervet kell bekapcsolni, és pozitív élménnyel összekötni. Az agy azonban még így is válogat, ezért az ismétlésre is szükség van a rögzítéshez. Dr. Domján László Tanulásmódszertan című előadásából származik az érzékszervek és emlékezet összefüggését százalékokban kimutató adatsor. Eszerint amit csak olvasunk, annak 10 %-ára emlékszünk, a csak hallott anyagból 20 %-ra, a csak látott anyagból 30 %-ra. Ha összekapcsoljuk őket, sikeresek is leszünk. Ha látjuk és halljuk, már 50 % is megmarad, ehhez a visszamondást kapcsolva már 70 %-ra emlékszünk. Ha ehhez tevékenységet is adunk, akár 90 %-os eredményünk is lehet. Pozitív érzelmi élmény esetén tartósan rögzül az ismeret. A kellemetlenektől igyekszünk megszabadulni, ezért a tanításban törekedni kell a békés, nyugodt légkörre, az érzelmileg pozitív attitűdre.

Mire emlékszünk? Mindent elfelejtünk, ami unalmas, zavaros, kellemetlen, vagy erősen hasonlít korábbi ismereteinkre. A jelenlegi kisimított vázlataink ilyen unalmasak, a tanított irodalmi alkotások zöme csaknem érthetetlen, tehát zavaros a diákok számára. A számonkérések kellemetlenségeiről nem is beszélve. Így nem csodálkozhatunk, ha a tanított ismeretek zömét felejtik a tanulók. De akkor mire emlékeznek?

Emlékszünk a **hangsúlyos helyeken elhangzó ismeretekre**. Szövegek, előadások esetén a hangsúlyos helyek az elején és végén találhatóak. A megjegyzett információ mennyisége növelhető több rövidebb periódussal, mert több eleje-vége szakasz van benne. A 20 perc tanulás + 5 perc szünet (kelj fel, mozogj, tégy valami mást!) – gyakorlata segíthet ennek az alkalmazásában. A tanítási órán belül is lehet pihentető időszak. Ehhez a pihentető időszakhoz rengeteg minijáték sajátítható el szakkönyvekből, internetről, én magam a Játékra fel! továbbképzésen tanultam ilyeneket.

Fontos a **megfelelő vízfogyasztás** is, e nélkül a figyelem terjedelme rövidebb. Nálunk a házi rend tiltja a tanórai evés-ivást. Szerintem a víz fogyasztása beleférhet az órába. Láttam már erre gyakorlatot épp bemutató órán is.

Hasznos ismernünk a **légző gyakorlatokat** is. A tantermekben gyakran hamar elhasználódik a levegő, erre figyelve ablakot nyithatunk, kicsi mozgással és légző gyakorlattal felfrissíthetők a gyerekek, a figyelmük újra lendületbe hozható. Az egyik legegyszerűbb a levegő visszatartási gyakorlat, ami fejleszti az összpontosító képességünket.

Oxigéntankoló néven ismert a következő gyakorlat. „A gyerek mindkét kezét a hasán, a köldöke alatt tartja, és mélyeket lélegzik. Közben elképzeli, hogy egy lufi van a hasában, amely minden lélegzetvételnél jó nagyra felfúvódik. Négyig számol magában, és érzi, ahogy a hasa és a kezei előre mozdulnak. Ezután lökésszerűen kiengedi a levegőt a száján, és elképzeli, ahogy a levegő kifújásakor leereszt a lufi. A gyakorlat hatására javul az agy oxigén ellátása és a központi idegrendszer ellazul.”

Forrás: Hegedűs Gabriella: Mit tehetünk tanítványaink sikerességéért a tanulásban? 16. oldal; <http://amk-perkata.sulinet.hu/oldal/Támop%203.1.4/Iskola/Mit%20tehetünk%20tanítványaink%20sikerességéért%20a%20tanulásban.pdf>

Akár énekelhetünk is – ezt énektanárként többször alkalmazom. Sok olyan dalt tanítunk, amelyek valamiért az irodalomhoz is köthetők – pl. stíluskorszak, téma szerint.

A következőkben agykontrollos, villámolvasás tanfolyamokon elsajátítható, egyszerű gyakorlatokról írok, amelyeket használni lehet tanítási órán is, függetlenül az ilyen irányú képzettségtől, hittől.

A **tornagyakorlat** nem mindig elvégezhetetlen, nehéz mutatvány. Nem a testnevelés órák atlétikai feladatira kell gondolnunk. Az agy két féltekéjének összekapcsolására, így aktívabb munkára ösztönöz, ha a kezeinket lendületesen az ellentétes lábunk emelésével a térdünkhöz érintjük előbb X – alakban, majd párhuzamosan is mozdíthatjuk az azonos oldali végtagjainkat – II-alakban. Mindkettőből elég a három-négy ismétlés. A keresztirányú mozgás élénkít, a párhuzamos lassít. (Mozgáskorlátozottak esetében egyszerűsíteni lehet a gyakorlatokat.) A keresztelő mozgással kell befejezni a gyakorlatot!

Kevésbé ismert technikák közé tartoznak a következők. Testünk energetikai hálózatának működése alapján az egyik legegyszerűbb frissítő gyakorlat a fül-dörzsölés. „**Gondolkodó sapka**” néven ismert. „A fülünk külső peremét (karimáját) fentről lefelé haladva finoman simogatjuk kifelé. Miközben enyhén húzogatójuk kifelé és hátrafelé a fülkagylókat, a fülkagyló külső peremét kifelé pödörgetjük. A gyakorlatot 5-15 alkalommal csináljuk meg egymás után.” Ez a tanítási órából egyetlen perc.

(Forrás: <http://gyogyitoharcos.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1076371#agygombok>)

Szintén ezen alapszik az úgynevezett **agygombok bekapcsolása**. „Az agygombok oly módon állítják helyre egyensúlyunkat, hogy energetikailag mindkét agyféltekét bekapcsolják, és javítják a középvonal észlelési képességeinket, kitágítják látóterünket, mind jobb, mind bal irányba. Jobban észleljük környezetünket. A koncentrációt a kezek és a szemek munkájának összehangolásával segítik. Reggel e pontokat dörzsölve segíthetjük a felkelést, a lustaság, enerváltság leküzdését.

A gyakorlat: Egyik kezünk két ujjával a köldökünket dörzsöljük, míg a másik kezünk ujjai a kulcscsont alatt, a mellcsont két oldalán található akupresszúrás pontok területét dörzsölik. Hüvelykujjunkkal a szegycsont egyik oldalán, míg mutató és középső ujjunkkal a szegycsont másik oldalán, közvetlenül a kulcscsont alatt lévő területeket masszírozunk. A pontokat alapesetben 1-2 percig kell masszírozni, de reggel a felkelés elősegítésére akár 4-6 percig is lehet, mire felpattan a szemünk és frissen fel tudunk kelni.”

A kínai tanítások energia-meridiánjainak ismeretét és alapelvét alkalmazza a gyakorlat. ... A testünk teljes energiarendszerének aktivizálását végzi el.”

(Forrás: <http://gyogyitoharcos.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1076371#agygombok>)

A stressz oldására mindannyian ösztönösen simítjuk meg a homlokunkat, takarjuk el a szemünket. Kineziológiai ismeretek segítségével tudatosabb mozdulataink is lehetnek, és segíthetnek akár egy dolgozatírás előtt a feszültség levezetésében. „**A pozitív pontok** a homlokon a szemöldökök és a hajvonal között, középen helyezkednek el, a szem függőleges tengelyében. Kezünket rátéve itt egy enyhe dudort érezhetünk a homlokcsonton. A gyakorlat során jobb kezünk mutató és középső ujját a jobboldali pozitív pontra, míg bal kezünk azonos ujjait a baloldali pozitív pontra helyezzük. A pontokat nem kell erősen nyomni, csak szinte érintve ráhelyezni ujjainkat. A pontokat mindaddig tartjuk, amíg a stresszt érezzük, illetve amíg az ujjaink alatt nem érzünk egy enyhe energialüktetést. A pontok tartása agyunkban és testünkben feloldja a feszültséget.”

(Forrás: <http://gyogyitoharcos.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1076371#agygombok>)

A „**vádlipumpa**” is egyszerűen kivitelezhető gyakorlat. „Álljunk közel egy fal elé és két kézzel támaszkodjunk meg. Majd kilégzés közben az egyik lábunkkal lépünk hátra. A sarok a földre kerüljön. Az elől lévő láb behajlik, a csípő párhuzamos a fallal. A hátul lévő láb egyenes. Akkor jó a gyakorlat, ha érezzük, hogy a vádlink nyúlik, kicsit feszül. Természetesen vigyázzunk, hogy ne húzódjon meg, ezért a nyújtás előtt célszerű egyéb gyakorlatokkal - pl. keresztbe lendítéssel - bemelegíteni. A vádli izom a koncentrációval mutat szoros kapcsolatot, így hatással van a gyakorlat a figyelemre, koncentrációra. Javítja azokat. Javítja a kifejezésteljes beszédet, kommunikációt, a hallottak, olvasottak megértését, a kreatív írást, a feladatok megértését.”

(Forrás: <https://www.egyensulyert.hu/blog/item/345-brain-gym-kepesssegefejleszto-gyakorlatok>)

További feladatok is tanulhatók Gál Attila: Brain-gym című pedagógiai-kineziológiai tanfolyamán. 2019-20 telén erre a tanfolyamra szeretnék elmenni.

(<https://www.egyensulyert.hu/kepzesek/edu-k-brain-gym>)

Olvashatunk róluk Dr. Paul Dennison: Észkerrékkapcsoló című könyvében.

Dr. Kollár János előadásait hallgatva ismertem fel, hogy lényegében az ő általa tanított módszerrel dolgozom magam is. Figyelek a kreativitás fejlesztésére, alkalmazom a lehetséges oktatástechnikai eszközöket, a leketanuláshoz törekszem az érzékszervek bekapcsolására. A tanítandó ismeretek esetén fontos része az óráknak az áttekintés, a kérdések megfogalmazása, szövegek olvasása, tanult ismeretek, szövegek felmondása. Dolgozunk tesztekkel, készítünk elmetérképet. Fontos szerepet kapnak az egyéni érzelmek. Kihasználjuk a helyek adta lehetőségeket (erre majd példa a Madách-kiállításunk anyaga). De alkalmazom a légzéstechnikát a nyugalom, az egyensúly megtartásához. Szívesen tanítok zenével. A tanulóim

sokszor kiemelik és megköszönik a tanóráink nyugalmas légkörét. Töreksem a diákokkal jó kapcsolat kialakítására, és módszertani sokszínűség igen sokat segít ebben.

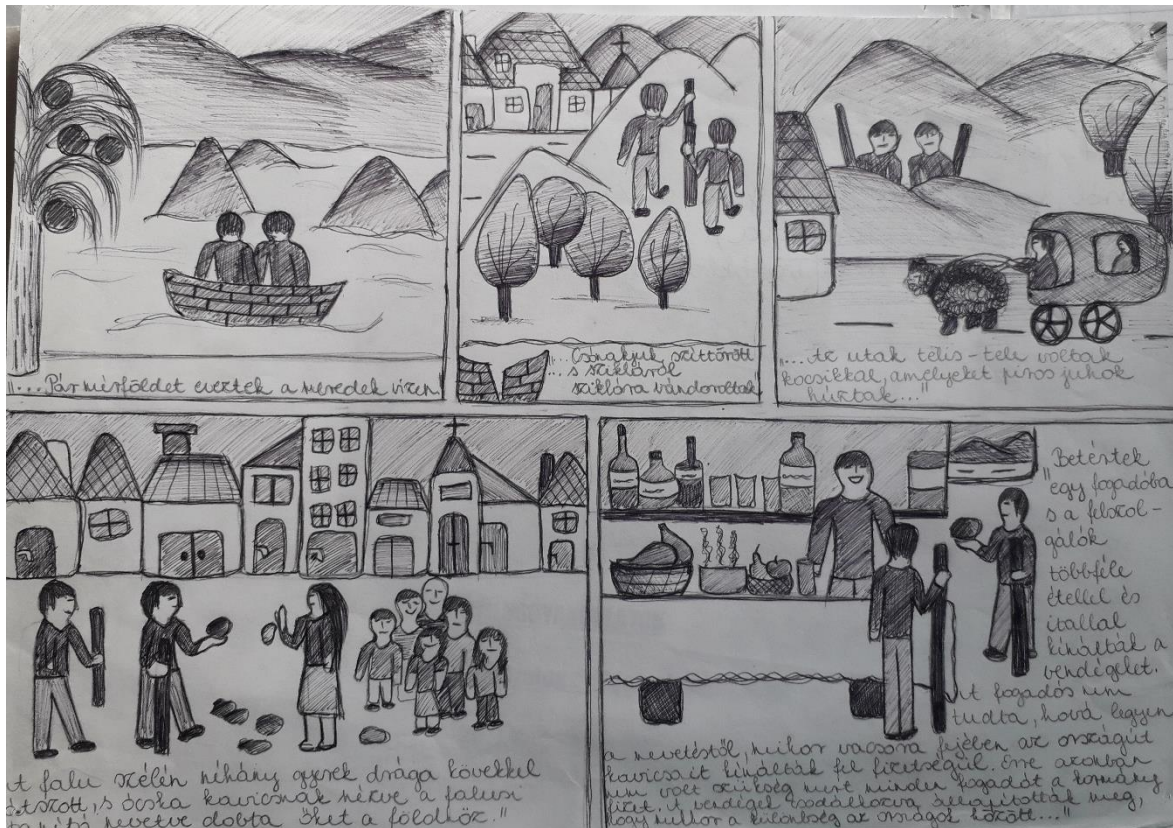
A villámolvasás tanfolyamon elsajátított technikával év elején át szoktuk lapozni a tankönyveket, motiváló kérdéseket teszünk fel. Így tájékozódunk az egész rendszer felől, tudni fogják a diákok, mit, hol találnak, hogyan kezeljék a könyv ismereteit. A motiváló kérdések pedig ösztönzik a későbbi olvasgatást is. Tudatosítjuk, hogy van közös célunk: megismerni és elsajátítani a tananyagot. Ez a technika kisebb fejezetek esetében is alkalmazható. Ilyen bemutató órát tartottam a tanfelügyeleti látogatás alkalmával. A tanév elején, szeptember második hetében érkeztek a vendégek, így a 11. évfolyamon előbb áttekintettük a tananyag nagyobb egységeit, a kiemelt alkotókat és műveket, műfajokat. Az áttekintéshez a „tanuljunk zenével” módszerét alkalmaztam, majd csoportokban dolgozták fel az egyes egységeket, ezekről képes, színes tablókat készítettek, így mutatták be a többieknek a saját témájukat. A tablók egész tanévben a falon maradtak, így végig használhatták és nyomon követhették, hol tartunk.

Kisebb szövegek esetében jó segítséget nyújt **az írásjelek egyszerű szimbolikája**. Feladatként elég annyit adni, hogy tegyenek kérdőjelet oda, ahol nem értenek valamit, felkiáltó jelet oda, ahol biztosak a tanult ismeretben; + jelet oda, ahol további ismereteket is hozzá tudnak fűzni a témához; húzzák alá a számukra ismeretlen jelentésű szót, stb. Ezt a feladatot a téma és a diákok lehetőségei, képességei szerint formálhatjuk, és az egyszerű olvasáshoz tevékenységet kapcsolunk. A közös megbeszélés során a tanár szerepe a beszélgetés irányítása, nem a közvetlen ismeretátadás.

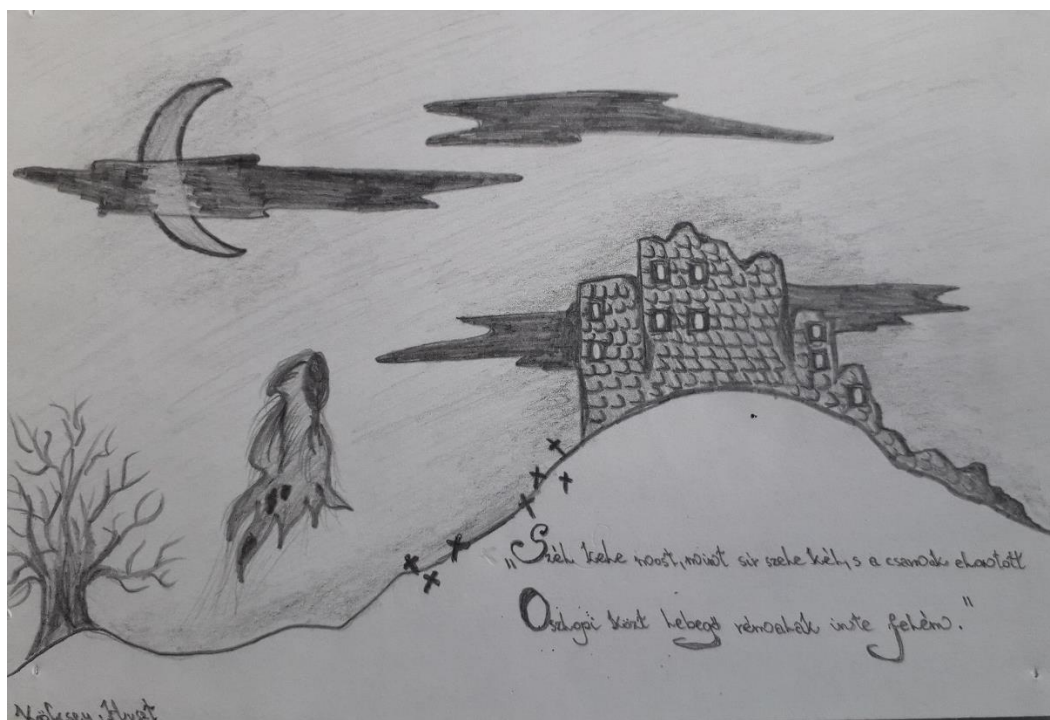
Könnyű és fontos feladat **a kérdések szerkesztése**. Az óra elején ez a személyes érdeklődés felkeltéséhez lehet szükséges, valamint az így megszerzett ismeret rögzítéséhez is hozzájárul. Rövid, akár 10 perc alatt lejátszható játék egy téma ismétléséhez: írj 10 kérdést! Ezt követően a padtárstól ki is lehet kérdezni, a válaszait együtt értékelhetik.

Gyakran **rajzolatok** a gyerekekkel a füzetekbe, de önálló, fehér lapon is. Készítünk **illusztrációkat** pl. versekhez, műrészletekhez, szemléltető rajzot rögzítendő ismeretekkel – pl. **képregényt** szerzői életutakhoz, regények, nagy lélegzetű művek fejezeteihez. Voltaire Candide-jának Eldorádós fejezetéhez készült a következő képregény:

Szívesen alkalmazom a romantika koránál Petőfi Az Alföld és Kölcsey Huszt verséhez az illusztrálást, mert így a romantika teljes kelléktárát lerajzolják, és vissza tudják idézni a későbbiek során.

A szentimentális regények alaphelyzetének megértéséhez Kármán Fanni hagyományai című regényének elejét felolvasom, amíg a diákok ezt egyszerű rajzokkal rögzítik. Itt is minden elem tudatosítható. A következő példa ilyen, egy füzetből kifényképezett rajz. Látszik, hogy

Piros szirmokat hagyok.
 Szám mosolyog, a rúzs rajta piros-
 Piros. Piros az összes titok.
 Körömben pirosan forr a levegő hevesen,
 Két orcám piros- én ezt így szeretem.
 Piros szívemben pajkosan piros férfiak porosodva
 táncolnak, zsonganak,
 És én csak kacagok, ilyenek a fiatalok.
 Piros pocsolóába lépek, piros sár leperreg..
 Én még mindig csak nevetek.
 Perdülve piros pöttyös szoknya
 Térdem gyengén simogatja.
 Karomon piros szalag szalad körbe.
 Ha belenézek, csak pirosat látok a tükörbe'.
 Pirosat látok, pirosat.
 Pirosat hallok, pirosat érzek,
 pirosat, pirosat, pirosat, pirosat.
 Piros a lelkem, lángolok.
 Érzem az erőt, mert nő vagyok.

A számítógépet is sokan kedvelik, így az internetről hozzáférhető **képszerkesztő programokkal** is szívesen dolgoznak. Itt egy szófelhős technikával készült ismert Ady-vers.

Eredménye: a tanuló kikereste a számára kedves, érthető, szerethető Ady-verset, dolgozott a szövegével, kikereste Ady képét, és így közelebb kerülhetett hozzá a szerző.

Mivel éneke a másik szakom, a **Tanuljunk zenével!** –program természetesen érdekel, és szívesen is használom. Szakirodalma magyar nyelven elérhető: Ole Anderson – Marcy Marsh – Dr. Arthur Honvey: Tanuljunk zenével! című könyve megvásárolható.

Azt tapasztaltam, hogy a tanulók gyakran nagyon fáradtak, igénylik a csendes, pihentető órákat is. Ilyen pihentető óra lehet, ha megfelelően kiválasztott halk zene háttérével „mesélem” egy-egy költő életét, olvasom a verseit, novellákat, regényrészleteket. Erre kínálóknak a századforduló, 20. század elejének költői, leginkább Kosztolányi, Tóth Árpád, Juhász Gyula, de Krúdy novellái is. Ilyenkor hallhatunk konkrét adatokat is az életútból, a relaxált éberség állapotából ezekre emlékezni szoktak, és a relaxálás után könnyedén írunk vázlatot. Természetesen ezt nem lehet minden órán alkalmazni, de a változatosságot és a nyugodt légkört biztosítani tudja.

Mikor használhatunk zenét az óránkon? Barokk vagy klasszikus zenét – 60-as tempóval – tesztek előtt, memorizáláshoz. A tanulást segíti, és az írásbeli gyakorlatok háttéréként is szolgálhat. Képzletfejlesztéshez impresszionisták kiválóan alkalmasak. Pop- és tánczene – az agy élénkítésére, szünetekben szólhat. A rap, az erős ritmikájú zene segíti a pontos szövegmemorizációt. A Red Bull Pilvaker együttes magyar költők verseit segít megjegyezni. Egy hátrányos helyzetű diákokkal foglalkozó munkatársam a város egyik középiskolájában kifejezetten ezzel a technikával dolgozik, mert az ott tanulók ebben az irányban fogékonyabbak.

A relaxált éberség állapotában történő tanulást a nyelvoktatásban használják a legelterjedtebben. **Prof. Dr. Bagdy Emőke** előadásaiban lehet hallani, hogy milyen jó volna ezt szélesíteni, és más témákra is alkalmazni. Az Út a gyermekekhez konferencián hallottam tőle erről a kérdésről, de a problémáiról is. Mintaként tekintve a gyerekek tanulási folyamatára, a nyelvoktatásban egyszerű, kicsi mondatokat hall a tanuló, amelyek a hétköznapi életben használhatók. Lát hozzá képet, hallja az idegen és a magyar változatot egyaránt. A relaxáció hatásával kombinált technika segít az információk könnyű rögzítésében. Mivel ez az agy számára relaxált állapot, a programban részt vevők kiszolgáltatottakká válhatnak, ezért a szülők egy része tiltakozik a módszer alkalmazása miatt. Ezért az óráimon a tudattalan felé lépést nem teszem meg, csak zenét hallgatunk.

Biztosan ismerik sokan a Sherlock című brit sorozatot, amelyben láthatunk egy különleges gondolkodási technikát. Sherlock az úgynevezett **belső képáramoltatással** keresi meg egy-egy kérdésre, problémára a választ. Nálunk zsenimozizásnak is nevezik. Win Wengertől származik a módszer, a tudatalattiban tárolt információk előhívására használhatjuk. A belső képáramoltatás megtanulható, nem egy extrém, lehetetlen játék. Ha van erre idő és lehetőség, érdeklődés és kedv, érdemes kipróbálni. Ehhez magyar nyelvű könyv és segédanyag is kapható. A technikát Pétercsák Maxim Villámolvasás tanfolyamán ismertem meg és osztályfőnöki órán próbáltam ki a diákjaimmal. Nem része a mindennapoknak, de ez is egy lehetőség, és van, aki szívesen dolgozik majd vele hosszabb távon. Spontán bejövő képek elmesélésével kezdjük, majd hangosan kimondjuk, mit látunk képként. 2-3 órányi gyakorlás után a türelmes gyakorló meg tudja tenni, hogy becsukott szemmel megkéri az elméjét, mutassa meg a választ – ez 1-2 mp-en belül megérkezik. Hatására az IQ növekedik. A tanulásmódszertanban egy különleges alternatívát kínál. Az interneten Weitz Teréz (a hazai

jobb agyféltekés tanulás úttörő pedagógusának) előadásai hallgathatók meg ebben a témában, és a tanulásának technikáját is tanítja.

Tudományos diákköri napok

Pár évvel ezelőtt indítottuk útjára a tudományos diákköri rendezvényünket. Ennek alapjait a hatvani református egyházzal és a környékbeli általános és középiskolákkal együttműködve tettük le. Kijelöltünk egy-egy témát, amely köré építkezve a diákok saját, önálló kutatással, előadással jelentkezhettek. Így nagyon sokszínű, változatos programjaink keletkeztek. Sajnos, rengeteg munkát is várt az előadóktól és felkészítő tanáraiktól, így egy idő után elmaradoztak az általános iskolák, a környező középiskolák, és magunkra maradtunk. Jelenleg TDK-napokat tartunk a tavaszi szünet előtti időben, amelyen a saját diákjaink bármilyen témában bemutathatják a saját érdeklődési területüknek megfelelő kutatási, elméleti anyagot a saját témanapjukon. Kisebb csoportok bemutatkozására is lehetőséget ad, pl. humán tagozatos vagy nyelvi tagozatos diákok együtt is adhatnak elő. Egyéni tehetségsegítésre is van mód, jelenleg pl. egy ifjúsági nevelési programon dolgozik egy tanítványom. A TDK munkaformát ad és fórumot biztosít a kutatómunkák bemutatásához. Tanári segítséggel tudományos előadás készül (ismeretterjesztő / önálló kutató is lehet). A mi iskolánkban valamennyien dolgozunk vele. Az előadásokon szülők, volt tanárok is részt vehetnek, és előfordul, hogy a helyi televízió biztosít nyilvánosságot. Két kollégám közös jó gyakorlata erre épült. Újabban terjed a ppt mellett a preziszerkesztő alkalmazása is – ami emlékeztet az elmetérképek működésére.

Közben megtanuljuk az **IKT-eszközök** alkalmazását is. Az iskola termeinek többségében van projektor, a tanároknál van laptop. Az informatika szakteremben – kisebb létszámú csoportban mindenki önállóan dolgozhat. Erre épül egy másik kollégám jó gyakorlata, a függvényábrázolás témakörében. Humán tagozatos csoportfoglalkozás is van itt, ami szintén új lehetőségeket ad módszerek szempontjából. Sok iskolában tilos a mobiltelefon használata. Nálunk a mobil-net alkalmazása azonban több tanítási órán is jó szolgálatot tehet. Nyelvórákon segíthet a fordításban. A szótárak mellett hozzáférhetünk szakkönyvekhez, kötelező irodalomhoz is. Szerintem nem a tiltás, hanem a megfelelő használat a megoldása ezeknek az eszközöknek.

Itt utalok a **Lozanov-féle szupertanulásra** is röviden. Gyorsan változik a világ, szerencsére rengeteg a szakirodalom. Kérdés: hogyan sajátíthatunk el minél több információt minél gyorsabban. Válasza a két agyfélteke működtetésének kihasználásában rejlik. A kísérletek során 1000 szót tanítottak egy nap alatt 98%-os eredménnyel. Ismétlés nélkül 68%-ra emlékeztek két hónap után; ismétléssel 96%-ra. 2000 szó elég a hétköznapi élethez!!! **Ezzel a technikával már tanítanak nyelviskolák!!!**

Szenzomotoros, mozgásos elemek is bekapcsolhatók a tanulásba. A mozgással tanított ismeret kisgyerekek esetében elfogadott gyakorlat, ilyen dalocskánk az Erdő szélén házikó. A keleti népek tánccal mesélnek el mitológiai történeteket. Hatvanban a Lesznai Anna iskolában dolgoznak így szellemileg, fizikailag sérült diákokkal, de az egyházi énekgyakorlatnak is része, hogy amit énekelnek, azt el is mutogatják egyszerű mozgások segítségével. Mi a drámajátékok során alkalmazzuk ezt a módszert.

A **szimbolikus szint bevonása** a tanításba a számunkra fontos lehet, mert a jó szemléltetés, képi párhuzam segíthet egészen elvont, bonyolult ismeretek rögzítésében. Ilyen pl. Domján László hasonlata a hasnyálmirigy működéséhez

(<https://www.youtube.com/watch?v=m29tpar3 VQ>), és ilyen napjaink egyik ismert probiotikum-reklámja is.

Iskolánk az **élményközpontú tanulás** híve. Többen dolgozunk a **drámajátékok** technikájával is. Ennek komoly hagyományai vannak, szinte a kezdetektől, egy 1940-es években bemutatott Bánk bán óta. Szakértője a jelenleg is óraadóként nálunk tanító munkatársam. Diákjaimmal legutóbb Agatha Christie Tíz kicsi néger című regényét vittük színpadra saját rendezésben. Temérdek műsor áll mögöttünk saját dramaturgiával színpadra állítva.

A **tematikus kirándulás iskolánk** egyik jellegzetes programja, két kollégám jó gyakorlata is erre épül. Ezek sorából kiemelkednek a történelem munkaközösség kirándulásai. Tervezzük, hogy az egyes művészettörténeti korokhoz kapcsolt kirándulások programját kidolgozzuk, mert a történelem, a művészetek, az ének és az irodalom órák eltérő időben tanulnak ugyanazokról a korokról, és hiányzik a szintézist teremtő foglalkozás. Etikai, médiaismereti kirándulásunk is van, amelynek során filmstúdióba látogatnak a diákjaink. A fizikások által szervezett kirándulás során a paksi atomerőműbe lehet elutazni. Jártak a kutatók éjszakáján is.

Magyar – ének szakos tanárként egy nyelvszakos munkatársammal közös saját szervezésű barokk kirándulási programunk beszámolóját illeszttem ide.

BAROKK TEMATIKUS NAP A 10. ÉVFOLYAM JUTALMAZOTT TANULÓINAK

8 órakor indultunk külön busszal az iskola elől, 35 lelkes diák Kővári Éva és Szelei Orsolya tanárnők kíséretében.

A program az alábbiak szerint alakult:

1. **8.45-től 9.30-ig** a máriabesnyői Nagyboldogasszony Bazilika gyönyörű barokk környezetében Hargitai Géza, a hatvani Kocsis Albert Zeneiskola igazgatója, fagottművész tartott előadást a kor zenéjéről, melyet furulyán és barokk fagotton illusztrált is.

2. **10.00-től a Gödöllői Királyi Kastélyban három szervezett, múzeumpedagógusok által vezetett programon vettünk részt két csoportban.**

Megismerkedtünk a Grassalkovich dinasztia és a kor történetével, elmerülhettünk a kor belsőépítészetének, dekorációinak, ruházatának és fegyvereinek lenyűgöző kidolgozottságában, valamint betekintést nyertünk a családi címerek szimbólumrendszerébe.

3. **Európa három autentikus barokk színházterméből láthattuk az egyiket, ami barátságos méreteivel és modern színpadtechnikai megoldásaival szintén nagy élmény volt.**

4. **Mindezek után a Kastély főkertésze vezetésével megismertük a barokk kertépítéssel szabályait, együtt bejártuk a jelenlegi parkot, megtanultuk a fák és növények neveit,**

pihentünk a hazánkban ritkaságnak számító mamutfenyő tövében és - csak nekünk- kinyílt az eredeti barokk pavilon is.

Egy résztvevő diákunk tömör, lényegre törő véleményét idézem a nap sikerét illetően: „nagyon jó volt!”

Projektnapjaink is igen népszerűek, ezek közül kiemelkedik a fizikai kísérletek napja, a vállalkozói roadshow; a példakép-roadshow. Nyílt napokat szervezünk a nyolcadikosok számára. Rendszeres rendezvényünk A magyar népmese napja, az Elsősök hete, a Nyelvek hete, A magyar nyelv hete. Egészségvédő napokat is rendszeresen szervezünk.

Dolgozatom zárásaként egy falusi néptanító gondolatát idézem A palatáblától a Nobel-díjjal című dokumentumfilmből: „**A MÓDSZER ÉN VAGYOK**”. Abban a pillanatban, ahogy becsukódik mögöttem az ajtó, rajtam áll, hogyan dolgozom egy tanteremben. Egész személyiségem, minden rezdülésem kritikus szemek figyelik, a kimondott szavak sokszor egy életen át kísérek embereket, terelnek pályára vagy tanácsolnak el róla. Ezért rendkívül fontos a szellemiség, amit egyénként, tantestületként viszünk, hirdetünk tantárgyi kereteink között. Ebben a legfontosabb érték ma is a lelkeség, erkölcsiség, a jóra nevelés.

Felhasznált irodalom:

M. Nádasi Mária: Adaptív nevelés és oktatás - Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége. Budapest. 2010; http://tehetseg.hu/sites/default/files/geniusz_r22_net.pdf;

RAPOS Nóra – GASKÓ Krisztina – KÁLMÁN Orsolya – MÉSZÁROS György: Az adaptív-elfogadó iskola koncepciója. Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet. Budapest.

2011. <http://mek.oszk.hu/13000/13021/13021.pdf>

Dr. Domján László: A hatékony tanulás mesterfogásai – előadás -

<https://www.youtube.com/watch?v=soqSk5aHVxg&list=PLogcCog8e2aIS29qdy-piXPp77kJf0ENb>

Hegedűs Gabriella: Mit tehetünk tanítványaink sikerességéért a tanulásban?

<http://amk->

[perkata.sulinet.hu/oldal/Támop%203.1.4/Iskola/Mit%20tehetünk%20tanítványaink%20sikerességéért%20a%20tanulásban.pdf](http://amk-perkata.sulinet.hu/oldal/Támop%203.1.4/Iskola/Mit%20tehetünk%20tanítványaink%20sikerességéért%20a%20tanulásban.pdf)

<http://gyogyitoharcos.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1076371#agygombok>

Gál Attila: Brain-gym; <https://www.egyensulyert.hu/blog/item/345-brain-gym-kepessegfejleszto-gyakorlatok>

Dr. Paul Dennison – Gail. E. Dennison: Észkapcsoló agytorna - Észkerékkapcsoló - Az edukinesztetika alapjai; Agykontroll Kft., 2009.

Dr. Kollár János előadásai

Kollár-módszer: <https://www.youtube.com/watch?v=BOSZNwAgDbM>

Zene az orvoslásban: <https://www.youtube.com/watch?v=tPUExXq2Z0E>

Paul R. Scheele: Villámolvasás; Agykontroll Kft., 1999.

Lantos Mihály: Villámolvasás; - a jövő tanulási stratégiája c. előadás

https://www.youtube.com/watch?v=LzS47HxI_7Y&t=1876s

Ole Anderson – Marcy Marsh – Dr. Arthur Honvey: Tanuljunk zenével!; AgykontrollKft. 2005.

Pétercsák Maxim: Tanulásra hangolva; Agykontroll Kft., 2013.

Prof. Dr. Bagdy Emőke előadásai – saját csatornája:

<https://www.youtube.com/channel/UCDdl9qrwXDJuqzdqaBOXwog>

Színjátszás a Bajza József Gimnáziumban

írta: Kővári Éva magyar-ének-zene szakos tanárnő

A Bajza József Gimnáziumban a színjátszó kör indulása csaknem az alapítás idejére tehető. A gimnázium 1938-ban kinevezett egyik tanára tekinthető az elsőnek. 1948 februárjában álltak közönség elé Katona József Bánk bánjával. Ezt nagy sikerrel mutatták be nemcsak Hatvanban, de a környező településeken is. A háború utáni înséges időkben hirdették a legteljesebb humanizmust a meghívójukon:

„Menj tigrisek, fene-

vadak közé, szelídíts hiénát.

S ha mindened feláldozván nekik,

Hálaadással megnyalják kezéd -

Öleld, szorítsd melledhez és kiáltsd

Örömmel: ó mégis találtam embert!”

(A hatvani Gimnázium Öregdiákjainak Aranykönyvéből)

A későbbi időszakban három tanárnő működtetett sikeres színjátszó kört Monori Zoltánné, Szikora Ágnes és Sánta Lászlóné. Ők valamennyien drámapedagógus képzettséggel rendelkeztek. Országos színjátszó versenyeken is rendszeresen szerepeltek, ott helyezéseket is értek el. Nemcsak magyar nyelven, de idegen nyelveken is mutattak be drámákat a tanulóink, angolul játszott Mohácsi Imréné és Deák Andrea csoportja, francia nyelvű darabokat Berkes Istvánné csoportja.

Ezeket a hagyományokat éllesztgetjük, folytatjuk. Az elmúlt években több színdarabot is bemutattunk. Az elsősök hetén és a vidámballagásokon rendszeresen meseátiratokkal, paródiákkal találkozhatunk. Nagy sikert aratott egy tanítványunk 2011-ben saját meséjével, amit osztálytársai, az akkori 9. B-sek adtak elő. Ugyanebben az évben Molière Tartuffe-jét játszotta el egyik osztályunk Hartyányi Arnold átiratában. A 2012-ben az induló humán tagozatos osztály közösen átdolgozta az Orfeusz-mondát Ezt követően szintén egy tanítványunk, Kis Balázs szerkesztette át, rövidítette le és tette középiskolások számára könnyebben játszhatóvá Szophoklész Antigonéját, amit a 10.C osztály adott elő a görög projekthéten. 2013-ban Heltai Jenő népszerű színművét, A néma leventét mutatta be a 9.C osztály Kővári Éva tanárnő irányításával. Az idegen nyelvű színjátszást is felelevenítettük, német szakos munkatársam, Szűcs Annamária tanárnő a 10. B osztály németül tanuló diákjaival adta elő a 2013-ban megrendezett amerikai projekthéten A hamburger története című darabját. 2014-ben Molière Képzelt betegét állítottuk színpadra, 2015-ben Dürrenmatt A fizikusok című drámáját. 2016-ban önálló szerkesztéssel és rendezéssel emlékeztünk meg Gérecz Attila költőről. 2017-ben írtunk és játszottunk középkori minták alapján haláltáncot, majd 2018-ban Agatha Christie Tíz kicsi négerét állítottuk színpadra.

A művet Tíz kicsi indián, A láthatatlan gyilkos, valamint És már senki sem.. címmel sokan feldolgozták már, a színházak is gyakran műsorukra tűzik. A mi átiratunkat a 10. C osztály humán tagozatos diákjaival közösen alkottuk meg. A regény műfajai közt tanítási anyagunkban szereplő krimire példaként olvastuk kiosztott szerepekkel, így kaptak kedvet a diákok a mű teljes előadásához, és ezért ragaszkodtunk a regény eredeti befejezéséhez is. „Számunkra nemcsak a titokzatos bűnügy izgalma volt fontos, hanem gyerekekként a játék is, ahogyan a szövegből kihúzhattunk vagy akár betoldhattunk részleteket, vagy a színpadra

álmodhattunk egy-egy izgalmas jelenetet.”- nyilatkozta egyikük. A humán tagozatos csoport valamennyi tagja kapott a játékban szerepet.

Szereposztása:

Lawrence Wargrave bíró: Schrötter Ákos.

Philip Lombard kapitány: Balogh Péter

Vera Claythorne titkárnő: Ambruzs Zoé

Henry Blore magánnyomozó: Kovács Marci

Armstrong doktor: Komjáti Kristóf

Macarthur tábornok: Horváth Zalán

Miss Emily Brent vénkisasszony: Polgár Viktória

Anthony Marston, kalandor: Morvai Milán

Mrs. Ethel Rogers - szakácsnő: Török Dominika

Thomas Rogers inas: Láng Bálint

Hajós: Berényi Brigitta

Morris, alvilági alak: Fülöp Szilárd

Pinky és Blacky – felügyelők: Kovács Judit és Szabó Eszter

Két újságos: Pásztor Lola és Plecskó Kitti

Hang: Simon Tamás - osztályfőnök

A színdarabhoz a zenét a Bajza József Gimnázium zenekara szolgáltatta.

Vezetőjük Szabó Gábor tanár úr, szintetizátoron játszott. Veres Blanka énekelt, Palatinus Milán szaxofonozott, Kerek Napsugár fuvolázott. Gitáron közreműködött az Armstrong doktort is alakító Komjáti Kristóf. Pölös Máté basszusgitáron játszott, Ádám Donát dobolt.

A színdarab során elhangzott Bruno Nicolai azonos című filmzenéjének részlete, Henry Mancini A rózsaszín párduc című filmjének zenei betétje, Gulyás Levente Tíz kicsi néger című dalocskája. A színdarab különös helyzeteit Szabó Gábor tanár úr saját zenei ötleteivel színesítette.

A díszletet Kis Eszter tanárnő és Szabó Anikó tervezte és készítette.

A Bajza-bálon és az iskola 90 éves fennállásának ünnepségsorozatának nyitó rendezvényén is előadtuk.

Az Agatha Christie-előadás során keletkezett Polgár Viktória tollából a következő akrosztichon:

A Bajza újonc színjátszói

A Bajza újonc színjátszói,
Gátlásuk csak nevükben látszódik,
Az újtól sose elriadva,
Tapasztalatlanságukkal bírva,
Hadakozva terjedelmes soraikkal
Alakítanak a színpadon újra.

Cudar tíz kicsi néger a téma,
Hisz', ez nem szokványos séma,
Reméljük, sokak szívét elnyerte
Ifjú, mozdulatlan testeinknek
S hosszas előadásunknak szépsége.
Támogatott minket család, barát
Intelmekkel tűzdelt jókívánság
Egy a lényeg, a tanulság, amit remélem
megtanultál.

Az előadásokra azért vállalkoztunk, mert öröm nélkül nincs hatékony tanulás, s a színjátszás valóban játék, élményt ad annak is, aki játszik bennük, és öröm azok számára is, akik csak nézik. Az irodalom tananyagának részei a bemutatott művek, illetve azt segítve kiegészítik. Célunk, hogy az eredeti mondanivalót juttassuk el a diákokhoz. Azonban a rövidítés, az előadás tanulása során ki tudunk emelni olyan mozzanatokat, amelyek ma is megállják a helyüket, elevenek. A művek átírása sokszor önálló alkotásra is ösztönöz diákokat.

A kálvinista, jezsuita iskolák rengeteg időt fordítottak színjátszásra, a szorgalmi idő rovására is. A felvilágosodás korában Csokonai is diákjai számára írta a Dorottyát, az Özvegy Karnyónét. E játékok mellett is kiemelten foglalkoztak poétikai, retorikai önképző körökkel, énekkarokkal. Felismerték, hogy az intelligenciát hatékonyan és sokoldalúan fejleszti ez a tevékenység. Az intelligencia összetett képesség. Többféle intelligencia létezik, amik részletes tesztekkel ki is mutathatók. Megkülönböztetünk nyelvi, vizuális-térbeli, logikai-, matematikai, mozgási, zenei, interperszonális és metakognitív intelligenciát. Az aktív színjátszás valamennyi intelligenciafajtát fejleszteni képes, ezért kapott az újabb időkben az oktatásban is kiemelt szerepet. Drámapedagógiával 9. évfolyamon minden diákunk találkozik, ahol ugyan nem cél színművek bemutatása, de szituációs játékokkal dolgozva tanulnak problémákat kezelni, megoldani, és jó alapokat teremt a színpadon való fellépésekhez is.

A tanult művek bemutathatók az eddigi gyakorlatnak megfelelően az elsősök hetén, nyílt napokon, a Bajza-bálon, a projekthéten, diákköri programokon, diákgálán, iskolai és városi rendezvényeken. Egy jó színházi előadás kiváló szórakozás mellett valódi jutalom lehet a nézők számára.

Vállalkozói road show– jó gyakorlat a Bajzában –

írta: Soltész Sándor szaktanár

Gimnáziumunkban többedik alkalommal került megszervezésre a Példakép Vállalkozói Road Show. A kezdeményezés a Példakép Alapítvány gondozásában kelt életre. Az alapítvány 30 év alatti sikeres magyar vállalkozókat állít jó példaként – innen a neve is – a magyar fiatalok elé. A road show lényege, hogy a hivatalos példaképnek választott vállalkozók szertejárnak az ország középiskoláiban és egyetemeken, hogy találkozhassanak azok diákjaival.

A Bajza Gimnáziumban megszervezett road show mindig júniusra esik, az iskolaév egyik utolsó napjára, amikor mindhárom még iskolába járó évfolyam összes tanulója ráér és részt vesz a rendezvényen. A program terjedelme 3 hatvan perces órát tesz ki. Mindhárom évfolyam egy órában az alapítvány vezetőjének/képviselőjének az előadását hallgatja meg a mai magyar vállalkozói helyzetről, a fiatalok vállalkozókedvéről és még sok már érdekességről. A másik két órában a tanulók magukkal a példakép-vállalkozókkal találkozhatnak. Ez az igazán izgalmas része a napnak a diákok számára. A vállalkozók mind a tornateremben várják a fiatalokat, akik egy-egy vállalkozóval kis csoportban, 10 percig beszélgethetnek. A tapasztalataink szerint a diákok nagyon érdeklődőek és hasznosnak találják az így eltöltött napot.

Érdeemes még megjegyezni, hogy előzetesen a három évfolyamot (vagy évfolyamonként egy-egy osztályt) meg szoktunk kérdezni, hogy mely szakmák képviselőire lennének a

leginkább kíváncsiak. Ez segíthet abban, hogy a diákok a road show-n minél motiváltabban vehessenek részt.

A jó gyakorlat előnye, hogy akár a Példakép Alapítvány nélkül, egyéni szervezésben is megrendezhető.

Jógyakorlat általános- és középiskolák részére – Felszín alatti vizeink vizsgálata

írta: Mester Zsolt szaktanár

A nyári barabási Beregi Természetvédelmi Táborsorozat tanár szervezői, Mester Zsolt (Bajza József Gimnázium) és Toldi Zoltán (II. Rákóczi Ferenc Gimnázium, Vásárosnamény) a táborlakó 12-18 éves diákok természetismereti- és környezetvédelmi vizsgálódásainak kiegészítésére az 1990-es évek közepén vezették be a „felszín alatti vizek vizsgálata” programot a tábor napirendjébe. Mivel a felszíni vizek (tavacsók, patakok, folyók) vízminőség- és élőhelyvizsgálata akkor már széles körben elterjedt diákfoglalatosság volt, a táborvezetőkben felmerült az ötlet: mi lenne, ha a felszíni vízvizsgálatokon túl megvizsgálnák a környékbeli falvak kútjainak a vizét. Ekkor még elsősorban a falusi kutakra, mint ivóvízminősítésre gondoltak, de a program tapasztalatai alapján hamarosan inkább a talajvizek, mint felszín alatti vizek vizsgálataként jelenik meg a vizsgálat – hiszen a kutak vizét ma már szinte csak elvétele fogyasztják. Mivel a talajvízhez szinte kizárólag az ásott és fúrt kutakon át jutunk hozzá, a program tevékenységét tekintve végül is „kútvízvizsgálat”, de eredményét tekintve talajvízvizsgálat.

A módszer az évek során folyamatosan finomodott, kialakult a „terepi” és „irodai” tevékenységek legcélszerűbb sorrendje, kiderült az alkalmazható eszközök és mérőeszközök köréből, hogy melyek a legcélszerűbbek a feladatra. Jelentős adathalmaz is összegyűlt, melyek értékelése is megtörtént. Mivel a tevékenység egyszerű, diákcsoportok által is végezhető és bármely időszakban, bármilyen tevékenységi körhöz (táborozás, terepgyakorlat, tanítási órák, szakkörök, szabadidő) kapcsolatosan végezhető, a tanár páros elkészítette és kiadta a program rövid, lényegretörő módszertani segédkönyvét. Ezt néhány ezres példányszámban a lakóhelyünk környéki települések iskolái, könyvtárai, művelődési házai ingyen megkapták.

A program ma is alkalmazható, jó foglalkoztató tevékenység és tanulságos eredményekkel szolgálhat, növelve ezzel a diákok környezeti nevelési lehetőségeinek számát. A módszertani kézikönyv elektronikusan az mzshome.net/natura/felszviz/felszvizeink.htm honlapon érhető el, ebből minden részletet meg lehet tudni.

BME-Leoni nyelvizsgaközpont a Bajzában

írta: Deák Andrea intézményvezető

Sikeres akkreditációs folyamatot követően iskolánkban 2018. január 1-től BME nyelvizsgaközpont működik.

Tanulóink angol, német és francia nyelvből tehetnek nálunk alap-, közép vagy felsőfokú írásbeli és szóbeli nyelvvizsgát.

Tekintettel arra, hogy jelenleg a komplex középfokú nyelvvizsgáért 28, a komplex felsőfokú nyelvvizsgáért pedig 40 többletpont jár a továbbtanulásnál, nagy örömmel tölt el bennünket, hogy a Leoni Kábelgyár Hungária Kft támogatásával létre tudtuk hozni nagy sikermutatókkal működő nyelvvizsgaközpontunkat.

A jövőben tervezzük nyelvvizsgafelkészítő kurzusok indítását is, melyben tanáraink nyújtanak majd segítséget.

(Fotó forrása: google.com. Letöltve: 2020.07.01.)

Beszámoló az EFOP-3.2.5-17-2017-00030 számú (röviden EFOP) pályázatról,

a pályaaorientáció fejlesztése a Hatvani Tankerületi Központban
a 2017-18-as tanévben

írta: Sőreginé Kovács Krisztina

(pályázatban résztvevő tanár)

Általános tájékoztató:

A Hatvani Tankerületi Központ 70 millió forint támogatást nyert „A pályaaorientáció fejlesztése a Hatvani Tankerületi Központban” című pályázatával. A projekt a Széchenyi 2020 program keretében az Európai Szociális Alap támogatásával valósul meg. A projektben a Hatvani Tankerület négy intézménye, a Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium, a Gyöngyösi Arany János Általános Iskola, a Gyöngyösi Berze Nagy János Gimnázium és az Abasári Aba Sámuel Általános Iskola vesz részt. A pályázat megvalósításának kezdete 2018. április 01., tervezett befejezése 2020. május 31.

A pályázat fő célja a pályaaorientációs és tanácsadási tevékenységek megerősítése érdekében a matematikai, természettudományos, informatikai és műszaki pályák választásának népszerűsítése, és az ahhoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztése a köznevelési intézményekben.

Az európai uniós támogatás segítségével a tanulók megyei és országos szintű pályaválasztási eseményeket látogatnak meg. Játékos formában szakkörökön, foglalkozásokon vetélkedőkön, szervezett gyárlátogatásokon vesznek részt. A digitális térben olyan virtuális világba jutnak el, melyben szabadon barangolva ismerkedhetnek meg különböző oktatási tartalmakkal, többek között földrajzi, biológiai, matematikai, informatikai témakörökben. Robotika szakkörön ismerkedhetnek a programozás alapjaival. Az iskolán kívüli érdekes rendezvények sora valósul meg a programban.

Az idei megvalósulás:

A nyertes pályázat kihirdetésekor már csak 3 hónap volt az aktuális tanévből hátra, ezért a résztvevő kollégák többsége a jövő tervezésére összpontosított. Néhány programot sikerült elkezdeni, megvalósítani.

- Maruzsiné Sevela Judit tanárnő fizika szakkört tartott (többek között kísérleteket készített) végzős tanítványainak.
- Nagyné Koncz Terézia és Tar Klára tanárnők matematika diákakadémia foglalkozást indítottak a térség általános iskoláiból a hetedikés és a nyolcadikos diákoknak.
- Maruzsiné Sevela Judit szervezésével, Bereczki Tibor koordinálásával és a teljes természettudományos munkaközösség közreműködésével sikerült a Kísérletbazar rendezvényünket az idén is megszerveznünk a saját és a térség tanulóinak, sok-sok kísérletezővel, kiállítóval és előadóval.
- A logikát és a kirándulást szerető diákok Budai Csilla tanárnő főszervezésével a Medve Szabadtéri Matematika Vetélkedőn vehettek részt Debrecenben. Itt még lehetőségük volt az egyetem és az Agora Élményközpont meglátogatására.
- Kiss Judit tanárnő közreműködésével a 9.A matematika-fizika tagozatos tanulói a Ciscoban voltak üzemlátogatáson.

VI. Tanórán kívüli kirándulások, programok

Természetjáró Szakosztály

írta: Simon Tamás, a szakosztály egyik alapítója

2017 szeptemberében Kővári Éva Tanárnő és Simon Tamás Tanár úr újjáélesztette a több évtizedes hagyományra tekintő bajzás természetjáró kört. Ennek célja a testmozgás, természetjárás megszerettetése a diákokkal.

A Szakosztály keretén belül szerveztünk kirándulást a nagygombosi Öregtölgyeshez, de számos jegyzett teljesítménytúrán is részt vettünk, mint például a tári Szent László túrán, vagy az isaszegi Könyves Kálmán Emléktúrán, illetve a gödöllői Margitán. Ezen kívül jártunk még újév napján a Zagyva-gáton, Galgahévízen és a Mátrában is. Ezekről sok szép élménnyel és látnivalóval gazdagodva tértünk haza a gyerekekkel.

A Szakosztály tevékenységét kibővítettük többnapos kirándulásokkal is, ilyen volt például Ipolyság és Igló a Felvidéken, valamint Munkács Kárpátalján. Ezeken az alkalmakon kapcsolódtunk a Rákóczi Szövetség felhívásaihoz.

A túrázás iskolai népszerűsége bár töretlen, a létszám azonban hullámzó, főleg időjárás-függő. Ami motiváló a gyerekek számára, hogy a kiváltható testnevelésórákba beszámítják ezeket a túrákat.

Bízunk benne, hogy a továbbiakban is sok szép helyre eljuthatunk együtt, még több diákot bevonva a mozgalmába.

Bécsi kirándulás 2017

írta: Bodnár Csenge és Páljános Inez

2017. december 3-án kirándulást szervezett az iskolánk Bécsbe. Az összes évfolyamról várták a jelentkezőket.

Vasárnap reggel 5 órakor indultunk busszal a Városháza elől. Az 5 órás odaúton mindenki megreggelizett, beszélgetett, nevetgált vagy aludt. Miután kézhez kaptuk az audio guide-jainkat, az első programunk Bécs nevezetességeinek megtekintése volt. Megnéztük a városházát, a főteret, a parkokat és még sok minden mást. Az audio guide segítségével nem maradtunk le semmiről, amit az idegenvezetőnk elmondott. Nagyon hasznos volt. A legvarázslatosabb szerintünk a téli táj és a hófödte épületek voltak.

Következő megállónk Madame Tussauds panoptikuma volt. Itt Barack Obama-tól kezdve Michael Jacksonig minden híresség viaszszobrával lefényképezkedhettünk. Ezután meglátogattuk az ajándékboltot, amiből kiérve a Prater karácsonyi vásárában találtuk magunkat. Vásároltunk szuveníreket, ittunk finom forrócsokit, ettünk gofrit. Mindenki

szabadon mehetett oda, ahova szeretett volna. A legjobb szerintünk az volt, hogy vidámparki játékokra is felülhettünk. Mindenki nagyon élvezte, főleg a szellemvasutat.

A nap végén fáradtan szálltunk fel a buszra és élményekkel tele indultunk vissza Hatvanba. Késő este érkeztünk meg, de biztosak vagyunk benne, hogy mindenkinek nagyon jó emlékként marad meg a kirándulás.

Egy családi magyar fakultációs kirándulás

írta: Eszes Viviven

A kétéves fakultációs időszakunk egy olyan csapatot kovácsolt össze, amelyre életünk végéig örömmel fogunk visszagondolni. Létszámunk teljesen ideális volt. Mindnyájan rajongtunk az irodalomért, így az utolsó közös kirándulásunk is ikonikus helyekre vezetett. Ezt a kalandot szeretném az utókor számára leírni, amely egy pesti utazástól indul, és egészen egy esztergomi látogatásig tart. Kísérőink Kovácsné Fazakas Andrea és Veresné Kalcsó Krisztina tanárnők voltak.

Első utunk a Pesti Vigadóhoz vezetett, amelynek a megközelítése is egy igazi élmény volt számunkra, ugyanis a Duna-part közelében helyezkedik el az épület, és a panoráma igazán gyönyörű. Kovácsné Fazakas Andrea tanárnőnk szervezésével lehetőségünk adódott arra, hogy körbe vezessenek minket a Vigadó minden egyes kisebb-nagyobb termében. Megtudhattuk az esetleges kulisszatitkokat és láthattuk azt is, ahogyan a főtermet berendezték egy rendezvényre. A hangulat leírhatatlan volt, magával ragadó. Az antik bútorok és apró elemek lenyűgöző hatással voltak ránk. Mindemellett felmehettünk a tetőre, ahol a csodás napsütés mellett megérezhettük az első nyári fuvallatokat is, és szemügyre vehettük a magasból a pesti élet gyorsaságát, szépségét, valamint az elképesztő kilátás magával ragadó élményét is megörökíthettük.

Időszűke miatt a Vigadót igen tempósan jártuk körbe, ugyanis a második úti célunk egy hajóút volt, amely bemutatta nekünk Buda és Pest híres épületeit, amelyek a Dunáról szemügyre vehetőek. A hajókázás körülbelül másfél-két órás volt, viszont úgy tűnt, mintha csak pár perc lett volna, mivel a fedélzetet szinte kisajátítottuk magunknak. Felemelő érzés volt a hidak alatt elhajózni és látni minden egyes kis részletét az építményeknek. Az időjárás is nekünk kedvezett, ugyanis gyönyörű napsütés volt. Itt is remek képeket készítettünk, és hatalmas élmény volt egy sétahajóból látni fővárosunk ékköveit.

A nap zárásaként egy általunk kedvelt költő, író, műfordító és irodalomtörténész emlékházát látogattuk meg, aki a Nyugat első nemzedékének jelentős alakja volt. Az ő halálához kötjük a Nyugat című folyóirat végét. A szekszárdi születésű Babits Mihály esztergomi házához vezetett utunk, ahol feleségével, Tanner Ilonával élt. Az épület egy dombon fekszik, amelynek teraszáról megcsodálhatjuk a Bazilikát, egész Esztergomot, sőt még Szlovákia is feltűnik a nem is olyan messzi távolban. Ahogy a gangon álltunk, világossá vált számunkra, hogy Babits miért is szeretett ennyire itt élni és alkotni. A panoráma nem egy utolsó szempont, de ami igazán megfogott minket, az a nyugalom volt, amely a környéket körül lengte. Csönd volt, a természet apró hangja szűrődtek csak át. A város némának tűnt, de mégis szemmel láthatónak. Andi néni emellett sokat mesélt nekünk arról a bizonyos falról, amelyet Babits társai aláírtak. Számos név szerepel ezen a falon, és mi gyermeki örömmel keresgeltük, hogy kiknek

a nevei tűnnek fel. Felfedeztük Csinszka, Fenyő Miksa, Illyés Gyula, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kosztolányi Dezső, Móricz Zsigmond, Ortutay Gyula, Radnóti Miklós, Tóth Árpád és még számos híres magyar nevét, és én csak a „nagyokat” említettem.

Egy kedves hölgy fogadott minket, akivel egy-egy játékkal indítottunk. Verseket kellett felismernünk, és válaszolnunk kellett néhány kérdésre Babits Mihállyal kapcsolatban. Szerencsére hatalmas dicséretben volt részünk, és nagyon boldog volt, hogy ilyen szinten rajongunk az irodalomért. Azt is elárulta nekünk, hogy az emlékház jelenleg zárva tart, és csak miattunk nyitotta meg a kapuit, ugyanis amikor hivatalosan megnyílik a látogatók előtt, akkor mi már javában az érettségire készülünk.

Belépve az épületbe letisztultság fogadott minket, ám érezhető volt, hogy egy irodalomkedvelő és értő személy lakásában járunk. A falra idézetek voltak felfestve, és megszámlálhatatlan mennyiségű könyv és íróeszköz utalt arra, hogy itt bizony munka zajlott. Az üvegterasz volt talán a lehangulatósabb az egész házban. Egy régi rádióból hallhattuk magát Babitsot, ahogy egyik versét szavalja. Könyvek heverték az asztalon, amelyek róla, tőle szóltak, és a tudat, hogy ott fogadta a vendégeit, régi barátait, nos szavakba sem lehet önteni azt, hogy akkor mi zajlott le bennünk. Mindenki csak ült, nézelődött, és szinte szóhoz sem jutott. De csak addig, amíg eszünkbe nem jutottak a kérdéseink, amik mindig is mozgatták a fantáziánkat. Ezt követően kisfilmeket tekintettünk meg, amelyek között voltak viccesebb hangulatúak, és voltak olyanok, amelyek bemutatták az akkori alkotók, ez esetben Babits Mihály életét, mindennapjait, amiket Esztergomban töltött.

Ezután felmentünk a padlásszintre, az emeletre, ahol Török Sophie kis kuckója fogadott minket. Az ágyon egy plüssmaci hevert, könyvek társaságában, de megtaláltuk a fésülködőasztalát is, telis-tele különböző kozmetikummal, csipke kesztyűvel, csatokkal. A helyiség mögött volt még egy konyha, cselédszoba, ahova az idegenvezetőnk elmondása szerint más vendégeket nem szokott beengedni, de mi - érdeklődésünknek hála - megtekinthettük a „titkos” helyiségeket is.

Nagyon különleges érzésünk volt az egész itt töltött idő alatt. Éreztük Babits szellemét, hogy valaha tényleg ott élt és munkálkodott. Megtisztelő volt számunkra egy ilyen helyen lenni, különösen, hogy akkora szeretettel fogadtak minket, hogy szinte már otthon érezhettük magunkat. A látogatásunk után készült rólunk egy csoportkép is az Autogramfal előtt, és még eltölthettük pár szabad percet a házban, a saját gondolatainkkal.

Felszállva a kisbuszunkra, igaz fáradtnak éreztük magunkat, de ennek csupán az volt az oka, hogy annyi élménnyel és tudással gazdagodtunk, hogy fel kellett dolgoznunk mindezt, és kicsit meg kellett pihennünk. Összességében egy örök emlék marad számomra ez a nap, és ha jól sejtem, akkor faktos társaim és Andi néni számára is, ugyanis a két évünk alatt olyan kapcsolat alakult ki a csoport és tanárnő között, ami igazán ritka. Ez a kirándulás volt az utolsó ilyen bajzás programunk, és ez feltette a pontot az i-re, vagyis megpecsételte az eddigi éveink munkáját, és egy hatalmas útravaló volt az érettségire és a további életünkre is.

Kirándulás az Ipolyságba

A Rákóczi Szövetség támogatásával

2017.10.21-23.

írta: Banyik Nándor, Buru Gergő, Morvai Milán

Október 21-én, szombaton reggel hat órakor indultunk a Bajza elől a háromnapos felvidéki kirándulásunkra.

Egy kb. két-három órás buszút végeztével értünk Nyitrára, az első nagyobb programunk helyszínére. Megtekintettük a Püspöki palotát, a várudvarban álló II. János Pál pápa szobrát, illetve az itt található székesegyházat is. Bent meghallgattuk a templom történetét, illetve körbejártunk benne freskókat, szobrokat elemezve. A torony és a várfal által közrefogott részen találtuk a vár kútját, ami sokunk számára érdekes volt. Hihetetlen mélységének és látványos kinézetének köszönhetően számomra a vár legmaradékosabb látványosságának számított. A várudvarban találtunk még egy fából faragott asztalt is fából faragott emberekkel (utolsó vacsora). Ezután a gótikus várakba mentünk, innen nyíltak a kazamaták is, ahova sajnos nem jutottunk be. A rossz, esős idő ellenére is élveztük a nyitrai programokat, ezt mutatja, hogy rengeteg fénykép készült a várban látottakról. A kilátást azonban a leereszkedő köd takarta el a szemünk elől.

Az október 23-ai megemlékezésre való tekintettel utunk során több temetőben, illetve szobornál helyzetünk el koszorút iskolánk nevében, amelyek magyarságunk és szabadságunk jelképei. Ilyen volt például Nagysallón a honvédek sírja is.

Kora délután érkeztünk meg Alsóbodokra, ahol először a birtok tulajdonosától, Paulisz Boldizsártól az Esterházy János emlékére szentelt kápolnában hallgattunk meg egy előadást a mártír életéről, illetve az ő tiszteletére emelt kápolnáról, melyet másfél hónapja adtak át. Megtekintettük, majd megkoszorúztuk a sírját is. Ezt követően elsétáltunk a kápolna közelében található múzeumba, ahol

részletesebben is olvashattunk Esterházy János életéről és tevékenységeiről. Végül lehetőségünk volt egy kis adomány ellenében az itt található Vas-Turul emlékmű talapzatába

szöveget verni, mely nagy megtiszteléseként ért minket. Erről elismervényt is kaptunk, amelyet kiraktunk iskolánk folyosóján található vitrinünkbe.

Ismét egy-másfél órás buszút következett, majd megérkeztünk Palástra. A szálláshelyünk az Ivánka-kastély volt, a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség egyik központja. Bevittük a bőröndöket, mindenki elfoglalta a saját szobáját, majd egy közeli étterembe mentünk vacsorázni. A vacsora után visszasétáltunk a szállásra. A nap zárásaként gyakoroltuk ünnepi műsorunkat, melyet hétfőn, október 23-án adtunk elő az ipolysági gimnáziumban.

Október 22-én, vasárnap már a szálláson ébredtünk, ahonnan korán elindultunk a közeli étterembe, hogy minél előbb megreggelizhessünk, és neki vágassunk az aznapi programoknak. Ide esténként a nap végére vacsorázni is eljöttünk.

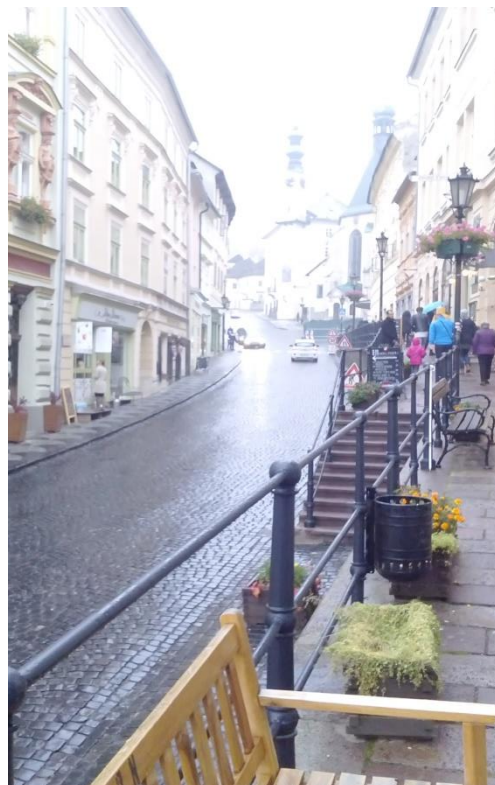

A nap első nagyobb állomása Léva volt, ahol egy vásárt nézhettünk meg, illetve a város életébe is bepillantást nyerhettünk. Sajnos ez nem tartott sokáig, de mindenki nagyon élvezte, hiszen különböző finomságokat vehettünk a standoknál, illetve még egy nagyobb áruházba is bemehettünk az, akinek szüksége volt rá. Továbbra is Léván maradtunk, ugyanis a következő program, a lévai vár meglátogatása volt, amely a XII. században épült, és a város legjelentősebb történelmi épületeként

tartották számon. Itt a múzeumot csodálhattuk meg, ami a régmúlt időknek állított emléket.

Kora délután megérkeztünk Garamszentbenedekre, ahol Szlovákia második legnagyobb kolostorát, a koragótikus bencés kolostort és búcsújáró helyet látogattunk meg, amelynek templomi bejárata zárva volt. Egy ottani bennfentes segítségét kértük, de nem volt hajlandó minket beengedni, valószínűleg a magyar beszédünk miatt, ezért angolul beszélő csoportnak kellett kiadni magunkat, ami hatásosnak bizonyult, mert így már bemehettünk. A templom belsejében hatalmas tér tárult elénk, amelyet különböző freskók, szobrok díszítettek. Ezekről egy kisebb előadást hallhattunk tanárainktól, és az ottani lakótól, akinek köszönhetően sikerült bejutnunk. Mivel egy nem mindennapi látványnak voltunk tanúi, ezért sokunkat elvarázsolt a templom szépsége.

Ahogy közeledett a délután, úgy az idő is egyre rosszabbodott. A következő úti célunk Selmecebánya volt, itt egy kisebb városnézést tettünk, együtt megnéztük a Szentháromság teret, majd szabadprogramként mindannyian megebédelhettünk egy nekünk tetsző helyen, amit egy esős, szeles időjárás követett. Emiatt nem minden úgy alakult, ahogy

mi azt elterveztük. Egy pár kép erejéig megálltunk a szentantali Koháry-kastélynál, majd indultunk is a szálláshoz közeli étterembe, ahol már finom vacsorával vártak minket, amivel mindenki jól tudott lakni. A szállásra érve meglátogattott bennünket az ipolysági cserkészlet három tagja, akik a munkájukról, a szövetségről és annak eszmei háttéréről tartottak nekünk beszámolót. Majd még egyszer elpróbáltuk a hétfőre tervezett műsorunkat, amelyet október 23-án, az ipolysági iskolában adtunk elő.

Harmadik nap reggel egy hűvös, nyirkos időre kelhettünk fel, ugyanis esett az eső, de megállás nélkül. Először Ipolyságra mentünk az ottani magyar nyelvű gimnáziumba, ott előadtuk az október 23-ai műsorunkat az egész iskola előtt (98 fő), a közös megemlékezés sikeres volt. Ezután kaptunk egy körbevezetést az iskolában. Az iskolának van egy "vicces" jellemzője: az épületben levő órák egyszerre álltak meg, ugyanabban az időpontban. Az iskolában kaptunk ebédet is a körbevezetés mellé.

Ipolyság után megálltunk Szklabonyán, a Mikszáth emlékháznál, de oda sajnos nem tudtunk bejutni. Ezután Kékkő várához mentünk, ahol megtekintettük a várat. A vár kedvező stratégiai pozícióban feküdt és valószínű ezért maradt meg ilyen jó állapotban. A vár után megindultunk kicsiny hazánk felé. De még mielőtt ténylegesen haza mentünk volna, elmentünk Pásztóra megnézni a könnyező Máriákat, nem is kell mondani hatalmas tömeg volt a „csodánál”, így

nagyon nehéz volt bejutni. Ezután indultunk hazafele, sajnos még esős időben. Még egyszer köszönjük a Rákóczi Szövetség támogatását!

Madrid, ahogyan mi láttuk!

írta: Kovács Judit diák

2018. május 6-án, a reggeli órákban találkozó volt a Bajza előtt, ugyanis 21 diák, köztük én is, spanyolországi utazásunkra gyülekeztünk. Régóta várt pillanat volt ez, mivel tudtuk, egy hetünk lesz a királyi városban, Madridban.

Fél hétkor el is indultunk a budapesti reptérre, ahonnan háromnegyed kilenckor szállt fel a repülőnk. Mindenki izgatottan kapta meg a beszállókártyáját, sokan közülünk még nem utaztak

repülővel. A szülők sokáig velünk voltak még, hisz a legtovább akartak maradni a gyerekükkel. Amint elbúcsúztunk, kezdődött a becsekkolás. Egy emberen kívül mindenki betartotta a kézipoggyász méreteket, így gyorsan haladtunk. Hosszadalmas sorba állás után végre már a repülőnkhez mentünk. Sajnos nem mindenkinek szólt a jegye egymás mellé. Nagy késéssel indultunk el, de ezt a felhők

felett behoztuk és időben érkeztünk a madridi reptérre.

Itt napsütéses idő és egy volt bajzás diák várt minket, aki mára már itt tanár. Tóth Gergő, a Complutence Egyetem tanára üdvözölt bennünket, majd elkísért a metróba, ahol megvettük a heti bérletet. Fontos volt, mert mindenhová tömegközlekedéssel utaztunk. Ezután elmentünk a szálláshelyünkre kicsomagolni. Nem sokkal később pedig

elkezdődött a városnézés. Gergő és Kati néni megmutatott pár nevezetes látványosságot és elvitt minket egy különleges étterembe.

Másnap a spanyol zene klasszikusával, Shakira számaival ébresztettek minket. Reggeli után találkoztunk az első idegenvezetővel, Raquellel. Sajnos nem mindig érttem, mit mond nekem, de valahogy mindig megértettük egymást.

Elsőnek a Palacio Realba, a királyi palotába vitt minket. Itt rengeteg érdekes tényrt tudtunk meg az uralkodói családkról és felejthetetlen esztétikai élményben volt részünk.

Kedden El Escorialba utaztunk, ami a spanyol királyok temetkezési helye. Egy hatalmas palota és egyben mosostor is ez az épület. Rengeteg történelmi érdekességet tudunk meg az uralkodók életéről, titkairól. Persze ott is fényképeztünk, ahol tilos lett volna, de az őr másfelé nézett.

Megtudtuk, hogyan ismerhetjük fel El Greco festményeit, és már messziről megállapítjuk, ha egy freskót Luca Giordano festett.

Délután a szabadidőnkben Kati néni elvitt minket Madrid legrégebbi Churros-ozójába a San Ginés-be. Felejthetetlen marad az az íz-orgia, amit ez a spanyol édesség jelent, amit a sült tészta és az olvasztott sűrű csokoládé jelentett.

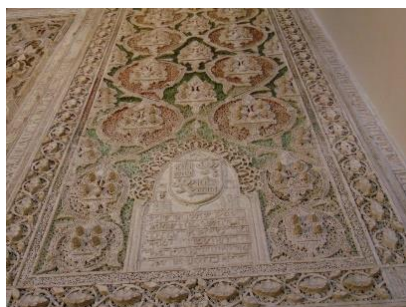
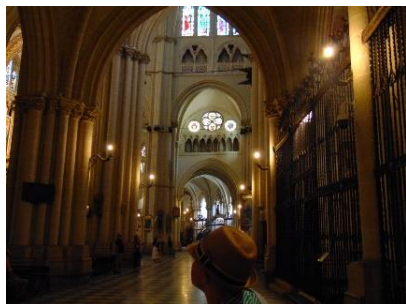

A harmadik napon Toledóba látogattunk. Visszacöppentünk a középkorba. Toledó három kultúra- az arab, a zsidó, és a keresztény ötvözetéből alakult a világ egyik legérdekesebb városává. A fegyverkovácsok pompás páncélos lovagjai fogadtak a boltokban, s a toledói aranyművesség remekeivel is megismerkedhettünk.

Hűsöltünk a Toledói Katedrálisban, ami hatalmas méreteivel, oldalhájójának titkos történetével lenyűgöző volt. Spanyolország jelenlegi legnagyobb katedrálisa a toledói érsek székhelye, aki a mindenkori spanyol uralkodó gyóntatója, illetve ő koronázza meg a királyt.

Ellátogattunk Toledó legnagyobb zsinagógájába is, s fényképezkedtünk El Greco házánál. Felejthetetlen nap volt ez is. Tele élménnyel, megannyi új ismerettel tértünk haza.

Csütörtök reggel ismét a városba mentünk. A Mercado de San Miguelt néztük meg, Madrid nevezetes piacát. Számtalan kuriózumnak számító dolgot lehetett itt vásárolni és lenyűgöző pultokat láttunk.

A piacozás után meglátogattuk a Prado múzeumot. Véleményem szerint ez egy szépművészeti múzeum volt. Rengeteg csodás festményt láttunk, olyanokat, amiknek hatalma, eszmei értéke van. Ilyen volt például Velázquez: Las Meninas, ami nem csak térhatása miatt roppant különleges. Nekünk saját Meninas-aink is voltak. Köszönjük Judit néninek és Kati néninek!

A Prado múzeum után a Retiro Parkba mentünk. Ez a hely attól érdekes, hogy a fák lombjai az emberi agyra hasonlítanak.

De itt található még a 300 éves kopasz tölgy és az a tó, amit azért hoztak létre, hogy a király reprodukálja a vesztet hajócsatákat. A Kristály palotába is bemehettünk.

Pénteken is korán indultunk útnak, ugyanis Aranjuezbe mentünk a király nyári palotájához. Ebben az volt a különleges, hogy a király és királynő szobái külön voltak. Számomra sokkal gyönyörűbb volt, mint a fő palota. A táj is békés hangulatot keltett körülötte. A nyári palota legvarázslatosabb helysége a kínai szoba volt, ez ugyanis két év alatt készült el és tömör porcelán volt az egész.

Szombaton már csak a szabad napunkat töltöttük, láttam a Konnektor házat is, mégis ez volt a valóra vált álmom. Mivel elmehettem a kedvenc csapatom stadionjához, az Estadio Santiago Bernabeuhoz, ami a Real Madrid csodája.

Vasárnap hat óra 10 perckor indult a repülők és már kilenc órára megérkeztünk Magyarországra. Egy varázslatos kirándulásban volt részünk ezen napok alatt. Igazi álmom volt minden pillanat Madridban. Ha lehetőségem lenne, bármikor visszamennék, hisz egy hét nem elég arra, hogy megnézzük Spanyolország összes arcát.

Életképek az estéinkről. Minden napra vetéledőt állított össze nekünk Kati néni és Judit néni. Ezeket a kérdéseket mindig nagy izgalommal vártuk, hiszen volt abban évszám, király, „titok”, történelem, zene...

Annyi élményben volt részünk, mint egy turistának egy hónap alatt. Egy hét alatt 116 kilométert tettünk meg gyalog, de megérté!

Gödöllői tanulmányi kirándulás

Írta: Madarász Atina

A Szegedi Tudományos Akadémia biológiával foglalkozó képzéseket szervezett országszerte, amin nekünk is volt szerencsénk részt venni. A Gödöllői Premontrei Gimnáziumban kerültek megrendezésre ezek a foglalkozások, ahol minden alkalommal érdekesebbnél érdekesebb programokkal vártak minket. Évente két alkalommal 3-10 tanuló vehetett részt a programokon.

Olyan eljárásokat és kísérleteket volt alkalmunk kipróbálni, mint például a génszekvenálás, ahol a saját DNS-ünkből készített mintákat is vizsgálhattunk gélelektroforézissel.

Az órák nagyon jó hangulatban teltek, a sok interaktív és izgalmas feladat miatt pillanatok alatt elrepült az idő. Szervek boncolására is volt lehetőségünk, ami nagyban hozzájárult a tanulmányainkhoz és segített az érettségire való felkészülésben is.

Tavasszal szabadtéri programot is szerveztek, elvittek minket a SZIE botanikus kertjébe is, ahol rengetek növényritkasággal találkozhattunk és a madarak gyűrűzését is megfigyelhettük és gyakorolhattuk.

Én nagyon boldogan gondolok vissza ezekre a képzésekre, mert rengeteg új élménnyel és hasznos információval gazdagodtam, valamint olyan dolgokat próbálhattam ki, amire lehet, hogy soha többé nem lesz alkalmam.

VII. Sikereink

Egyetemi csapatokat előzték meg a Bajzások a protokoll versenyen

A CIKKET ÍRTA: hatvanihirlap.hu

PROTOKOLLBAN RENDRE JÓL SZEREPELNEK A BAJZÁSOK. LEGUTÓBB A DIPLOMÁCIA ÉS PROTOKOLL VERSENYEN AZ ÖTÖDIK HELYET SZEREZTÉK MEG, EZZEL ÖT EGYETEMISTA CSAPATOT IS MAGUK MÖGÉ UTASÍTOTTAK.

Hazánkban úttörő jelleggel Diplomácia és protokoll versenyt rendezett a Nemzetközi Protokoll Szakemberek Szervezete és a Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara múlt pénteken, Gödöllőn. Az első Diplomácia és protokoll című, meghívásos szakmai versenyen 11 csapatnak csaknem 4 órán keresztül kellett összemérnie tudását a legkülönbözőbb diplomáciai és protokoll feladatokban.

A versenyen olyan oktatási intézmények vehettek részt, ahol protokollt, diplomáciát, nemzetközi kapcsolatokat tanítanak. A 11 ötfős csapat versenyzőinek egy bonyolult és hosszas feladatsorban kellett helytállniuk. A Nemzetközi Protokoll Szakemberek Szervezetének (NPRSZ) elnöke, Hossó Nikoletta által összeállított feladatsorban először a vendéglátással kapcsolatos alapvető protokoll ismereteket mérték fel, majd egy 50 kérdésből álló tesztfeladat következett. Itt az állami, diplomáciai, vallás, valamint a nemzetközi szervezetekről szerzett elméleti tudásukat vizsgálták, melyet a transzparencia jegyében laptopon, a Kahoot applikáció segítségével lehetett megoldani. A versengés során izgalmasnak ígérkezett a rangsorolási és szituációs készségelemző is, ahol a csapatok különböző típusú rangsorokat húztak, majd az abban szereplő tételeket kellett sorrendbe állítaniuk, kezdve a legmagasabb személyeknél és intézményeknél. Végül az utolsó szituációs megmérettetésnél az NPRSZ elnöke felé azonnali válaszadással kellett reagálniuk a kapott szituációs helyzet megoldásával, mely az azonnali, diplomatikus problémamegoldást volt hivatott mérni.

A versenyen 10 egyetemi csapat mellett vett részt a Bajza csapata, akik 6 felsőfokú intézményt maguk mögé utasítva, az 5. helyezést érték el. A fiatalok, a szervezőktől különdíjat is kaptak diplomáciai ismereteikért. Így a csapat 3 napos külföldi programon is részt vehet majd. A csapat tagjai: Tuza Tamara, Oláh Tamara, Cserhádi Kata, Urbán Ivett, Laskai Fanni, Domszlai Ákos. Felkészítőjük: Fekete Gábor.

A verseny végeredménye: 1. Budapesti Corvinus Egyetem; 2. Kodolányi János Egyetem III csapat; 3. Nemzeti Közszoigalati Egyetem I csapat. További résztvevők: Kodolányi János Egyetem I-II csapat; Debreceni Egyetem I-II csapat; Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium; Selye János Egyetem; Szent István Egyetem; Nemzeti Közszoigalati Egyetem II csapat.

VIII. Kitüntetések, elismerések

Kovácsné Kiss Éva pedagógiai méltatása

A miniszteri elismerés átadásakor hangzott el a dísztribünön

írta: Bodonyiné Balog Erzsébet

Kovácsné Kiss Éva történelem-orsz szaks középiskolai tanári diplomáját 1984-ben vette a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Még abban az évben a hatvani Bajza József Gimnázium tanára lett, s az iskola azóta is egyetlen munkahelye. A Bajza meghatározó pedagógus egyénisége mind szakmai munkája, mind a nevelőtestületben, az iskolai életben kifejtett közösségi tevékenysége alapján.

Tanári tevékenységét a rendkívüli igényesség, precizitás jellemzi. Az eltelt 36 évben az egymást követő évfolyamokon diákok ezrei köszönhették neki, hogy nem csupán megismertette, hanem megszerettette velük a történelem titkait. Soha nem fogadta el a felületes tudást: tanítványait arra buzdította, hogy a teljességre törekedjenek. Igyekezetének eredményei is lettek. Évről

évre tanítványai kiváló tanulmányi, érettségi, felvételi és versenyeredményeket értek el.

A kétszintű érettségi vizsgarendszer 2005-ös bevezetése óta a Bajzában az Ő diákjai tettek a legnagyobb számban és a legmagasabb százalékos eredménnyel emelt szintű érettségi vizsgát;

Tanítványai minden évben megyei és országos sikereket érnek el a történelem tanulmányi versenyeken. Hogy csak a legrangosabbakat említsük: az elmúlt bő évtizedben hat diákja is kiválóan teljesített az OKTV országos döntőjében, a 9-10-esek számára szervezett *Savaria Országos Történelem Versenyen*, *A kezek összeérnek* c. országos tanulmányi versenyen, az *Örökségünk '48*, az *Európa 2000*, az *Ezer év Európában*, az *Ezer év a Kárpát-medencében* c. tanulmányi versenyeken, s a sort még hosszan folytathatnánk.

Fontosnak tartja, hogy diákjaink ne csak könyvekből ismerjék meg a történelmet, hanem kulturális örökségünk által is. Emelt szintű képzésben részt vevő csoportjainak tematikusan összeállított terv alapján szervez tanulmányi kirándulásokat életkoruknak és a tananyagnak megfelelően. Hasonló szisztéma alapján ismerik meg osztályai is hazánk történelmi emlékhelyeit.

Osztályfőnökként is arra ösztönözte és ösztönzi tanulóit, hogy a maximumot hozzák ki magukból. De nem csak elvárja tőlük az eredményeket, hanem meg is tesz mindent, hogy segítse őket a fejlődésükben, előmenetelükben.

Aki ennyi mindent ad magából, annak természetesen töltődnie is kell. Kovácsné Kiss Évában erre is megvan az igény és az akarat. Tanári munkája és családja mellett folyamatosan képezte és képezi magát. Hogy csak a jelentősebbeket említsük:

- 1991-ben angol nyelvből sikeres középfokú vizsgát tett;
- 2000-ben az ELTE-n elvégezte a társadalom- és állampolgári ismeretek szakot;
- 2002-ben pedagógus szakvizsgát tett;
- 2004-ben emelt szintű vizsgáztatói tanfolyamot végzett.
- 2019-ben mesterpedagógusi minősítést szerzett.

Színvonalas munkáját nem csupán iskolánk diákjai élvezhetik: mentortanárként rendszeresen segíti a pedagógus pályára készülöket, 2005-től emelt szintű vizsgáztatói feladatokat lát el történelemből és társadalomismeretből.

Közvetlen kollégái is sokat köszönhetnek szervezőmunkájának. A történelem munkaközösség vezetőjeként arra törekszik, hogy a történelem tanítás körülményei folyamatosan javuljanak, a csoportok esztétikus környezetben végezhesék munkájukat. 17 éve szervezi a történelem munkaközösség által meghirdetett Mit ránk hagytak a századok c. regionális iskolai versenyt, s egy évtizeden át a minisztérium által támogatott középiskolai történelemversenyt is.

A Tanárnő az iskolai közösségnek is pótolhatatlan tagja. Több mint egy évtizeden át szervezte iskolánk Alapítványi bálját, amivel egyrészt jelentős többletforráshoz segítette hozzá a Bajzát, másrészt szorosabb kapcsolatokat tudott előmozdítani a Bajza és egykori diákjai, valamint a település között.

Iskolánk sorsát szívügyének tekinti, együtt örül a kollégákkal a diákok sikereinek, érik el azt bármely tantárgyból. Megtesz mindent, hogy a Bajza jobb, sikeresebb, eredményesebb legyen.

Munkája elismeréseként korábban megkapta a Hatvan Város Önkormányzata által alapított Gyermekéért kitüntetést, a nevelőtestület 2004-ben neki ítélte a Bajza gyűrűt, több alkalommal vehetett át polgármesteri dicsérő oklevelet. 2009-ben a Heves Megyei Közoktatási Közalapítványtól megkapta "Az év pedagógusa" díjat. Kiemelkedő szakmai tevékenységét 2017-ben Balogh Zoltán miniszter úr elismerő oklevéllel jutalmazta.

Átadták a 2017. évi Pro Progressio díjakat a műszaki és természettudományi képzés népszerűsítéséért

A természettudományi, a műszaki és az informatika oktatásában kiemelkedő eredményeket elérő középiskolai tanárokat díjazott a BME Pro Progressio Alapítványa, amelynek legfontosabb tevékenysége – a középiskolától kezdve a doktori képzésig – az innovatív gondolkodást elősegítő tehetséggondozás.

2017-ben – immár kilencedik alkalommal – 10 középiskolai tanár vette át a Pro Progressio díjat ünnepélyes keretek közt. A díjazottak között szerepelt iskolánk tanára, Maruzsiné Sevela Judit is.

A Műegyetem mellett működő Alapítvány kuratóriuma ebben az évben is olyan kiemelkedő eredményekkel rendelkező 50 év alatti tanárokat részesített elismerésben, akiknek vannak nemzetközi és hazai versenyeken sikert elért tanítványaik, tanulóik jelentős számban érettségiznek emelt szinten vagy hátrányos körülmények között oktatva végeznek példamutató oktató-nevelő munkát.

Az elismeréseket **Józsa János** rektor és számos vendég jelenlétében **Pakucs János**, az Alapítvány kuratóriumának elnöke adták át.

Mester Zsolt tanár úr méltatása

2017-ben hangzott el a Bajza-gyűrű elismerés átadásakor

írta: Maruzsiné Sevela Judit munkaközösség-vezető

Mester Zsolt 1988 óta tanít a Bajzában, biológia-kémia szakos középiskolai tanár és környezetvédelem szakos tanár. Főként a természetvédelem és környezetvédelem terén ért el komoly sikereket a tanítványaival, akik egyéni és csapatversenyeken az 1990-es évek végén és a 2000-es évek elején számos országos vetélkedőn és pályázaton nyertek első díjakat, értek el „dobogós” helyezéseket és vívtak ki a Bajzának országos szintű elismerést. Évtizedes hosszúságú ideig volt a Bajzában túravezető, szervezett évente sok-sok gyalogtúrát, barlangtúrát és vizeitúrát. Ugyanezekben az években az akkor a nyíregyházi főiskolán professzorként tanító Dr. Legány András tanár úr nevével fémjelzett, magas színvonalú környezeti nevelési és természetvizsgáló tevékenységet végző országos

természetvédelmi tábor (TOT) botanikai szekciójának társvezetője volt, minden nyárom magával vive néhány érdeklődő és kiemelkedően tehetséges középiskolás diákját is. Barátjával, Toldi Zoltán vásárosnaményi tanárral közös szervezésű természetvédelmi táborában (Beregi Természetvédelmi Tábor a barabási Kaszonyi-hegy Természetvédelmi Területen) közel húsz éven át az iskolánk sok száz diákja mellett a kistérség településeinek általános iskolásai közül is sokaknak nyújtott maradandó élményt a természet megismerése terén. Sok éven át vezetett természetvizsgáló erdei iskolai programokat a hatvani Ifjúsági Táborban az ország jó néhány általános- és középiskolás diákjának. Ebbe a munkába több érdeklődő, szorgalmas és munkabíró tanítványát is partnerként vonta be, így ők is jól hasznosítható gyakorlati tapasztalatokat szerezhettek ezen a téren, és a későbbiekben már akár középiskolásként, később főiskolásként is, önállóan dolgozó szakmai programvezetőkké válhattak.

Szívesen kapcsolódott be a tanítás és az iskolai tevékenységek minden szintjébe: az egészségügyi szakközépiskolánkban tanított anatómiát és orvosi latint, a környezetvédelmi szakközépiskolánkban a vízügyi-, földmérési-, hidrológia-hidraulikai- és környezettechnikai szakmai tárgyak tanításának „motorja” volt, a diákjai a komplex szakmai érettségi vizsgákon és később a felsőoktatásban is kimagaslóan helytálltak. Az iskolánkban akkoriban induló hatosztályos gimnáziumi oktatás biológia tantárgyának a tantárgyi programját és tananyagát is ő készítette elő, dolgozta ki az itteni iskolai sajátosságokra. Évtizedes távlatokban készítette, fejlesztette, tartotta karban iskolánk honlapját és a honlapon számtalan fotóval és riportcikkkel dokumentálta az iskolai hétköznapi és ünnepnapok szinte minden mozzanatát. Az 1990-es évek végén és a 2000-es évek elején a Bajzában környezet- és természetvédelmi oktatóközpontot alakított ki több ezer, szinte minden témára kiterjedő, sok éven át gyűjtött nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő- és szakirodalommal, terepi vizsgálati eszközzel. Az oktatóközpont segítségével abban az időszakban a saját tevékenységeik végzésében sok

általános iskola rendszeresen igénybe is vette. Ő maga is rendszeresen tartott előadásokat, vezetett terepgyakorlatokat az általános iskolás csoportoknak és osztályoknak.

A pedagógus minősítési rendszerben néhány évvel ezelőtt pedagógus II. minősítési szintet szerzett. Több alkalommal volt kémiából és biológiából emelt szintű érettségi vizsgabizottság tagja, amely tapasztalatokat a tanításban kamatoztatja.

Szabadidejében is tevékeny, hobbjá a terepbotanika, a kistérségünk több természetvédelmileg értékes területének alapvető és hiánypótló vegetációfelmérését is elvégezte, eredményeit ismeretterjesztő kiadványokban téve közzé, mely ismeretanyagot az iskolások vetélkedőkön, pályázatokon a mai napig szakirodalomként használják. Szakmai hozzáértését mutatja, hogy felkérésre néhány országos kiadványban is tett közzé kutatási eredményeket. Emellett a MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete által koordinált országos vegetációfelmérési programban is dolgozott, a Hatvan környéki területek teljes felméréssel hozzájárulva az országos adatbázis kialakításához.

A társadalmi szintű öntevékeny folyamatokban is aktívan vett részt - a tapasztalatait az iskolánkban is hasznosítva -, például hét éven át alapító elnöke volt a Hatvani Környezetvédő Egyesületnek, több évig elnökségi tagja az Életfa Környezetvédő Szövetségnek (Eger), több évig tagja és környezeti nevelési programszervezője a Magyar Környezeti Nevelési Egyesületnek és a Magyar Természetvédők Szövetségének. Ezen munkái elismeréséül a 2000-es évek elején - az akkor az országban működő mintegy nyolcszáz jelentősebb civil szerveződés egyik delegáltjaként - három éven át részt vehetett a Környezetvédelmi Minisztérium Központi Környezetvédelmi Alapjának társadalmi szerveződések számára felállított pályázatkoordináló bizottságának munkájában. Öt éven át volt tagja a pedagógusok országos szakértői tevékenységet végző csoportjának, mint környezeti nevelési szakértő.

Szívesen volt osztályfőnök négyosztályos, hatosztályos és szakközépiskolai osztályokban is, a diákjai számára emlékezetesek a jó hangulatú, többnapos osztálykirándulások, túrák, táborozások és a színházlátogatások. Tanítványait szívesen mentorálja a gimnáziumi évek után is, például a felsőoktatási intézményekben végzett TDK-munkájukhoz, szakdolgozatírásukhoz adott tanácsokkal, útmutatásokkal. Igazán örül annak, ha a tanítvány „túlnövi a mesterét”, ha sikerül olyan indíttatást adnia, amely hozzásegíti őket komoly végzettségek és pozíciók eléréséhez, és külön öröm számára, hogy jó pár egykori diákjával az együtt töltött évek közös munkái során a tanár-tanítvány kapcsolat a mai napig fennálló, igazi baráti viszonyra alakult.

A 2017/18-as tanévben polgármesteri jutalomban részesült kollégáink laudációja Molnár Zsoltné méltatása

Molnár Zsoltné, Katika 1962. november 2-án született Balassagyarmaton. Az általános iskolát itt végezte, majd középiskolai tanulmányait ugyanitt a Balassi Bálint Gimnázium orosz tagozatán fejezte be. 1981- 1985 között az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskola (ma Eszterházy Károly Egyetem) magyar-orosz szakos hallgatója volt, itt szerezte az első diplomáját. Ezután 1997-ben az ELTE- BTK spanyol szakán másoddiplomát kapott és ennek folytatásaként 2014-ben a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész Karán spanyol nyelv és irodalom mestertanár diplomát szerzett.

1999-től a Bajza József Gimnázium spanyol szakos tanára. A diákok nagy örömeire 17 éve szervezi lankadatlan lelkesedéssel a spanyolországi táborokat

Madridba és a Costa Bravara.

AFS (Nemzetközi Cserediák Központ) önkéntese, körzeti megbízottként dolgozik 2000 óta. 16 külföldi diák fogadását intézte Thaiföldről Columbiáig.

Kiváló szakmai tudását bizonyítja, hogy tanulói több alkalommal értek el I. helyezést az Országos Spanyol Nyelvi Vers- és Prózamondó Versenyen, 6 diák nyerte meg e verseny különdíját, mely által 2 hetes spanyolországi táborozáson vehetett részt. Ezzel kapcsolatos a Vidék Legeredményesebb Iskolája Cím, melyet szintén Kati neve fémjelez.

Problémamegoldó képességét, kitartását, az új dolgok iránti nyitottságát az osztályfőnöki feladatok elvégzése mellett a gimnázium Diákönkormányzatának vezetőjeként kiválóan kamatoztatta, odaadó lelkesedéssel segítette a diákok munkáját, legyen szó gólyatábor, Elsősök Napja, a Nyílt Nap, vagy az iskolai farsang megszervezéséről, az Alapítványi és Batyus Bál illetve a Bajza Gimnázium fennállásának 90. évfordulójának kivitelezéséről.

Maximálisan nyitott a gyerekek problémáira, igyekszik megoldani azokat. Új, előremutató ötleteivel évek óta hozzájárul az oktató- nevelő munka fejlesztéséhez.

Szelei Orsolya méltatása

Szelei Orsolya Beáta az Eszterházy Károly Tanárképző főiskolán kezdte tanulmányait népművelő és magyar szakos tanárként. Később a Miskolci és a Debreceni Egyetemen szerzett angol nyelv és irodalom szakon diplomát.

1997-ben kezdte pályafutását a Bajza József Gimnáziumban, ahol egykor diák volt. Azóta folyamatosan tanít, osztályfőnökként is részt vesz az oktatási-nevelési munkában és számos osztályt bocsátott útjára. Mindennapi nevelési munkája mellett tevékenyen részt vesz a szabadidős programok szervezésében.

Nevéhez kötődik az iskola Comenius, később Erasmus programjának koordinálása, amelyek keretében számos diák kapott lehetőséget, hogy megismerhessen külföldi kultúrákat a projektekben való részvétel során.

Fogyhatatlan energiájának, odafigyelésének, nyitottságának köszönhetően, kollégái és diákjai szeretettel és tisztelettel övezik.

Ványiné Kiss Annamária méltatása

Ványiné Kiss Annamária 2011 októberétől dolgozik a Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium titkárságán iskolatitkárként. Személyisége kedves, tiszteletreméltó és segítőkész.

Mindennapos munkája keretén belül kapcsolatot tart az Intézmény Fenntartójával a tanügyi kérdésekben pontos, precíz tanulói nyilvántartások vezetésével könnyíti meg az osztályfőnökök munkáját. Helyi vizsgák szervezésében, lebonyolításában, valamint a felvételi eljárásban nyújt pótolhatatlan segítséget. Évek óta érettségi jegyzőként is kamatoztatja precizitását.

Sok éves tapasztalatával segíti az Intézmény vezetését, a pedagógus kollégákat és a diákságot. Türelme példaértékű.

IX. Nyugdíjba vonuló kollégánk

Vass Joachim tanár úr nyugdíjba vonulásának emlékére

írta: Budai Csilla, a matematika-informatika munkaközösség vezetője

Kedves Olvasó!

Valamikor én is diákként koptattam a Bajza padjait, s most egy olyan volt tanáromat szeretném bemutatni, akivel később együtt is dolgozhattam a Bajza tantestületében.

Vass Joachim tanár úr jellegzetes, fehér köpenyes alakja több mint három évtizeden keresztül a Bajzához tartozott. A felületes szemlélő talán a „Vass-szigoráról” híres, a festett körmöt, haját, a rövid szoknyát és a dohányzást nem tűrő tanárt látta csak. Mi, akik közelebbről is megismerhettük tudtuk, hogy a szigorú külső, a látszólag megközelíthetetlen személyisége csak látszat. Vass tanár úr mindent megtett, hogy diákjai jobban tanuljanak, jobb eredményt érjenek el, minél szélesebb műveltséggel rendelkezzenek.

Arról, hogy hogyan lett tanár ezt mesélte:

„1952-ben születtem Tiszanánán. Szüleim tejkezelők voltak. Gyermekként több településen éltem (Kömlő, Szolnok, Eger), így több iskolába is jártam. Tanárain javaslatára édesanyám (aki ekkor már egyedül nevelt) az egri Dobó István Gimnáziumba íratott be az általános iskola után. Később középiskolás tanárain biztatására jelentkeztem a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Természettudományi Karára, kémia-fizika szakra. A döntés nem volt könnyű. Már általános iskolában nagyon szerettem olvasni. (Sokszor előfordult, hogy éjszaka a paplan alatt zseblámpa fényénél olvastam.) Orosz levelezőpartnerem hatására, aki levelezőlap méretű festményreprodukciókat gyűjtött a festészet iránt is érdeklődni kezdtem. Szavaltam az iskolai ünnepélyeken. Részt vettem az irodalmi szakkör és az irodalmi színpad munkájában. Indultam szavalóversenyeken. A középiskolai színházlátogatások hatására lelkes színház-, zene- és balettrajongó lettem. Általános iskolás koromtól rendszeresen sportoltam: rövid ideig úsztam, később kézilabdáztam 1966-tól kisebb megszakításokkal 1986-ig.

A kémia és a fizika iránt csak a középiskola vége felé kezdtem igazán érdeklődni. Ma is úgy tekintek magamra, mint humán érdeklődésű reálszakos tanárra. Az egyetemen nehéz volt felzárkózni azokhoz az évfolyamtársaimhoz, akik a középiskola első éveitől tudatosan készültek a reálpályára. Mindenesetre nagyon köszönöm a gimnáziumi tanárainknak, hogy ebbe az irányba tereltek, mert a reál tantárgyak olyan szemlélettel és tulajdonságokkal ruházzák fel az embert, amelyek sokkal gazdagabbá, reális gondolkodásúvá teszik. Sokszor gondolok hálával volt tanárainra, akiknek a segítsége, irányítása nélkül nem jutottam volna el a tanári pályára. (Ha néha összehasonlítom magam emlékezetes tanárainkkal, mindig arra az eredményre jutok, hogy ők sokkal jobbak voltak nálam minden területen.)

Heves megye ösztöndíjasaként szereztem diplomát. Első munkahelyem a hatvani szakmunkásképző volt 1977-től, majd 1984-ben kerültem a Bajzába, ahonnan 31 év tanítás után 2015-ben mentem nyugdíjba. (Érdekes, tanulságos, küzdelmes volt a pályán töltött 38 év. Volt benne időnként öröm is, de a mai körülmények között már nem választanám ezt a hivatást.)”

Tanáraitól, kollégáitól és saját tapasztalataiból megtanulta, hogy diákjait azzal segíti, ha a feleslegesnek, esetleg ellenszenvesnek tűnő tárgy tanulására is ráveszi őket. Hiszen később sokuknak szüksége lehet az életben erre a tudásra, ha ezt középiskolás korukban még nem is sejtik. Osztályfőnökként mindent megtett, hogy közösséggé formálja az osztályt. Osztálykirándulásokat, színházlátogatásokat, klubdélutánokat szervezett, nagy figyelmet fordított az osztálydekoráció kialakítására.

Ennek érdekében délután gyakran korrepetálásokat tartott, vagy lehetőséget adott, hogy javító dolgozatot írjanak azok, akik jobb jegyet szeretnének. Magyarázataiba sokszor nemcsak tudománytörténeti érdekességek, hanem irodalmi művek részletei, ismert emberek mondásai is vegyültek. Nagy öröm volt számunkra, amikor az óra utolsó perceit közös zenehallgatással tölthettük. Az általa szervezett osztálykirándulások programokban bővelkedtek, történelmi nevezetességek, múzeumok és hosszú túrák tették feledhetlenné ezeket.

Szaktanárként, munkaközösségvezetőként is sok támogatást kaptam tőle. Az Öveges-program keretében továbbképzéseken voltunk, új kísérleteket, tananyagokat tanultunk és órákat tartottunk.

Nyugdíjba vonulása és felesége halála óta Budapesten él. Igyekszik hasznos elfoglaltságokat keresni magának. A napi feladatok mellett a színház világával sem szakított. Több bérlete van az Erkel Színházba. Szeretné unokáit is a kultúra szeretetére nevelni.

Ezúton is szeretném megköszönni mindazt, amit tőle tanultam, jó egészséget, sok érdekes színházi előadást kívánok volt tanítványai és kollégái nevében is.

X. Új kollégák bemutatkozása

Szeretettel köszöntjük új pedagógusunkat a tantestületünkben

Dr. Szívósné Kiss Katalin
magyar-történelem-társadalomismeret szakos tanárnő

Balassagyarmaton születtem, az elő 18 évem meghatározó színtere volt a város. A Balassi Bálint Gimnáziumban érettségiztem, és itt döntöttem el, hogy tanár leszek. Egyetemi tanulmányaim során 4 diplomát és egy szakvizsgát szereztem, hogy minél felkészültebben állhassak diákjaim elé.

Az elmúlt több, mint két évtizedben középiskolában dolgoztam magyar-történelem-társadalomismeret szakos tanárként, illetve igazgatóhelyettesként. Tananyagfejlesztésben vettem részt a történelemoktatás megújítása érdekében. Minőségfejlesztéssel, intézményi önértékeléssel, folyamatszabályozással foglalkoztam, majd oktatással kapcsolatos EU-s projektek megvalósítását projektmenedzserként irányítottam. Az oral history módszerének alkalmazása a történelemtanítás gyakorlatában projekt interjúit a mai napig használom a tanítás során. Közép- és emelt szinten érettségi elnökként dolgozom 2005 óta. Történelem szaktanácsadó mesterpedagógusként segítem kollégáim munkáját. Továbbképzéseket tartok pedagógusok számára kommunikáció, illetve konfliktuskezelés témakörben. Diákjaim eredményes érettségi vizsgát tesznek, és többen közülük a történelem tanári pályát választják hivatásnak. Legbüszkébb családomra lehetek. Két egyetemista fiam és orvos férjem támogat a mindennapi munkám során.

Remélem, a patinás Bajza József gimnázium falai között kamatoztathatom tapasztalataimat, bővíthetem tudásomat és megtapasztalhatom én is a „Bajza érzést”.

XI. Kiemelkedő szaktárgyi teljesítmények

Országos versenyeredmények			
Verseny megnevezése	Elért eredménye	Tanuló neve	Felkészítő tanár neve
Történelem OKTV Országos Döntő	9.hely	Sinkovics Fanni 11.A	Kovácsné Kiss Éva
Naboj Országos Fizika Verseny	Junior kat. 9.hely	Matiszlovics Márk, Nérer Donát, Bagi Axel, Kátai Máté, Győri Máté	Budai Csilla
Naboj Országos Fizika Verseny	Junior kat. 10. hely	Páljános Inez, Pernyész Balázs, Szabó Bence, Sziráki Bálint, Vass Ádám	Maruzsiné Sevela Judit
Naboj Országos Fizika Verseny	Senior kat. 9. hely	Gyurkó Ákos, Orbán Flóra, Pál Zsófia, Szász Bence, Szepesi Szabolcs	Maruzsiné Sevela Judit
Nemes Tihamér Országos Informatika Verseny	programozás kat. II. fordulóra jutott	Balla Viktória 10.A	André Mihály
<i>Eszterházy János élete és kora</i> Kárpát-medencei műveltségi vetélkedő	5. hely	Ádám Balázs, Novák Fanni és Zatykó Dominika	Simon Tamás
25. Országos Vers- és prózamondó Verseny Spanyol nyelvből	kötelező vers kat. 8.hely; szabadon vál. kat. 11.hely	Bodnár Johanna 10.C	Molnár Zsoltné
25. Országos Vers- és prózamondó Verseny Spanyol nyelvből	kötelező vers kat. 10.hely; szabadon vál. kat.12.hely	Sasvári Odett 10.C	Molnár Zsoltné
Gábor Dénes Országos Számítástechnikai Verseny	4. hely	Antalóczy Botond	Buzás Péter
Pécsi Hyperion Országos Tanulmányi verseny	8. hely	Polgár Viktória	
Országos Protokoll verseny	4. hely	Cserháti Kata, Domszlai Ákos, Laskai Fanni, Oláh Tamara, Tuza Tamara és Urbán Ivett	Fekete Gábor
Langwest Országos Német nyelvi verseny	3. hely	Pók Lilla Réka	
Langwest Országos Német nyelvi verseny	3. hely	Havlik Dorina	

Hatvani Bajza József Gimnázium és Szakgimnázium

Langwest Országos Német nyelvi verseny	5. hely	Gál Fanni	
Langwest Országos Angol nyelvi verseny	5. hely	Gábor Márton	
Curie Matematika Emlékverseny	8. hely	Matiszlovics Márk	Nagyné Koncz Terézia

Területi versenyeredmények			
Verseny megnevezése	Elért eredménye	Tanuló neve	Felkészítő tanár neve
Curie Környezetvédelmi Verseny	1. hely	Veres Blanka, Kaló Bálint, Jakab Noel	Illés Sándor
Curie Környezetvédelmi Verseny	3. hely	Vasas Dominika, Szabó Róbert Ákos, Buzás Szilvia,	Kiss Judit és Illés Sándor
Curie Környezetvédelmi Verseny	4. hely	Mohácsi Fanni, Lóska Dóra, Madarász Atina	Illés Sándor
Curie Környezetvédelmi Verseny	5. hely	Ágó Regina, Kiss Kinga, Oláh Dávid	Kiss Judit és Illés Sándor
Széchenyi István RK Gimnázium által szervezett angol- és német nyelvi szépkiejtési Verseny	különdíj	Boronkai Máté	
Samsung Matematika Verseny	3.hely	Pál Zsófia 12.A	Maruzsiné Sevela Judit
Samsung Fizika verseny	3. hely	Szepesi Szabolcs	Maruzsiné Sevela Judit
Dürer Matematikaverseny	Regionális 4. hely	Matiszlovics Márk, Győri Máté és Király Anna	Nagyné Koncz Terézia és Maruzsiné Sevela Judit
Dürer Matematikaverseny	Regionális 10. hely	Páljános Inez, Jambrich Illés és Lóska Bálint	Nagyné Koncz Terézia és Maruzsiné Sevela Judit
Dürer Matematikaverseny	Regionális 15. hely	Házi Bálint, Pernyész Balázs Bendegúz és Szilágyi Cintia	Maruzsiné Sevela Judit és Balázsné Dobák Angelika
Dürer Matematikaverseny	Regionális 5. hely	Bérces Levente, Kerek Napsugár és Gyurkó Ákos	Nagyné Koncz Terézia
Dürer Matematikaverseny	Regionális 5. hely	Johancsik Dóra, Ádám Donát és Kiss Kinga	Nagyné Koncz Terézia és Budai Csilla
Dürer Matematikaverseny	Regionális 7. hely	Szász Bence, Simon Janka és Csáki-Zeke Berill	Nagyné Koncz Terézia
Dürer Matematikaverseny	Regionális 9. hely	Tóth Bence, Salamon Lilla	Budai Csilla

Medve Matematikai akadályverseny	3. hely	Kiss Kinga, Szabó Róbert, Oláh Dávid	Budai Csilla és Maruzsiné Sevelle Judit
----------------------------------	---------	--------------------------------------	---

Megyei versenyeredmények

Savaria Országos Történelem Verseny megyei forduló	1.hely	Farkas Bálint 10.B	Kovácsné Kiss Éva
Savaria Országos Történelem Verseny megyei forduló	4.hely	Tuza Tamara 10.B	Kovácsné Kiss Éva
Savaria Országos Történelem Verseny megyei forduló	3.hely	Király Anna 9.A	Kovácsné Kiss Éva
Arany Dániel Matematikaverseny	II. fordulóba jutott	Kátai Máté10.A, Jambrich Illés 10.A, Szikora Dzszenifer 9.B	Nagyné Koncz Terézia
Zrínyi Ilona Matematika verseny	VI. hely	Sors Bence András	Nagyné Koncz Terézia
Mátrai Tibor Megyei Fizikaverseny	2. hely	Király Anna 9.A	Bereczki Tibor
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	1.hely	Király Anna	Maruzsiné Sevelle Judit
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	4.hely	Tóth-Máté Tamás	Balázné Dobák Angelika
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	7.hely	Nagy Melina	Maruzsiné Sevelle Judit
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	10.hely	Pál Bence	Maruzsiné Sevelle Judit
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	6.hely	Pernyész Balázs Bendegúz	Balázné Dobák Angelika
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	8.hely	Bodnár Csenge	Balázné Dobák Angelika
Nemzetközi Kenguru Matematikaverseny Megyei forduló	7.hely	Szász Bence	Nagyné Koncz Terézia
Zrínyi Ilona Matematikaverseny Megyei forduló	6.hely	Sors Bence	Nagyné Koncz Terézia

Palotás Matematikaverseny	7. hely	Szikora Dzsenifer	Nagyné Koncz Terézia
---------------------------	---------	-------------------	----------------------

XII. Kiemelkedő sporteredmények

Nemzetközi eredmények			
Verseny megnevezése	Elért eredménye	Tanuló neve	Felkészítő tanár neve
10. Aerobic Európa Bajnokság	6. hely	Lauber Anna, Lauber Eszter(12.A) és Mácsik Dorottya (12.C)	Teréki Beáta Pulzus SE
JKA World Championship	7. hely	Czibolya Kristóf 9.B	
WSKA World Championship Olaszország-Trevesio	3. hely	Czibolya Kristóf 9.B	
Hungarospa Kupa Nemzetközi Úszóverseny Hajdúszoboszló	100 m pillangó 3. hely	Freili Géza 10.B	
Hungarospa Kupa Nemzetközi Úszóverseny Hajdúszoboszló	100 m hát 3. hely	Freili Géza 10.B	
Hungarospa Kupa Nemzetközi Úszóverseny Hajdúszoboszló	100 m mell 3.hely	Freili Géza 10.B	
Hungarospa Kupa Nemzetközi Úszóverseny Hajdúszoboszló	100 m gyors 2. hely	Freili Géza 10.B	
Naturtex Kupa Nemzetközi Úszóverseny	100 m mell 8. hely	Freili Géza 10.B	
Naturtex Kupa Nemzetközi Úszóverseny	200 m mell 5.hely	Freili Géza 10.B	
Dublini Taekwon-do Világbajnokság	3. hely	Szász Bence	
Kempo Európa Bajnokság	1. hely	Oláh Zoltán 11.C	
Kick-box Európa Kupa	3. hely	Csorba Zsanett 11.C	q

Slovak Open	3. hely	Csorba Zsanett 11.C	
-------------	---------	---------------------	--

Országos eredmények

Verseny megnevezése	Elért eredménye	Tanuló neve	Felkészítő tanár neve
Aerobik Magyar Kupa	2.hely	Tóth Tekla 9.B	Teréki Beáta PULZUS SE
Aerobik Magyar Kupa	Basic aerobik 4.hely csapat	Lóska Dóra 11.A, Tóth Gréta Anna 10.B, Winter Boglárka 10.B	Teréki Beáta PULZUS SE
Aerobik Magyar Kupa	Aerostep kategória 2.hely csapat	Lóska Dóra 11.Am Nagy Melina 9.A, Nagy Niké 12.B, Tóth Tekla 9.B, Tóth Gréta Anna 10.B, Winter Boglárka 10.B	Teréki Beáta PULZUS SE
Diákolimpia Országos Sportlövő Döntő	3.hely	Hordós Zoltán 9.C	
Taekwon-do Magyar Bajnokság	1. és 2. hely	Csorba Zsanett 11.C	
Karate Magyar Bajnokság	1. hely	Czibolya Kristóf 9.B	
Országos Egyéni Sakk Diákolimpia Bajnokság	amatőr kat. 3.hely	Őszi Csongor 11.A	
Országos Egyéni Sakk Diákolimpia Bajnokság	amatőr kat. 5.hely	Szücs Levente Csaba 11.A	
Diákolimpia Megyei Sportlövő Verseny	Légpisztoly 1.hely	Hordós Zoltán 9.C	
Diákolimpia Megyei Sportlövő Verseny	Nyílt ir. léghuska 3.hely	Hordós Zoltán 9.C	
Heves Megyei Sakk Diákolimpia	1.hely	Szücs Levente Csaba	Bódis-Juhász Réka

Heves Megyei Sakk Diákolimpia	2. hely	Burda Barna 11.C	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Sakk Diákolimpia	2. hely	Lendvai Máté 9.B	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Sakk Diákolimpia	3. hely	Katona Viktor 11.C	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Sakk Diákolimpia	csapat 1.hely	Burda Barna, Lendvai Dániel, Katona Viktor	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	4x50 m váltó 4.hely	Melkó Emese 10.B, Madarász Atina 11.A, Juhász Laura 12.C, Tóth Gréta 10.B	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	4x50 m váltó 4.hely	Kalyó Levente 11.B, Zelnik Dániel 11.B, Bérces Levente 11.A, Madarász Máté 9.B	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	100 m hát 2.hely	Juhász Laura 12.C	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	100 m mell 3.hely	Zelnik Dániel 11.B	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	100 m pillangó 1.hely	Freili Géza 10.B	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	100 m pillangó 2.hely	Lóska Bálint	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	100 m mell 1.hely	Freili Géza 10.B	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Úszó Diákolimpia	100 m gyors 2.hely	Lóska Bálint	Bódis-Juhász Réka
Heves Megyei Kosárlabda Bajnokság	4. hely	Hordós Levente 11.C csapattag	
Heves Megyei Futsal Bajnokság	2. hely	Bodor Veronika 9.B és Szabó Lili csapattag	

Heves Megyei Futsal Bajnokság	csapat 4. hely	Hordós Levente, Hovanecz Máté, Juhász Viktor, Kispál Zsombor, Kiss Erik, Oláh Zoltán, Parragi Dominik	Szabó Ádám
Heves Megyei Kosárlabda Bajnokság	csapat 4. hely	Csonka Levente, Forró Ádám, Hordós Levente, Kátai Márk Viktor, Lajtos Péter, Oláh Zoltán, Sebestyén Tamás, Takács Milán, Török Péter, Vér Patrik	Szabó Ádám
Heves Megyei Röplabda Diákolimpia Döntő	3. hely	Sasvári Odett, Bodnár Johanna, Polgár Viktória, Urbán Dóra, Kiss Kinga, Gál Panna, Halmai Nikoletta, Braun Réka, Kovács Bianka, Melkó Emese, Tóth Gréta, Magyar Fanni	Bódis-Juhász Réka

Városi eredmények

Verseny megnevezése	Elért eredménye	Tanuló neve	Felkészítő tanár neve
Iskolák Közötti Labdarúgó torna	1.hely	Kiss Erik és Juhász Viktor 12.D csapattagok	
DISZI Kupa kislabda dobás	3.hely	Kiss Erik 12.D	
DISZI Kupa 100 m	3.hely	Juhász Viktor 12.D	
Városi Atlétika Verseny	100 m síkfutás 2.hely	Tóth Gréta 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	100 m síkfutás 2.hely	Mátrai Patrik 9.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	100 m síkfutás 3.hely	Takács Milán 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	100 m síkfutás 3.hely	Juhász Viktor 12.D	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	400 m síkfutás 1.hely	Melkó Emese 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	400 m síkfutás 2.hely	Libertényi Adél 10.C	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	400 m síkfutás 1.hely	Kiss Petra Dominika 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	400 m síkfutás 2.hely	Ádám Donát 11.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	400 m síkfutás 3.hely	Pápai Gergő 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	800 m síkfutás 1.hely	Csáki-Zeke Berill 11.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	800 m síkfutás 2.hely	Bartók Kornélia 10.C	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám

Városi Atlétika Verseny	800 m síkfutás 3.hely	Kormány Réka 10.C	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	800 m síkfutás 1.hely	Sármány Rebeka 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	800 m síkfutás 1.hely	Varga Kristóf 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	800 m síkfutás 3.hely	Freili Géza 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	1500 m síkfutás 1.hely	Kiss Petra Dominika 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	1500 m síkfutás 1.hely	Pernyész Balázs Bendegúz 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	1500 m síkfutás 2.hely	Pápai Gergő 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	1500 m síkfutás 3.hely	Szabó Róbert 11.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	súlylökés 1.hely	Melkó Emese 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	súlylökés 2.hely	Kurcsik Katica 9.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	súlylökés 3.hely	Petri Laura 10.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	súlylökés 1.hely	Csonka Levente 11.C	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	súlylökés 3.hely	Palánkai Sámuel 11.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	távolugrás 2.hely	Csáki-Zeke Berill 11.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	távolugrás 3.hely	Zelnik Dániel 11.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	kislabdahajítás 2.hely	Sármány Rebeka 12.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám

Városi Atlétika Verseny	kislabdahajítás 3.hely	Kiss Erik 12.D	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	4x100 m váltó 1.hely	Melkó Emese 10.B, Magyar Fanni 10.B, Tóth Gréta 10.B, Csáki-Zeke Berill 11.A	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Városi Atlétika Verseny	4x100 m váltó 3.hely	Bérces Levente 11.A, Szabó Róbert 11.A, Pápai Gergő 12.A, Kispál Zsombor 11.B	Bódis-Juhász Réka és Szabó Ádám
Fekvenyomó Diákolimpia	2. hely	Palánkai Sámuel 11.B	Szabó Ádám
Fekvenyomó Diákolimpia	3. hely	László Zoltán Gergő	Szabó Ádám
Városi Lány Labdarúgó Diákolimpia Döntő	2.hely	Libertényi Adél, Bartók Kornélia, Melkó Emese, Bodor Veronika, Szabó Lili, Csáki-Zeke Berill, Domján Dóra, Őszi Anna és Kiss Petra	Bódis-Juhász Réka
Városi Futófesztivál	1.hely	Melkó Emese 10.B	Bódis-Juhász Réka
Városi Futófesztivál	2.hely	Laskai Fanni 10.B	Bódis-Juhász Réka
Városi Futófesztivál	2.hely	Ádám Balázs 12.A	Bódis-Juhász Réka
Atlétika Diákolimpia	súlylökés 1.hely	Melkó Emese	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	súlylökés 2.hely	Petri Laura	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	súlylökés 3.hely	Széles Bernadett	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	súlylökés 2.hely	Domján Dóra	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	súlylökés	Csonka Levente	Szabó Ádám

	1.hely		
Atlétika Diákolimpia	súlylökés 2.hely	Palánkai Sámuel	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	1500m 1.hely	Laskai Fanni	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	1500m 1.hely	Kiss Petra	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	1500m 1.hely	Pernyész Balázs Bendegúz	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	1500m 2.hely	Pápai Gergő	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	távolugrás 3.hely	Oláh Zoltán	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	800m 1.hely	Csáki-Zeke Berill	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	800m 2.hely	Braun Réka	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	800m 3.hely	Varga Kristóf	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	800m 2.hely	Szabó Róbert	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	400m 1.hely	Melkó Emese	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	400m 3.hely	Bartók Kornélia	Szabó Ádám
Atlétika Diákolimpia	400m 1.hely	Pápai Gergő	Szabó Ádám

XIII. Iskolánk dolgozóinak névsora

Tóth Attiláné Deák Andrea intézményvezető, középiskolai tanár	angol nyelv
Pölös-Marton Zsófia intézményvezető-helyettes, középiskolai tanár,	magyar nyelv és irodalom-néprajz
André Mihály középiskolai tanár, szakvizsgázott pedagógus könyvtáros	történelem, informatika könyvtáros
Balászné Dobák Angelika középiskolai tanár 10.B osztályfőnöke	matematika, fizika
Bereczki Tibor középiskolai tanár. szakvizsgázott pedagógus 11.D osztályfőnöke	fizika, kémia
Bereczkiné Fácán Judit középiskolai tanár	angol nyelv
Bodonyiné Balog Erzsébet középiskolai tanár, szakvizsgázott pedagógus, közoktatási vezető	történelem, orosz, társadalom- és állampolgári ismeretek
Bódis-Juhász Réka középiskolai tanár 12. C osztályfőnöke	testnevelés
Budai Csilla középiskolai tanár, a matematika- informatika munkaközösség vezetője, szakvizsgázott pedagógus	matematika, fizika, informatika
Buzás Péter középiskolai tanár 10.D osztályfőnöke rendszergazda	matematika-informatika
Elek Éva középiskolai tanár	angol nyelv
Géczi Csaba középiskolai tanár, környezetvédelmi szakértő	történelem, földrajz

9.C osztályfőnöke Illés Sándor középiskolai tanár	biológia, földrajz
Illésné Törő Melinda középiskolai tanár, 10.A osztályfőnöke	biológia, kémia
Karácsony Csilla középiskolai tanár, szakvizsgázott pedagógus, szaktanácsadó, közoktatási vezető	biológia, testnevelés, gyógytestnevelés
Kedei Anna középiskolai tanár	angol, román
Kerékgyártó Katalin középiskolai tanár, szakvizsgázott pedagógus (félállásban könyvtáros)	magyar, történelem, mozgóképkultúra és médiaismeret
Kis Eszter tanár (félállásban könyvtáros)	rajz, művészetek
Kiss Judit középiskolai tanár, szakvizsgázott pedagógus 9.A osztályfőnöke	biológia, környezetvédelmi ökológus
Kovácsné Fazakas Andrea középiskolai tanár, a magyar nyelv és irodalom munkaközösség vezetője	magyar nyelv és irodalom, angol és orosz nyelv
Kovácsné Kiss Éva középiskolai tanár, a történelem munkaközösség vezetője, szakvizsgázott pedagógus 12.B osztályfőnöke	történelem, orosz, társadalom- és állampolgári ismeretek
Kővári Éva középiskolai tanár szakvizsgázott pedagógus	magyar nyelv és irodalom, énekezen
Kürtös-Farkas Dóra középiskolai tanár, pszichológus	magyar, filozófia, iskolapszichológus
Marcziszné Pápai Eszter	magyar nyelv és irodalom, francia nyelv

Maruzsiné Sevela Judit szakvizsgázott pedagógus, középiskolai tanár természettudományos munkaközösség vezetője 11.A osztályfőnöke	matematika, fizika
Mester Zsolt középiskolai tanár 9.B osztályfőnöke	biológia, kémia, környezetvédelem
Molnár Zsoltné középiskolai tanár 11.B osztályfőnöke	magyar, spanyol, orosz
Nagy Eszter középiskolai tanár	német nyelv és irodalom
Nagné Koncz Terézia középiskolai tanár, szakvizsgázott pedagógus	matematika, ábrázoló geometria, informatika
Nagné Salga Judit középiskolai tanár második idegennyelvi munkaközösség vezetője	német nyelv
Soltész Sándor középiskolai tanár 12. A osztályfőnöke	német nyelv, etika
Sőreginé Kovács Krisztina középiskolai tanár	matematika, fizika, informatika
Simon Tamás középiskolai tanár 10.C osztályfőnöke	történelem, hon- és népismeret
Szabó Ádám középiskolai tanár	testnevelés
Szabó Gábor középiskolai tanár 9.D osztályfőnöke	matematika, ének-zene
Szelei Orsolya Beáta középiskolai tanár 12.D osztályfőnöke	angol nyelv

Dr. Szívósné Kiss Katalin középiskolai tanár	magyar
Szűcs Anna Mária középiskolai tanár szakvizsgázott pedagógus	német nyelv, és orosz nyelv
Tar Klára Erika középiskolai tanár	matematika
Ürmös Tivadar középiskolai tanár angol nyelvi munkaközösség vezető	angol nyelv
Veresné Kalcsó Krisztina középiskolai tanár szakvizsgázott pedagógus osztályfőnöki munkaközösség vezető 11.C osztályfőnöke	magyar nyelv és irodalom, francia
Zsíros Tímea középiskolai tanár	matematika, fizika

Óraadó tanár:

Basa Ottó Miklós	testnevelés
Bertókné Krasznai Zsuzsanna	egészségügyi szakoktató
Gacsal-Kovács Renáta	egészségügyi szakoktató
Fekete Gábor	etika és illemtan
Szedmák Józsefné	egészségügyi szakoktató (kórházi gyakorlat)

Gyermekgondozási szabadságon lévő tanár:

Gulyás-Nagy Helga	angol, történelem középiskolai tanár
--------------------------	---

Az oktató-nevelő munkát közvetlenül segítő dolgozók:

Dobos Mónika

pedagógiai asszisztens

Nádudvari Imréné

pedagógiai asszisztens

Takácsné Szabó Anikó

laboráns

Ványiné Kiss Annamária

iskolaitkár

Technikai dolgozók:

Bánkuti Jánosné

takarítónő

Faragó József

karbantartó, fűtő

Haller Lászlóné

takarítónő

Kalicz Réka

takarítónő

Langó Rudolfné

takarítónő

Liptai Gábor

portás

Liptai Gáborné

takarítónő

XIV. Iskolánk tanulóinak a névsora

9. A – természettudományi tantervű osztály

Osztályfőnök: Kiss Judit

1. ÁCS FERENC
2. ANDERKOVICS BÁLINT
3. BÁNFAI ALEXANDRA EVELIN
4. BENEDEK ÁKOS
5. BÉRCES DOMONKOS
6. BEREZKI GEMMA KINCSŐ
7. BODROGI REBEKA
8. BORSÁNYI PÉTER
9. DEMÉNY CSENGE
10. DÓCZI LÁSZLÓ
11. GARAS EDE
12. HÁZI BÁLINT
13. HUCZKA ALEXANDRA
14. HUCZKA LAURA
15. KARÁCSONY DIÁNA
16. KIRÁLY ANNA
17. KURCSIK KATICA
18. LÁZÁR BALÁZS JÓZSEF
19. LÓSKA BÁLINT
20. LUDÁNYI ZSOMBOR
21. NAGY ANITA ENIKŐ
22. NAGY MELINA
23. ORJOVICS JÚLIA
24. OSZTRIDER ÁRON
25. PÁL BENCE
26. PÉTER DORINA LILIÁNA
27. RIDEG ISTVÁN
28. SZILÁGYI SZINTIA
29. TAKÁCS BARBARA
30. TÓTH REGINA
31. TÓTH-MÁTÉ TAMÁS

9. B – nyelvi tantervű osztály

Osztályfőnök: Mester Zsolt

1. AMBRÚZS BETTINA
2. BANGÓ RAMÓNA
3. BODOR VERONIKA
4. BORONKAY MÁTÉ
5. BRAUN RÉKA
6. CZIBOLYA KRISTÓF ÁRON
7. CSEH KITTI
8. DUDÁS PETRA
9. FODOR LÍVIA MAJA
10. FORRÓ ÁDÁM
11. FÖLDES LILLA
12. GÁBOR MÁRTON
13. GÁL FANNI
14. GAZDAG DÓRA
15. GYŐRI ROZI
16. HALMAI NIKOLETTA
17. HOLLÓ GERGŐ
18. JÓZSA LILLA
19. KIRÁLY ESZTER
20. KISS KEVIN DOMINIK
21. LENDVAI MÁTÉ
22. MADARÁSZ MÁTÉ
23. PÁSZTI ANNA
24. PÓK LILLA RÉKA
25. RUZSOM LILI ANNA
26. SZIKORA DZSENI FER LAURA
27. SZŰCS PETRA
28. TAKÁCS MILÁN
29. TÓTH ESZTER
30. TÓTH TEKLA

9. C – humán és általános tantervű osztály

Osztályfőnök: Géczi Csaba

1. BARTÓ KRISZTINA
2. BESZE ORSOLYA
3. BUDAI JANKA
4. DUMA FANNI
5. ERDŐDI NIKOLETT
6. GÁL ADRIENN
7. GUBIS LILI
8. HENTER HANGA NAPSUGÁR
9. HORDÓS ZOLTÁN
10. IVÁN ZSÓFIA
11. KEREK LUCA
12. KERÉKGYÁRTÓ BALÁZS
13. KETTŐS BLANKA
14. KIS KENDE
15. KOVÁCS BIANKA
16. KOVÁCS NADIN RENÁTA
17. LAJTRIK TAMÁS LEVENTE
18. NAGY MÁRTON
19. ŐSZI ANNA
20. RÁCZ PETRA DIÁNA
21. SÁNTA RENÁTA DIÁNA
22. TÁRCZI ANNA
23. TÓTH LILLA
24. TÖRÖK LÉNA
25. VARGA EMILIÁNA
26. VIGH VIKTÓRIA GABRIELLA

9. D – informatika és nyelvi tantervű osztály

Osztályfőnök: Szabó Gábor

1. BAJUSZ ÁRMIN BALÁZS
2. BÁLINT ZSÓFIA
3. BARÁTI BARNABÁS
4. BARNA FANNI
5. BUZÁS LILIÁNA
6. DÓSA FLÓRA
7. DRABOS RÉKA
8. ERNYEI KRISZTIÁN
9. FÁRÓ RAJMOND
10. GYÖNGYÖSI ANDRÁS JÓZSEF
11. HEGEDŰS SZILVIA ESZTER
12. HERLE DORINA
13. JOBBAN BENCE
14. KÁNAI KRISTÓF
15. KEREKES KARINA
16. KOLOZS BIANKA
17. KUTI LEVENTE
18. MÁTRAI PATRIK
19. MÓRÓ REGINA KATALIN
20. OLÁH RÉKA
21. PENDERIK ERIK
22. PETROVICS TÍMEA
23. PUSZTAI FRUZSINA
24. SCHÓSZ BALÁZS
25. SIPKÓ EVELIN
26. SULYOK ZOLTÁN
27. SZABÓ LILI
28. TÓTH HAJNALKA
29. URBÁN ESZTER KLÁRA
30. VALISKÓ JÁZMIN

10. A – természettudományi tantervű osztály

Osztályfőnök: Illésné Törő Melinda

1. BAGI AXEL ATTILA
2. BALLA VIKTÓRIA
3. BÓDIS DÁNIEL
4. BODNÁR CSENGE
5. BUCHOLCZ DÓRA
6. DIMÁK BENCE
7. GYENES MILÁN
8. GYŐRI MÁTÉ
9. JAKAB NOEL RICHÁRD
10. JAMBRICH ILLÉS PÉTER
11. KALÓ BÁLINT TAMÁS
12. KÁTAI MÁTÉ
13. KÖLES RITA
14. KRASZNAI BARNABÁS
15. LUKÓCZKI ANETT
16. MATISZLOVICS MÁRK
17. NAGY RÉKA
18. NÉRER DONÁT
19. PÁDÁR ATTILA
20. PÁLJÁNOS INEZ
21. PERNYÉSZ BALÁZS BENDEGÚZ
22. SÁGI TAMÁS MIKLÓS
23. SIMA TAMÁS
24. SURI ZOLTÁN DÁVID
25. SZABÓ BENCE
26. SZABÓ DORKA
27. SZIRÁKI BÁLINT
28. TÓTH SZABOLCS
29. TÓTH SZILÁRD
30. VASS ÁDÁM ISTVÁN
31. VERES BLANKA
32. VIRÁG KITTI
33. VONA BENCE DÁNIEL

10. B – nyelvi tantervű osztály

Osztályfőnök: Balázsne Dobák Angelika

1. BUDAI VIVIEN
2. CSAPÓ RÉKA
3. CSERHÁTI KATA ÉVA
4. CSUVIKOVSZKY SOMA
5. DOMOSZLAI ÁKOS
6. FARKAS BÁLINT
7. FARKAS RÉKA
8. FEHÉR MARTIN GÁBOR
9. FREILI GÉZA DÁNIEL
10. GYURCSÁNYI DÓRA
11. HAVLIK DORINA
12. HERING RICHÁRD
13. JOÓ BODZA CSENGE
14. JURECSKA ÁRON
15. KENÉZ NATÁLIA PANNA
16. KŐSZEGI CSENGE
17. LASKAI FANNI
18. MAGYAR FANNI
19. MALDRIK BENCE TIBOR
20. MELKÓ EMESE
21. NÉMET SÁRA KRISZTINA
22. OLÁH TAMARA
23. PETRI LAURA
24. RUBECZ FANNI
25. SEBŐK ZSÓFIA
26. SÓTI FÉLIX
27. TÓTH GRÉTA ANNA
28. TUZA TAMARA
29. URBÁN IVETT
30. VARGA KRISTÓF
31. WÁGNER DORINA
32. WINTER BOGLÁRKA

10. C – humán és általános tantervű osztály

Osztályfőnök: Simon Tamás

1. AMBRUZS ZOÉ VIRÁG
2. BALOG PÉTER
3. BANYIK NÁNDOR
4. BARTÓK KORNÉLIA
5. BERÉNYI BRIGITTA
6. BODNÁR JOHANNA
7. BURU ÁDÁM
8. BURU GERGŐ
9. FEHÉR LOLITA ÁGNES
10. FÜLÖP SZILÁRD
11. HORVÁTH ZALÁN
12. KAZINCI LILIÁNA
13. KOLOZSVÁRI NOÉMI
14. KOMJÁTI KRISTÓF
15. KORMÁNY RÉKA
16. KOVÁCS JUDIT NIKOLETT
17. KOVÁCS MARCELL
18. LÁNG BÁLINT
19. LIBERTÉNYI ADÉL
20. MORVAI MILÁN MÁRK
21. NAGY LÚCIA
22. PÁSZTOR LOLA
23. PLECSKÓ KITTI
24. POLGÁR VIKTÓRIA
25. SASVÁRI ODETT
26. SCHRÖTTER ÁKOS
27. SIROKI JANKA
28. SZABÓ ESZTER
29. SZABÓ HÉDI
30. SZARKA BOGLÁRKA
31. SZILÁGYI ZITA
32. TÓTH CSENGE
33. TÖRÖK DOMINIKA ANDREA

10. D – informatika és nyelvi tantervű osztály

Osztályfőnök: Buzás Péter

1. ANTALÓCZY BOTOND
2. ASZALOS ANDREA BEÁTA
3. BENKÓ DOMINIK
4. CSORBA CSENGE VIVIEN
5. DEUTSCH LEA
6. DÓCZI VIKTÓRIA DÓRA
7. FEHÉR ANDRÁS
8. FEHÉR ARANY CSENGE
9. FEHÉR ESZTER
10. FORRÓ DÁVID
11. FÜLÖP KRISTÓF
12. HARTMAN HELGA
13. HEGEDÜS ALEXANDRA
14. HEGYI FLÓRIÁN
15. KAPI BÁLINT
16. KEMÉNY VIKTÓRIA DIÁNA
17. KIS BENCE
18. KISS MARTINA KRISZTINA
19. KISS MÁTÉ
20. KOCSIS BENCE BENDEGÚZ
21. KOVÁCS OLIVÉR
22. LÉNÁRT PETRA
23. LOVÁSZ LEVENTE
24. LUKOVSZKI PATRIK
25. MISKU BETTINA
26. NAGY FLÓRA ANNA
27. PÓK DÁNIEL TAMÁS
28. TÓTH KORNÉL
29. TÓTH KRISTÓF
30. TUSOR FANNI
31. VARGA RAJMUND
32. VARJU ZSÓFIA
33. WUNDERLICH VIVIEN

11. A – természettudományi tantervű osztály

Osztályfőnök: Maruzsiné Sevelle Judit

1. ÁDÁM DONÁT
2. ÁGÓ REGINA NÓRA
3. BALLÓK BOGLÁRKA RÉKA
4. BÁTI BETTINA RITA
5. BÉRCES LEVENTE
6. BUZÁS SZILVIA
7. CSÁKI-ZEKE BERILL
8. FERGE DÁVID
9. GÁL PANNA
10. GYURKÓ ÁKOS
11. JARÁBIK MAJA LAURA
12. JOHANCSIK DÓRA
13. JUHÁSZ JANKA
14. KEREK NAPSUGÁR
15. KISS KINGA
16. KOTÁN CSENGE
17. KOVÁCS PANNA
18. KURPÉ BALÁZS
19. LASKA BENCE
20. LÓSKA DÓRA
21. MADARÁSZ ATINA MELINA
22. MOHÁCSI FANNI
23. NAGY MARTINA VIKTÓRIA
24. OLÁH DÁVID
25. ÓSZI CSONGOR SZILVESZTER
26. ÖRDÖG BALÁZS
27. SIMON JANKA ESZTER
28. SINKOVICS FANNI
29. SZABÓ RÓBERT ÁKOS
30. SZÁSZ BENCE
31. SZITA ZOLTÁN
32. SZÜCS LEVENTE CSABA
33. URBÁN DÓRA
34. VASAS DOMINIKA
35. VIG LEVENTE

11. B – nyelvi tantervű osztály

Osztályfőnök: Molnár Zsoltné

1. BURAI DORKA
2. DEÁK MERCÉDESZ
3. ECK KRISTÓF
4. FEHÉR GABRIELLA
5. FEKETE FRUZSINA BLANKA
6. GÁL VIRÁG
7. GÓCZA VIKTÓRIA
8. HÁMBOR REGINA
9. HEGEDŰS CINTIA
10. HEGYI ZOLTÁN
11. JUHÁSZ BALÁZS
12. KALYÓ LEVENTE NORBERT
13. KARÁCSONDI RÉKA
14. KÁZMÉR ROLAND ÁKOS
15. KELLER RICHÁRD
16. KISPÁL ZSOMBOR
17. KISS JÓZSEF
18. KÓKAI ESZTER ANNA
19. KOVÁCS KARINA GITTA
20. LANTOSI KLAUDIA
21. MÁTÉ KÍRA
22. MATEUT REBEKA
23. MÁTRAI MADLEN
24. MÜLLER MIKLÓS MÁTYÁS
25. NAGY LILLA
26. PÁL RÉKA
27. PALÁNKAI SÁMUEL JÁNOS
28. RÉMÁN BARBARA
29. RIGÓ TAMARA
30. SÁPI RÉKA
31. STROBÁN VIKTÓRIA ANNA
32. SZALÁNCZI DÁNIEL
33. TÓTH MERCÉDESZ
34. VLADÁR GITTA
35. ZELNIK DÁNIEL

11. C – humán, informatika és általános tantervű osztály

Osztályfőnök: Veresné Kalcsó Krisztina

1. ADORJÁN LAURA LILLA
2. BALATON KINCŐS FRANCISKA
3. BALÁZS BENDEGÚZ
4. BALOG VIKTÓRIA
5. BETENBUK SZELINA
6. BURDA BARNA
7. CSONKA LEVENTE
8. CSORBA ZSANETT
9. FEHÉR ANTÓNIA
10. FEKETE LÁSZLÓ BENCE
11. FÜLÖP ÁDÁM ISTVÁN
12. HORDÓS LEVENTE PÉTER
13. HROZIK ÁKOS
14. JÓNÁS MIKLÓS BALÁZS
15. JUHÁSZ ANNA
16. KAKAS NIKOLETTA
17. KAPÁSI FANNI
18. KÁTAI MÁRK VIKTOR
19. KATONA VIKTOR ZOLTÁN
20. KOREN GERGELY VIKTOR
21. KOVÁCS EVELIN
22. LÁNG BALÁZS
23. LENDVAI DÁNIEL
24. LOVÁSZ BENCE
25. MAKÁDI ZSOMBOR
26. MEZŐ GÁBOR ÁDÁM
27. NAGY LUCA ANDREA
28. OLÁH ZOLTÁN
29. PALATINUS MILÁN ZOLTÁN
30. PETROVICS BENCE ZOLTÁN
31. PÓCS RÉKA
32. SÁNTA ANDRÁS ATILA
33. SEBESTYÉN TAMÁS SZABOLCS
34. SOMOGYI BÁLINT
35. TÁCSIK ISTVÁN
36. VAJDA LUCA
37. VARGA VIRÁG
38. VEREBÉLYI EMESE

11. D – egészségügyi tantervű osztály

Osztályfőnök: Bereczki Tibor

1. BALLAGÓ BENJÁMIN
2. BÁTYS KRISZTINA
3. DOMJÁN DÓRA
4. FODOR VIVIEN
5. FÜLÖP HENRIETTA
6. HADLER PATRIK MILÁN
7. HORDÓS EVELIN
8. HORVÁTH MERCÉDESZ
9. KALMÁR MERCÉDESZ BETTINA
10. LACZIK DALMA
11. LAZÁNYI REBEKA BARBARA
12. MELEG ANNA
13. MISKU MARTINA
14. NAGY EMÍLIA
15. PÁLINKÁS ANTÓNIA
16. PALKÓ PETRA
17. PETRÉNYI HAJNALKA ZSUZSANNA
18. POLYÁK CSABA
19. SZEIFERT LILLA
20. SZÉLES BERNADETT ZITA
21. TATAI PETRA
22. VÁRAY STEFÁNIA
23. VIDÁK VIKTÓRIA
24. ZEKE REGINA

12. A – természettudományi tantervű osztály

Osztályfőnök: Soltész Sándor

1. ÁCS LUCA
2. ÁDÁM BALÁZS
3. BOROSI BERNADETT
4. GÓCZA BÁLINT
5. GYURCSÁNYI ESZTER
6. KIS DOMINIKA ADRIENN
7. KIS NÁNDOR
8. KISS PETRA DOMINIKA
9. KRECSMARIK DÁNIEL
10. KUN KRISZTIÁN
11. LAUBER ANNA
12. LAUBER ESZTER
13. LENKEI DOMINIKA
14. ORBÁN FLÓRA LILI
15. PÁL ZSÓFIA
16. PÁPAI GERGŐ
17. PAPP GYÖNGYVÉR
18. PARRAGI DOMINIK
19. PERGER KLÁRA
20. POÓR LÍVIA
21. PUSZTAI KLAUDIA
22. RODEK ESZTER
23. ROMACSEK LAURA FANNI
24. SALAMON LILLA
25. SÁRMÁNY REBEKA
26. SIMON DÁVID
27. SZEPESI SZABOLCS
28. TÁBIK BRIGITTA
29. TÁNCZOS CINTIA
30. TÓTH BENCE
31. VALISKÓ MÁRK
32. WINTER RICHÁRD LÁSZLÓ

12. B – nyelvi tantervű osztály

Osztályfőnök: Kovácsné Kiss Éva

1. AMBRUZS CSENGE
2. BACSA LILLA
3. BÁTHY CSENGE
4. BERÉNYI GRÉTA ZOÉ
5. BIHARI BARBARA GRÉTA
6. CSUZDI BIANKA
7. DEME BERNADETT
8. ÉGEI KAMILLA
9. ÉLES ORSOLYA BORBÁLA
10. EPERJESI GRÉTA
11. GÁBOR FANNI
12. GÁL MIKLÓS
13. GUBALA SZABINA
14. GYARMATI RÉKA
15. GYETVÁN DOMINIK
16. HACKL TAMÁS
17. JAKUB PATRÍCIA
18. KARÁCSONY MÁRK TAMÁS
19. KLEMENT GRÉTA
20. KUZSELLA MARCELL
21. LÁSZLÓ ZOLTÁN GERGŐ
22. NAGY NIKÉ
23. NAGY ROXÁNA AFRODITÉ
24. OLASZ BOGLÁRKA PANNA
25. PÁL DOROTTYA ÉVA
26. PÁTYERKÓ PETRA
27. PETRÓ RÉKA VERONIKA
28. RÁCZ BOGLÁRKA
29. RUDAS KLAUDIA KATALIN
30. SILKÓ REBEKA
31. SZABÓ LILI
32. SZALATNAI DÓRA
33. TOLNAI BEATRIX
34. URBÁN BARBARA
35. VARGA ANNA NIKOLETT
36. VOZÁK LOLITA
37. ZSIGA MÁTÉ

12. C – humán, általános és sport tantervű osztály

Osztályfőnök: Bódis-Juhász Réka

1. ANTONYI BRIGITTA
2. BUCHOLCZ PANNA
3. CSERÉNYI ANGELIKA
4. DONNERT OLIMPIA EMMA
5. ESZES VIVIEN
6. FARKAS BOGLÁRKA VIVIEN
7. FARKAS RENÁTA
8. HORDÓS MARTIN
9. HOVANE CZ MÁTÉ LÁSZLÓ
10. JUHÁSZ CSENGE
11. JUHÁSZ ERNESZTINA
12. JUHÁSZ LAURA
13. KRISTÓF KAROLINA KAMILLA
14. LAJTRIK CSENGE
15. LIPTAI MELINDA
16. MÁCSIK DOROTTYA
17. MARTONOSI HENRIETTA MIRELLA
18. MELYKÓ ADRIÁN
19. MISÁNYI HENRIETTA
20. MÓCZÁR ANNA
21. MOLNÁR LEILA
22. MOZSÁR NADIN
23. NAGY PETRA
24. NOVÁK FANNI
25. SELMECZI BARBARA
26. SULTIS MELISSZA KINGA
27. SZABÓ TAMARA
28. SZEMERÉDI KITTI KATALIN
29. THURÓCZY MÁRK
30. TÓTH KATA ANTÓNIA
31. VARGA BEÁTA
32. VARGA EMESE
33. VARGA FANNI ZSANETT
34. VARGA LILLA
35. VESZPRÉMI DOROTTYA BERNADETT
36. VIDI FLÓRIÁN
37. VOZÁR GERGŐ
38. ZATYKÓ DOMINIKA
39. ZSÁMBOKI DÓRA

12. D – egészségügyi tantervű osztály

Osztályfőnök: Szelei Orsolya

1. BENES ALEXANDRA
2. DEMETER-SZATMÁRI BEÁTA
3. FODOR PETRA
4. GAÁL KATA
5. HORDÓS NATÁLIA
6. JÓNÁS BIANKA GINA
7. JUHÁSZ VIKTOR
8. KISS ERIK
9. LAJTOS PÉTER
10. LIKTOR BIANKA
11. MAGYAR BLANKA
12. MORVAI ÁKOS
13. NAGY ORSOLYA
14. OLÁH MÁRTA
15. ROZNYIK IZABELLA
16. SZABÓ ÁKOS
17. SZABÓ BETTINA
18. SZÉNÁSI JÁZMIN
19. SZILÁGYI DALMA
20. SZILÁGYI ZSANETT
21. SZŐKE LAURA
22. TÖRÖK PÉTER GYULA
23. TRENCSENYI TÍMEA
24. VARGA KAROLINA
25. VÉR PATRIK ZOLTÁN